

COMENCEM EL #NOUPAÍS

ARA, A EUROPA

Eleccions al Parlament europeu 2014
Programa electoral

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

**NOVA
ESQUERRA
CATALANA**

Catalunya *si'*

Índex

BLOC 1: REPÚBLICA CATALANA, REPÚBLICA EUROPEA

1. La construcció d'un nou estat a Europa	3
2. Internacionalització del procés d'autodeterminació	4
3. Reconeixement internacional de la República Catalana i encaix en les institucions europees	4
3.1. El procés de reconeixement internacional	4
3.2. El nou encaix de Catalunya a les institucions europees	6
4. Unitat d'acció de les forces sobiranistes a Europa	8
5. Els Països Catalans en la construcció europea	8
6. Política euromediterrània	10

BLOC 2: LA NOVA UNIÓ EUROPEA QUE VOLEM

1. REFUNDACIÓ DE LA UE: CIUTADANIA, APROFUNDIMENT DEMOCRÀTIC I GOVERNANÇA EUROPEA	15
1.1. Estructura institucional de la UE i governança europea	15
1.2. Participació política, transparència i radicalitat democràtica	18
1.3. Una UE referent en l'exercici dels drets i llibertats civils	22
1.4. Una UE que aposta per la joventut	28
1.5. Cooperació territorial i transfronterera	30
1.6. El paper de la UE al món: política exterior, seguretat i cooperació	32
2. PER UNA EUROPA SOCIAL	35
2.1. Cap a un Pacte europeu de Benestar i Cohesió social	36
2.2. Un model social europeu: redistribució per a la cohesió, la inclusió i el desenvolupament	37
2.3. Relacions laborals i polítiques sindicals: cogestió, codecisió i dignitat en el treball	39
2.4. Cap a un sistema europeu de protecció social equitatiu i universal	42
2.5. El dret d'accés a l'habitatge	43

3. UNA POLÍTICA ECONÒMICA AL SERVEI DE LES PERSONES	46
Introducció: El fracàs de la gestió de la crisi i el dret a decidir un canvi	46
3.1. Un gir a la política econòmica europea	47
3.2. La Unió Bancària, un nou Banc Central Europeu i un Sistema financer al servei de l'economia productiva.	48
3.3. Cap a un acord europeu de reestructuració del deute	52
3.4. Un <i>New Deal</i> : un programa europeu d'inversions per crear ocupació	53
3.5. Una política marc de reindustrialització sostenible europea	54
3.6. Reforçar l'autoritat de defensa de la competència europea	55
3.7. Protecció dels consumidors, una prioritat comunitària	56
4. PER UNA EUROPA SOSTENIBLE	57
4.1. El sector agroalimentari: cap a la sobirania alimentària i la defensa del territori	57
4.2. Energia, aigua i sostenibilitat: una aposta per la democratització energètica i el caràcter públic de l'aigua.	60
4.3. Les infraestructures, una xarxa eficient al servei de l'economia productiva i la mobilitat de les persones ...	65
4.4. Turisme sostenible	67
5. PER UNA EUROPA DE LA DIVERSITAT	69
5.1. Europa és cultura	69
5.2. Mitjans audiovisuals sense fronteres	71
5.3. Llengua. Identitat, diversitat i plurilingüisme	72
5.4. Educació i Formació	73
6. PER UNA EUROPA DEL CONEIXEMENT	75
6.1. Les universitats europees com a avantguarda del pensament i el coneixement	75
6.2. Les TIC al servei de la innovació, la transferència de coneixement i la indústria	75
6.3. R+D+i i l'estratègia 2020, cap a un model europeu de competitivitat	76

BLOC 1

REPÚBLICA CATALANA, REPÚBLICA EUROPEA

1. La construcció d'un nou estat a Europa

D'entre els territoris dels Països Catalans, Catalunya ha emprès el procés per decidir lliurement el seu futur per esdevenir un nou estat europeu. El 80 % de la ciutadania de Catalunya, i una clara majoria dels seus representants polítics, estem d'acord a celebrar una consulta per decidir democràticament el futur polític del país, incloent-hi, en aquesta decisió, la possibilitat d'esdevenir un estat independent.

Catalunya necessita urgentment disposar de les millors eines per aspirar a un present i un futur millor per a la nostra ciutadania, i aquestes eines són les d'un estat independent, que pugui desenvolupar tot el seu potencial, llastat per les polítiques del Govern central i per una estructura predominant de l'Estat espanyol que no accepta la seva diversitat nacional. Catalunya aspira a la normalitat, a formar part d'Europa i de la comunitat internacional des del nostre propi estat, i hi volem arribar posant en pràctica els valors i els mecanismes de la democràcia.

Els posicionaments polítics dels partidaris i contraris a l'exercici del dret a decidir a Catalunya es corresponen amb la voluntat o no de construir un país nou, una república democràtica concebuda com un espai avançat de drets i llibertats de caràcter polític, econòmic, social i cultural, tant individuals com col·lectius. Una nova república que, estem convençuts, seria un dels estats més avançats d'Europa des del punt de vista social, econòmic i democràtic.

Tanmateix, els obstacles de fons al procés es corresponen amb els interessos de l'oligarquia extractiva present en sectors econòmics regulats, degudament coordinats amb els interessos de dominació de l'Estat central que treuen profit de la situació d'espoli social i de dependència política i financera, un profit inversament proporcional al llast que aquesta situació significa per a una gran majoria del país. L'empenta del procés es troba absolutament lligada a la voluntat de superar una recessió duríssima, de construir una societat amb feina i igualtat d'oportunitats per a tothom.

Així, malgrat la divisió de parers, absolutament necessària en una societat plural com la nostra, creiem que la democràcia és la via per decidir el nostre futur polític. Perquè així ho vol una majoria de ciutadans que el 25N de 2012 es va manifestar a les urnes i va fer aquest encàrrec a la majoria parlamentària. La tensió entre la legalitat i la legitimitat s'ha de resoldre a les urnes, d'acord amb la voluntat majoritària de la ciutadania. La construcció d'un nou estat a Europa només es pot fer de forma democràtica, cívica, pacífica i des d'un concepte inclusiu de ciutadania.

En democràcia, el que és normal és votar; el que no és normal ni acceptable és no deixar votar. Esquerra Republicana no acatarà una negativa del Govern espanyol a celebrar la consulta. Som partidaris d'utilitzar qualsevol eina democràtica per forçar-ne la celebració. Serà important articular un front de resposta civil i mobilització social a la negativa permanent de l'Estat, sempre apel·lant als valors democràtics fonamentals. L'objectiu de la mobilització consistirà a intentar una i altra vegada la convocatòria del referèndum, atès que l'exercici de la democràcia i l'expressió de la voluntat popular estan per sobre de qualsevol altra consideració.

Avui, la transformació política que viu Catalunya ja suposa un estímul per als moviments d'emancipació del País Valencià, de les Illes Balears i de la Catalunya del Nord. La democràcia i l'exercici del dret a decidir d'aquests territoris, cadascun amb el seu propi ritme, és el procés que pot completar l'articulació política dels Països Catalans.

Comencem el nou país en aquestes eleccions europees. Cal que omplim les urnes del 25M de vots per a un nou país i una Europa nova. Serà la millor manera de fer-nos escoltar, i de que ens prenguin seriosament. Perquè la nostra força per fer el nou país és l'empenta catalana per fer una Europa nova.

2. Internacionalització del procés d'autodeterminació

L'agenda europea i internacional del procés cap a la independència consisteix a fer-se ressò de l'exigència de celebrar el referèndum, com a via per solucionar la causa dels catalans, a la qual l'Estat espanyol no proporciona cap solució viable. L'objectiu és que l'Estat espanyol se senti internacionalment pressionat si prohibeix la consulta, o no en reconeix el resultat i tanca totes les vies homologades que dirimeixen processos similars.

Davant la mobilització majoritària d'un poble, enfront un Govern central que tanca totes les vies d'expressió democràtica, Esquerra Republicana és partidària que les forces polítiques interpel·lin les institucions europees de tal conculcació de drets fonamentals. Aquesta interpel·lació s'ha d'adreçar als valors fundacionals de la integració europea, que estan absolutament en línia de les aspiracions catalanes.

L'objectiu és que la UE intervingui com una institució més en la pressió a l'Estat espanyol perquè permeti la celebració del referèndum a Catalunya.

L'agenda europea preveu l'acció dels eurodiputats catalans partidaris del dret a decidir en la construcció de complicitats de les institucions europees vers el cas català. En aquest sentit, els eurodiputats d'Esquerra Republicana seran a l'Eurocambra l'altaveu de la voluntat legítima de la ciutadania de Catalunya i els Països Catalans de decidir democràticament el seu futur. Demanarem al Parlament Europeu que es posicioni al costat de la democràcia i del dret a votar de la ciutadania de Catalunya, que alhora és ciutadania europea.

Al mateix temps, és important que els nostres eurodiputats contribueixin a teixir complicitats amb organitzacions internacionals de drets humans i de promoció dels valors democràtics, per comptar amb suports a la causa catalana qualificats. Eventualment, si l'Estat espanyol tanca totes les vies democràtiques d'expressió dels catalans a les urnes, caldrà articular un àmbit d'observadors internacionals del procés partidaris de la democràcia.

A partir de l'obtenció d'un mandat democràtic clar a favor de la independència, buscarem els suports necessaris al Parlament Europeu per propiciar que la República catalana sigui plenament reconeguda com a nou estat europeu i encaixada amb tota normalitat a la comunitat internacional.

3. Reconeixement internacional de la República catalana i encaix en les institucions europees

3.1 El procés de reconeixement internacional

El reconeixement internacional de la República catalana d'un nombre suficient d'estats, sobretot d'estats rellevants en termes polítics, és imprescindible per a la viabilitat internacional del nou estat. El reconeixement ha de permetre una inserció ràpida a la comunitat internacional i l'establiment de relacions diplomàtiques normalitzades, com també el nou encaix a la UE i l'entrada a les principals organitzacions internacionals.

El reconeixement de nous estats és, primordialment, un fet de caràcter polític –no jurídic– i una decisió que prenen els estats de forma lliure i unilateral, en consonància amb els seus interessos interns i externs. Per tant, aquest reconeixement requereix prèviament d'un esforç intern de diplomàcia política i pública adreçat a preparar el terreny per, arribat el moment, obtenir aquests avals internacionals.

Per a la comunitat internacional, és molt important que el procés de construcció del nou estat es dugui a terme de manera escrupolosa (democràtica, pacífica, inclusiva), reforçant-ne a cada pas la legitimitat, tal com precisament s'està plantejant el nostre procés. També és molt important demostrar la viabilitat política i econòmica de Catalunya com a

estat, una viabilitat de la qual disposem de sòlids arguments i evidències. Hem de ser molt autoexigents, ho hem de fer molt bé. Hem d'aparèixer als ulls d'Europa i del món com a soci fiable.

En aquest sentit, el procés que està duent a terme el nostre país gaudeix de tres grans fortaleces amb relació al futur reconeixement internacional. En primer lloc, la seva indiscutible legitimitat democràtica. Construir un estat nou a partir de l'expressió lliure i democràtica de la majoria encaixa de ple en els paràmetres dels valors i les normes democràtiques. En segon lloc, el fet que abans de l'actual procés s'ha intentat tot, debades, per trobar un encaix de Catalunya a l'estat que en respecti la particularitat nacional i cultural i en permeti el normal desenvolupament social i econòmic. El fracàs més evident d'aquest esforç de dècades fou la sentència de l'Estatut del 2010. I, en tercer lloc, el fet que s'haurà intentat tot per dialogar i entendre'ns amb l'Estat per fer el procés de manera acordada, però aquests intents hauran topat amb un Estat enrocat i sense cap mena d'intenció de moure's i permetre l'expressió democràtica de la gent sobre el seu futur polític. Aquests dos darrers aspectes poden arribar a justificar la unilateralitat política en el procés. Aquí cal recordar que l'opinió del Tribunal Internacional de Justícia sobre Kosovo estableix clarament que no hi ha res en el dret internacional que prohibeixi les declaracions unilaterals d'independència.

Amb relació al procés de reconeixement internacional de la República catalana, identifiquem les fases següents:

- Fase prèvia: donar a conèixer els esdeveniments polítics, explicar la legitimitat, generar complicitats i confiança (cal tenir clar que els governs no es posicionen en públic fins que no és estrictament imprescindible, fins que no hi ha la proclamació formal de la independència).
- Acte formal de constitució del nou estat mitjançant una declaració solemne del Parlament de Catalunya.
- Reconeixements internacionals explícits.
- Inserció als principals organismes internacionals.

En el marc de la fase prèvia en la qual ens trobem en aquests moments, els eurodiputats d'Esquerra Republicana – Nova Esquerra Catalana – Catalunya Sí tindran un paper cabdal a l'hora de donar a conèixer al Parlament Europeu i a la UE la voluntat sòlida i legítima de la ciutadania de Catalunya de decidir lliurement el seu futur polític. Caldrà, a l'eurocambra i a les principals institucions europees, cercar comprensió i teixir complicitats amb el referèndum del 9 de novembre i amb el respecte i reconeixement del seu resultat. Aquesta serà una feina urgent i prioritària dels nostres representants:

- Utilitzarem instruments formals parlamentaris, però també instruments informals perquè les famílies polítiques europees compromeses en la democràcia i els valors fundacionals de la UE donin suport al referèndum. Forma part de l'ADN de la nostra família política, l'Aliança Lliure Europea (ALE), donar un ple suport al dret a decidir i a l'emergència de nous estats europeus mitjançant els instruments de la democràcia. Altres famílies polítiques, com els Verds o els Liberals, s'han pronunciat també clarament a favor del dret a decidir de Catalunya i de la consulta del 9N. Caldrà treballar intensament per estendre aquest suport a altres grups polítics, si no en bloc, pel compromís de membres individuals.
- La primera acció formal que promourem per intentar un posicionament clar del Parlament Europeu a favor del referèndum català i a favor de treballar des de la UE per respectar-ne i aplicar-ne el resultat serà una declaració escrita. Aquesta acció, la promourem conjuntament amb altres eurodiputats catalans favorables al dret a decidir.
- Treballarem per aconseguir portar a examen i votació del Ple una proposta de resolució, sobre la base d'un informe d'iniciativa pròpia o un informe no legislatiu, que reflecteixi el compromís inequívoc de l'eurocambra a favor del referèndum.
- Presentarem també una proposta per reformar els tractats europeus i que regulin de forma clara la pertinença automàtica a la Unió d'un territori que s'escindeix d'un estat que ja forma part de la Unió i la

conservació de la ciutadania europea dels seus habitants. L'objectiu és evitar el buit jurídic actual i tenir eines per encabir en l'ampliació europea casos com l'escocès o el català, que res tenen a veure amb els casos d'ampliació ordinària.

- Caldrà també fer una feina d'informació i aproximació a altres institucions europees com el Consell d'Europa i l'OSCE, i als principals organismes d'estudi i equips d'especialistes (*think tank*).

3.2 El nou encaix de Catalunya a les institucions europees

La pertinença a la UE

Aplicant el seny i el sentit comú, però també elements jurídics i polítics, el més probable –i desitjable– és que continuem a la UE quan siguem independents. Per què?

Què diuen els tractats de la UE

No hi ha res escrit. Els tractats no diuen absolutament res sobre els efectes de la independència d'un territori que ja forma part de la UE pel que fa a la seva continuïtat a la UE. Les interpretacions de la Comissió Europea no són jurídiques, sinó polítiques, i responen a les pressions de la diplomàcia espanyola.

No hi ha precedents, però hi ha hagut situacions noves resoltes amb sentit comú

En altres situacions no previstes, la UE ha adoptat solucions pragmàtiques i basades en la negociació i l'acord polític. Per exemple, amb l'Alemanya reunificada o amb Grenlàndia, que va deixar de ser membre de la UE el 1985. Per què no, en el cas de Catalunya?

Catalunya no s'ha de posar a la cua

Catalunya compleix amb escreix els principis per seguir formant part de la UE, fa anys que apliquem la normativa europea i, sobretot, som subjectes dels drets i les llibertats adquirits mitjançant la ciutadania europea. En tot cas, s'hauran de renegociar qüestions menors, com ara les quotes de representació al Parlament Europeu, al Consell de la UE i a la Comissió Europea, o la contribució als pressupostos. L'Estat espanyol tampoc seria el mateix que va accedir a la UE el 1986 i, per tant, també hauria de renegociar les seves condicions de permanència a la UE.

Invocar l'article 49 del TUE, com si una Catalunya independent hagués de començar de zero el procés d'integració, és fal·laç perquè aquest article està pensat per a tercers estats que mai no han format part de la UE. Tampoc no és creïble l'amenaça de veto permanent de l'Estat espanyol a un hipotètic reingrés de Catalunya a la UE. Els vetos s'han de justificar; un hipotètic ànim de revenja de l'Estat espanyol no és un motiu vàlid per deixar Catalunya fora de la UE.

Democràcia: principi fonamental de la UE

La democràcia és un principi fonamental reconegut en els tractats europeus. La UE no pot penalitzar els catalans, ciutadans europeus, per exercir aquest principi bàsic. La decisió d'esdevenir un nou estat, la prendrem de manera escrupolosament democràtica i, d'això, la UE i la comunitat internacional en prendran nota. A més, el que també hem de preguntar a la UE és si podrà mantenir com a soci un estat, Espanya, que posa traves a l'exercici de la democràcia.

Els estats membres, els primers interessats que Catalunya continuï a la UE

Els estats membres, fins i tot l'espanyol, en defensa dels interessos dels seus ciutadans i les seves empreses, seran els primers interessats que la República catalana romanguí dins la UE. Els governs d'estats com França, Alemanya i el Regne Unit protegiran les seves empreses perquè no hi hagi, en cap moment, cap buit legal i que hi hagi plena continuïtat dins la UE. S'exposaran al fet que les seves empreses hagin de pagar aranzels? O que els seus treballadors no es puguin establir al nostre país sense traves? Els interessa, que marxi un contribuent net a les arques comunitàries? A la UE no l'interessa, tenir una possible Noruega en un territori del sud del continent que compta amb un gran potencial econòmic i comercial i una situació estratègica, que és la vuitena economia de la Unió i contribuent neta a les seves arques.

El projecte europeu és un projecte de suma, no de resta

Des del seus inicis, el projecte europeu ha anat sumant membres, dels 6 inicials als 28 actuals. La UE ha buscat sempre ampliar les seves fronteres i els seus membres, no reduir-los. És impensable que la UE ofereixi a Ucraïna sumar-se al projecte europeu i, alhora, vulgui excloure als europeus de Catalunya amb qui porten gairebé 30 anys de feina conjunta. En un moment de debilitat de l'europeisme, el que menys interessa a la UE és perdre membres.

Malgrat tot, cal tenir clar que la relació amb la UE no es basa únicament a formar-ne part com a estat membre; hi ha altres opcions. L'Associació Europea de Lliure Comerç, els acords sobre la lliure circulació de persones (espai Schengen), la no-incorporació de l'euro de determinats països membres de la UE (com el Regne Unit o Dinamarca), l'ús de l'euro com a moneda pròpia malgrat no formar part de la zona euro ni de la UE... demostren que hi ha més maneres de continuar integrats a Europa.

Pel que fa a les manifestacions contradictòries dels membres de l'actual Comissió Europea sobre la relació República catalana-UE, exigim més seriositat i responsabilitat de l'executiu comunitari, que no té entre les seves competències fixar la posició de la UE sobre aquest assumpte ni interpretar els tractats.

3.2.2. L'Encaix de Catalunya a les institucions europees

Si Catalunya esdevé un nou Estat de la Unió Europea podrà augmentar la seva representació i capacitat d'influència en la política europea.

- Tindrà dret a tenir un membre de la Comissió Europea,
- Un seient al Consell de la UE
- Augmentar fins a 16, els nombre d'eurodiputats al Parlament Europeu.
- Un comissari català amb cartera
- Optar a tenir representació al Banc Central Europeu.

Aquesta nova quota de representació de Catalunya a l'Eurocambra representarà un augment d'un 114%, segons l'estudi del think tank europeu Centre Maurits Coppieters "The ascent of autonomous regions".

A més a més, Catalunya passaria a formar part del creixent grup d'Estats petits del al Consell Europeu, cada cop més decisius a l'hora d'articular majories de decisió i minories de bloqueig tal i com s'estableix al Tractat de Lisboa.

El Comissari català assumirà les responsabilitats d'una de les carteres sectorials del col·legi de Comissaris. Catalunya també tindria representants a l'Eurogrup i podria arribar a obtenir representació a l'òrgan de govern del Banc Central Europeu.

4. Unitat d'acció de les forces sobiranistes a Europa

Més enllà de les eventuals coalicions que es puguin produir, es planteja la unitat d'acció de les forces partidàries del dret a decidir a Catalunya i als Països Catalans, com ara un programa d'acció comú per reforçar, fer visible i fer entenedora la nostra causa a la UE.

- Aspiració comuna de formar part del projecte europeu. Participació activa i contribució positiva als debats sobre la necessitat de reforçar la integració europea en el marc de la UE (unió fiscal, unió política).
- Promocionar el dret a decidir dels ciutadans europeus en els afers de la UE. La construcció d'una veritable Europa requereix d'aspectes com l'elecció directa del president de la CE o que el Parlament Europeu compti amb la iniciativa legislativa.
- Canvi en l'orientació de la política econòmica, de l'austeritat a l'estímul i l'ocupació.
- Promocionar les solucions jurídiques i polítiques per a l'ampliació interna i la incorporació automàtica de nous estats a la UE formats per ciutadans i territoris prèviament europeus.
- Desenvolupar una acció de convenciment porta a porta dels 751 diputats dels diversos grups del Parlament Europeu, en favor de l'exercici del dret a decidir de Catalunya.
- Impulsar una declaració escrita del Parlament europeu en favor del dret a decidir, amb suport explícit a la celebració del referèndum del 9N i l'acceptació dels resultats.
- Impulsar l'elaboració d'una Proposta de resolució del Parlament europeu en favor del referèndum i de l'acceptació dels resultats.
- Articular una xarxa de suports internacionals al procés en l'àmbit de la societat civil paneuropea, i d'observadors qualificats del referèndum del 9N.
- Posar-se a disposició de la Presidència de la Generalitat en la tasca paradiplomàtica de suport al reconeixement del referèndum, i si escau, del nou estat.
- Promoció dels interessos comuns en matèria d'infraestructures entre la mediterrània i el sud-oest europeu vers el centre d'Europa.
- Capitalitat de Barcelona i, per extensió, de Catalunya i dels Països Catalans a la Mediterrània, com a àrea de prosperitat, estabilitat i pau a la frontera sud-europea.

Compromís per portar a Catalunya la seu d'una nova Agència industrial europea.

5. Els Països Catalans en la construcció europea

La política transfronterera: eina de vertebració nacional

Una de les grans estratègies seguides per la CE per a construir una Europa unida ha passat tradicionalment per l'establiment de polítiques transfrontereres. La voluntat d'esborrar fronteres amb els estats veïns serà sens dubte una prioritat de l'acció de la Catalunya estat.

Gran part dels recursos del FEDER, així com multitud de programes europeus i Plans Operatius de Cooperació Territorial han estat assistits per Agrupacions europees de cooperació territorial. No cal dir que aquestes eines són primordials per cohesionar els territoris de la Unió.

La progressiva federalització europea representa alhora una oportunitat de primer ordre per superar les fronteres a la cooperació administrativa i territorial que ha imposat l'Estat espanyol entre les actuals comunitats autònomes. La independència de Catalunya obre un mar de noves perspectives per bastir instruments de cooperació territorial amb el País Valencià, les Illes i la Catalunya del Nord.

L'objectiu és la materialització d'interessos comuns en projectes compartits en matèria econòmica, social i cultural, al servei dels ciutadans europeus de l'arc mediterrani. La relació de projectes és extensa i estratègica: el Corredor mediterrani, les infraestructures aeroportuàries, l'especialització regional intel·ligent, la potenciació de la llengua compartida, les indústries culturals, el turisme sostenible, la xarxa de banda ampla, la vertebració d'un espai comunicatiu comú, promoció exterior conjunta, etc.

En l'apartat 1.5. del Bloc 2 d'aquest document es desenvolupa el programa específic sobre cooperació territorial transfronterera, centrada en l'Euroregió i l'Eurodistricte.

Els Països Catalans en el procés d'autodeterminació de Catalunya

En el procés encetat a Catalunya, que ha de culminar amb la constitució d'un nou Estat català en el marc de la Unió Europea, ni el País Valencià, ni les Illes Balears, ni la Catalunya del Nord, ni la Franja d'Aragó, en seran protagonistes, però hi han de ser presents. Ser presents en el procés significa deixar clares les bases de la futura relació entre la nació catalana lliure i la que continuarà sota jurisdicció espanyola o francesa. També cal pensar quin paper haurà de tenir el nou Estat català en la resta de territoris catalans i quins drets han de tenir els ciutadans d'adscripció nacional catalana que quedin fora de l'àmbit territorial del nou estat.

En aquest sentit, caldrà que durant les negociacions amb l'Estat espanyol i amb la resta d'agents internacionals quedin clars els vincles culturals, sentimentals, socials, geogràfics, històrics i econòmics entre els territoris històrics dels Països Catalans. I expressar la voluntat que aquests vincles esdevinguin polítics quan la resta de territoris coincideixin, democràticament, en aquesta voluntat. Per això, també convé que persones i entitats representatives dels diversos territoris siguin presents en el procés de la transició nacional i que les estructures d'estat que s'hagin de crear tinguin present la possibilitat que qualsevol altre territori històric de la nació catalana pugui, en qualsevol moment, decidir de manera democràtica afegir-se a la futura República catalana o crear-ne una altra i federar-s'hi. En aquest sentit, també caldrà fixar objectius que hi ajudin, com ara:

- El reconeixement del dret dels habitants de la resta de territoris dels Països Catalans a afegir la nacionalitat catalana a l'espanyola si ho desitgen.
- Facilitar la presència de la resta de territoris històrics en les institucions de l'estat lliure mitjançant les seves organitzacions, entitats o associacions.
- L'establiment d'un ministeri o departament que s'ocupi específicament de les relacions transfrontereres i impulsi polítiques i convenis amb institucions, entitats o empreses per promoure i desenvolupar el patrimoni compartit amb els estats veïns.
- L'estat català promourà la llengua catalana en tots els territoris que els és pròpia, com també promourà la llengua occitana a la Val d'Aran.
- La simbologia històrica i tradicional compartida per tots els territoris dels Països Catalans no pot ser d'ús exclusiu de la nova República. Tant el nou estat com els seus mitjans i organismes públics difondran i divulgaran aquesta realitat comuna, mostrant les seves arrels i vicissituds amb exigència de rigor i respecte a la veritat històrica. Per

això mateix caldrà impulsar l'articulació de l'espai comunicatiu català, format pels mitjans de comunicació de Catalunya i els mitjans de comunicació de la resta de territoris històrics dels Països Catalans.

- Caldrà també negociar amb els estats espanyol, francès i andorrà i impulsar la creació d'òrgans comuns de relació transfronterera per facilitar els intercanvis culturals i la imprescindible cooperació i especialització en àmbits com ara el de les infraestructures (portuàries, viàries, ferroviàries i aeroportuàries).
- A partir de la creació de les institucions del nou estat català, s'impulsarà la creació d'alguna instància on puguin coincidir i estrènyer vincles càrrecs electes de tots els Països Catalans.
- El nou estat posarà a disposició dels creadors culturals i artístics de la resta de Països Catalans els seus organismes de projecció exterior.
- El nou estat promourà el reconeixement a totes les persones que han lluitat per la llibertat de la nostra nació, en qualsevol del seus territoris.

En funció del model que s'adopti, la futura Constitució catalana haurà d'incorporar la definició i el marc complet de la nació, tenint en compte especialment aspectes com ara el reconeixement de la condició nacional als ciutadans dels altres territoris que lliurement ho reclamin o la inclusió d'una clàusula de reunificació (com van fer al seu moment les constitucions de la República Federal Alemanya —art. 23— o de la República d'Irlanda de 1937 —art. 3).

6. Política euromediterrània

Els Països Catalans s'han de plantejar, com una política estratègica, una ambiciosa intervenció a l'àrea mediterrània. Hem d'aspirar a estrènyer els lligams amb totes les societats i cultures que conformen aquest espai entre Europa, Àfrica i Àsia, de més de 500 milions d'habitants. Cal atendre l'enorme potencial de cooperació econòmica, social i cultural que representa la frontera sud d'Europa.

La Unió per la Mediterrània

Des de la celebració de la cimera euromediterrània l'any 1995, i fins a l'acord d'establiment de la seu de la Secretaria permanent de la Unió per la Mediterrània (UpM) a Barcelona, la capital de Catalunya s'ha vist reforçada també com a capital d'un procés de reforçament de les relacions –bàsicament econòmiques– entre la Unió Europea i el Nord d'Àfrica.

Actuar com a espai d'intercanvi entre les ribes del Mediterrani ha permès visualitzar Barcelona (i, de retruc, Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears) com un espai de catalanitat i confiança per a l'exercici de les relacions entre la Unió Europea i el Nord d'Àfrica.

Aquesta capitalitat de Barcelona no s'ha pogut projectar en el terreny polític, on l'acció ha estat protagonitzada pels estats. En aquest sentit, la creació de la República catalana suposarà obrir un ventall d'oportunitats per esdevenir no només l'espai de les trobades sinó també un dels actors principals.

La feina d'anàlisi de l'Institut Europeu de la Mediterrània, durant anys, en matèria de relacions euromediterrànies és un actiu de gran valor per reforçar aquesta candidatura fàctica de Catalunya com a actor destacat de les relacions en aquest espai geopolític.

La voluntat de la República catalana és exercir de referent, de medidora i d'ambaixadora de la pau entre les diverses cultures que hi conviuen.

En el context actual, la Unió Europea ha de tenir unes línies estratègiques clarament definides pel que fa a l'acció exterior, i les relacions de veïnatge i les accions de promoció i desenvolupament de zones geoestratègiques, com és l'àrea euromediterrània, han d'esdevenir un dels eixos centrals.

La Unió per la Mediterrània (UpM), nascuda del Procés de Barcelona i de les posteriors declaracions de París i Marsella, es defineix com l'instrument per a la creació de l'espai comú de pau, prosperitat i estabilitat a la zona, tot promovent l'alteritat entre els seus membres a fi de procurar més respecte i comprensió que permetin crear i consolidar la pau i la cooperació per a un desenvolupament social i econòmic sostenible.

La Unió per la Mediterrània es constitueix, doncs, com una associació multilateral que té per objectiu incrementar el potencial d'integració i cohesió regionals, en una àrea d'especial rellevància i significació en l'àmbit geogràfic europeu; fenòmens comuns com el desenvolupament econòmic i social, la crisi de la seguretat alimentària, la degradació del medi ambient (amb els efectes del canvi climàtic i la desertificació) s'han de tractar de forma comuna, integrada i coordinada, per assolir un desenvolupament sostenible i, en definitiva, contribuir a l'objectiu finalista d'un enfortiment i una millora en la vida de la ciutadania.

La inestabilitat política al món àrab, sumada a la crisi econòmica dels països la Unió Europea, obliga a canviar l'enfocament sobre la Unió per la Mediterrània. Cal una transformació encaminada a simplificar i agilitzar la governança institucional de la UpM, que la faci més flexible per donar resposta a les canviants circumstàncies polítiques i econòmiques de la regió i per articular una relació més estreta amb l'EuropeAid, l'agència de la Comissió Europea per al desenvolupament, i el Banc Europeu d'Inversions.

A més, cal tenir molt en compte el lideratge de Catalunya en aquest marc, perquè tenir la seu del Secretariat per a la UpM a Barcelona, esdevé, en conseqüència, una oportunitat de presència internacional cabdal per a les aspiracions de Catalunya d'esdevenir un nou estat a Europa.

Respecte a aquest apartat, la UpM pot esdevenir potencialment una eina de coneixement i reconeixement de Catalunya com a actor internacional.

Propostes:

- Articular un discurs i una agenda més integrals i més proactius sobre els esdeveniments i les problemàtiques en el curt i el llarg termini a la regió.
- Potenciar la reactivació de la Unió per la Mediterrània, amb seu a Barcelona, com a organisme multilateral per al desenvolupament sostenible de l'àrea i les possibilitats de posicionar Barcelona com a capital de la Mediterrània.
- Avançar en les negociacions entre el Marroc i la Unió Europea per a una Àrea de Lliure Comerç (*Deep and Comprehensive Free Trade Area*) i estendre'l a altres països de la regió per acostar les legislacions respectives i aconseguir gradualment una àrea d'integració comercial.
- La promoció dels drets humans i la democratització com a únic mitjà per garantir els interessos de la Unió i assegurar una estabilitat i una pau més duradora a la regió. Mantenir l'estabilitat en aquesta zona estratègica és l'única manera de contenir l'extensió de l'islam radical i cooperar en la lluita contra el terrorisme internacional i en el control dels fluxos migratoris il·legals.
- Crear instruments de finançament específics per a la regió per donar suport a les transicions democràtiques, encara que de manera condicionada als avenços en democratització i drets humans.
- Facilitar crèdits als joves i a les petites i mitjanes empreses. Cal la implicació del Banc Europeu d'Inversions, el Banc Europeu per a la Reconstrucció i el Desenvolupament i el Banc Mundial.

- Donar suport al desenvolupament rural i a la modernització agrícola del sud, a la mobilitat dels treballadors, a les noves tecnologies de la informació i a les telecomunicacions.
- Fonamentar més coneixement de les societats de la riba sud, de les transformacions causades per les “primaveres àrabs” i les seves conseqüències. Només a partir del diàleg i de la recerca d'interessos comuns es poden assolir unes relacions més equitatives i mútuament profitoses.
- Impulsar el desenvolupament dels eixos de treball actuals de la UpM (descontaminació del Mediterrani, autopistes marítimes i terrestres, protecció civil, energies alternatives, educació superior i recerca i la iniciativa d'empreses de la Mediterrània), tot incorporant-hi nous àmbits específics de treball d'interès per als membres de la UE de la zona, respectant els seus interessos legítims i el principi de geometria variable.
- Fomentar la integració regional, especialment la integració nord-sud i sud-sud mitjançant infraestructures i programes de mobilitat.
- Fomentar projectes encarats a reforçar el paper dels joves i de les dones en les societats de la riba sud.
- Potenciar el creixement i el desenvolupament econòmic als països del Nord d'Àfrica com una via per afrontar els reptes presents a la regió.
- Augmentar la implicació de les institucions europees, aprofitant que l'Alta Representant ha assumit la copresidència nord.
- Simplificar l'estructura institucional per evitar bloquejos polítics, amb més flexibilitat per al secretari general i menys dependència de les contribucions econòmiques voluntàries dels estats membres.
- Avançar en l'estratègia de mobilitat d'estudiants que el Secretariat de la UpM té previst iniciar el 2014.

Reconeixement de la insularitat

Són 14 milions de ciutadans europeus els que viuen en territori insular. La vida a una illa suposa un cost més elevat que la vida a l'Europa continental: la dificultat d'accessos a determinats serveis, els costos per al teixit productiu que ha d'importar i exportar per via marítima i l'escassetat de recursos naturals com el mateix territori, l'aigua, l'energia, etc., genera la necessitat d'aplicar polítiques compensatòries específiques. En el cas de les Illes Balears, aquesta insularitat és doble i fins i tot triple si per arribar a una illa cal passar per una o dues altres illes prèviament, de manera inexorable.

Per corregir aquestes situacions, la Unió Europea ha establert, en alguns casos, mecanismes correctors en algunes illes europees: s'han incrementat els fons europeus que reben per poder superar les limitacions geogràfiques i aprofitar el seu potencial de desenvolupament econòmic. Fonamentalment, les illes que són estat són les que han sortit més beneficiades, és el cas de Malta i Xipre. Mentrestant, les Balears han estat incapaces d'aconseguir, com també passa pel que fa a la balança fiscal interior, més bon tractament en la relació financera amb la Unió Europea. En aquest sentit, el Govern de l'Estat, que és qui ho negocia amb Europa, sí ha establert amb la UE mecanismes compensatoris de la situació de llunyania del continent europeu per als casos de Canàries, Ceuta i Melilla. En el Reglament general dels fons europeus per al període 2007-2013 (1083/2006), Espanya va negociar disposicions addicionals de 50 milions d'euros del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (Feder) per a Ceuta, Melilla i les Illes Canàries, que obtindran una assignació addicional de 100 milions d'euros. La comunitat canària disposarà també d'un paquet extra de 490 milions d'euros per la seva condició d'insularitat i ultraperifericitat. Després d'anys de peticions contínues, l'Estat no ha donat mai cap garantia ni ha respost cap de les peticions del Govern de les Illes Balears en el sentit d'un mínim reconeixement de la seva condició d'insularitat en l'àmbit dels fons europeus.

Aquesta manca de reconeixement, no sols es tradueix a l'obtenció de fons econòmics, sinó que abastaria possibles especificitats jurídiques. Hi ha territoris europeus que gaudeixen de determinades excepcions reconegudes en el Tractat d'Adhesió com a conseqüència del fet de ser illes; per exemple, la limitació en l'adquisició de segones residències a ciutadans europeus en aquests territoris, una excepció que ha possibilitat que els preus dels immobles no s'incrementessin tant com ha passat a les Illes Balears, a conseqüència de les nombroses compres de ciutadans alemanys i britànics. O les exempcions al pagament d'IVA en el cas del transport de mercaderies agrícoles per la via marítima.

En canvi, les Balears, com altres regions insulars de la UE, queden al marge d'aquests tipus de mesures que permeten compensar una cosa òbvia: viure i produir en una illa té uns costos més alts que els que té per a un europeu continental. No és casualitat que, dins la UE, les illes europees presentin uns dels nivells de formació més baixos, una estructura econòmica molt concentrada en pocs sectors (turisme, normalment) i una forta estacionalitat de l'activitat econòmica. En conseqüència, van perdent força i capacitat econòmica.

El 30 de juny de l'any 2011, el Comitè de les Regions aprovà un dictamen de transport amb referències a la insularitat. El dictamen anava en el sentit de millorar la connectivitat dels territoris insulars amb els continentals europeus, aplicar una menor tarifació en la internalització dels costos externs derivats del transport en els territoris insulars i ressaltar la importància de l'àrea mediterrània en la integració de la Unió Europea al mercat global. Amb tot, aquest dictamen no ha tingut resultats pràctics.

La conclusió resultant és que tenir un Estat propi és el que separa els oblidats dels que són tinguts en compte. La Comissió Europea ha d'adoptar un paquet urgent de mesures econòmiques per compensar els costos d'insularitat que pateixen les Illes Balears.

BLOC 2

LA NOVA UNIÓ EUROPEA QUE VOLEM

1. REFUNDACIÓ DE LA UE: CIUTADANIA, APROFUNDIMENT DEMOCRÀTIC I GOVERNANÇA EUROPEA

Les eleccions al Parlament Europeu són una nova oportunitat per a la refundació de la Unió Europea. Després d'una etapa d'enormes transformacions iniciada amb el Tractat de Maastricht, l'adopció de l'Euro i l'ampliació a vint-i-vuit membres, cal actualitzar, al segle XXI, els principis fundacionals de la Unió –pau, llibertat, democràcia, estat de dret, benestar i progrés. Esquerra Republicana creu fermament que la profunda vocació europea i europeista de Catalunya i els Països Catalans fa que aquesta sigui el soci més fiable de la Unió al sud del continent, tan bon punt es constitueixi com a nou estat.

Considerem urgent emprendre les accions per permetre als estats membres establir els fonaments de la nova UE, compartim la inquietud per construir un model de governança multinivell, gestionar les interdependències entre els estats, acostar les institucions a la ciutadania –si cal, reformant-les- i apostar per un model d'unió que es regeixi segons els principis següents:

- Una arquitectura institucional basada en la governança compartida.
- Una UE que lideri respostes globals als reptes compartits pels estats membres i que sigui referent en l'exercici dels drets i les llibertats; referent en sostenibilitat i prosperitat; exemple de cohesió social, transparència, radicalitat democràtica i participació política –reconstruint, així, la relació entre els representats i els representants.
- Una UE que reconegui i protegeixi la seva diversitat: la creació d'una identitat comuna europea a partir del reconeixement de totes les cultures i les llengües que la integren.
- Una UE que faciliti la cooperació territorial i transfronterera entre els estats membres i d'altres de fora de l'àmbit europeu.
- Una UE que miri al món, mantenint un paper central en la geopolítica global, sent referent en progrés polític, cultural, social, econòmic i mediambiental.

La UE només pot ser forta i donar resposta als seus principis fundacionals si els estats són capaços de construir una unió que decideixi conjuntament sobre polítiques d'immigració, polítiques fiscals, unió bancària i drets civils i socials mínims per a tots els ciutadans dels estats membres, com el matrimoni entre homosexuals, el dret a l'habitatge digne o el dret a una existència material mínima (renda bàsica / renda mínima).

1.1. Estructura institucional de la UE i governança europea

La crisi econòmica que hem patit també ha posat en crisi les institucions europees. Durant aquest procés, hem vist com la UE es debilitava davant els ciutadans, ja que no ha estat capaç de liderar la sortida de la crisi econòmica, ni ha sabut plantejar escenaris alternatius als de les retallades de l'estat del benestar i l'austeritat que ha imposat Alemanya.

Malauradament, les decisions preses – tard i malament- durant aquest procés de crisi han estat més condicionades pels estats més poderosos de la UE que per les seves institucions. Així, hem vist com el Parlament Europeu, que és

l'òrgan amb més representativitat democràtica i en el qual resideix la sobirania popular, no tenia cap capacitat d'influència i control en les decisions del poder executiu. A més, també hem pogut veure com l'estructura de base estatista del poder executiu de la UE ha provocat la paràlisi i inoperància de la UE justament en els moments més decisius de la crisi econòmica. La poca agilitat i flexibilitat en l'adopció d'acords ha portat a la UE a prendre decisions a destemps que han acabat, indubtablement, repercutint negativament en els ciutadans europeus.

Aquest escenari de crisi econòmica i paràlisi de les institucions europees ha fet incrementar la desafecció dels ciutadans i el desinterès cap a la política europea i les seves institucions ja que, lluny de visualitzar-se com a útils, s'han visualitzat com a ineficaces per garantir els drets socials dels ciutadans i com un instrument posat al servei del desmembrament de l'estat del benestar.

És per tot això que, en aquest programa, es recullen un seguit de propostes que busquen democratitzar les institucions europees per fer-les més properes als ciutadans, amb l'objectiu d'avançar cap una UE més forta, influent, independent i transparent que sigui capaç de liderar una governança global que posicioni Europa amb capacitat de competir en els grans mercats internacionals, però sempre mantenint o millorant les quotes de benestar social que la fan única.

PROPOSTES

Constitució Europea

- Impulsar un procés reconstituent per elaborar una Constitució europea, a partir de la sobirania popular representada en el Parlament Europeu, que sintetitzi els tractats europeus signats pels estats membres, que fonamenti els drets i deures per una plena ciutadania europea, que assumeixi la redistribució progressiva de la riquesa per a la consolidació de l'estat del benestar i es configuri com un model de base confederal.

Parlament Europeu

- Eliminar la triple seu del Parlament (Brussel·les, Luxemburg i Estrasburg), que implica un cost anual de 103 milions d'euros, i centralitzar totes les activitats del Parlament a Brussel·les.
- El Parlament Europeu s'ha de concebre com la institució on queda residenciada la sobirania dels ciutadans europeus i, per tant, és la institució més legitimada democràticament per exercir el control del poder executiu de la UE, i per ostentar la plena capacitat legislativa sense limitacions formals ni competencials en relació amb la resta dels parlaments dels estats membres. Cal dotar al Parlament Europeu del poder d'iniciativa legislativa i d'esmena de tractats.
 - Cal que la capacitat legislativa del Parlament s'incrementi fins a situar-lo en una autèntica cambra legislativa amb capacitat per legislar sobre àmplies competències de la UE, com a mínim en peu d'igualtat amb el Consell de la UE (procediment legislatiu ordinari).
 - Cal potenciar la democràcia participativa en les institucions de la UE, perquè els ciutadans europeus puguin participar en la presa de decisions i se sentin més vinculats a les institucions europees. En aquest sentit, cal flexibilitzar els requisits per a l'exercici de la iniciativa popular -l'anomenada Iniciativa ciutadana europea.
- Avançar cap a un únic sistema electoral per al Parlament Europeu en tot el territori comunitari, que respecti la diversitat de tradicions electorals existents a Europa, de conformitat amb el principi de proporcionalitat i territorialitat, en què tinguin representació directa els pobles i les nacions.
- Revisar la funció dels partits polítics europeus, reforçant-ne les estructures per convergir cap a la creació de llistes europees.

Consell Europeu

- Cal incrementar les quotes de transparència a la UE, fent més accessible als ciutadans tota la informació sobre la base de la qual les institucions europees prenen les decisions. En aquest sentit, cal que les actuacions del Consell i les seves deliberacions siguin accessibles als ciutadans, de tal manera que es faci pública la posició de tots els estats membres.
- Flexibilitzar els requisits per a l'adopció d'acords perquè la unanimitat no sigui el règim general; d'aquesta manera, la UE podrà ser més àgil i eficaç en la presa de decisions.
- Cal treballar per transformar el Consell de Ministres en una veritable cambra de representació territorial i plurinacional, de base confederal, perquè deixi de ser un feu dels estats membres per imposar les polítiques d'interès merament estatal. I, en aquesta línia, cal consolidar la Comissió Europea com l'òrgan que defensa la Unió com a tal, executant els mandats legislatius.

Comissió Europea

- Cal incrementar la democràcia representativa de la UE, perquè els ciutadans se sentin més vinculats amb les institucions europees. En aquest sentit, s'ha de democratitzar l'elecció de les presidències de les comissions.
- Cal reduir la influència dels estats en l'estructura institucional de la UE; així, caldria dimensionar el nombre de comissaris i comissàries europeus adaptant-les als àmbits prioritaris de la UE i no fer-les dependre del nombre d'estats membres.

Governança europea

- Els diferents nivells de govern dins la UE (per exemple, estats, entitats subestats d'àmbit «regional», municipis, etc.) han de constituir una veritable xarxa de governança i govern multinivell, amb diversos nivells de competències, amb el mateix grau de cooperació i sense estructures jeràrquiques.
- Convé aplicar plenament el principi de subsidiarietat, que ha de comportar que allò que pugui gestionar un òrgan inferior no sigui atribuït a una instància d'abast superior. Cal que l'aplicació d'aquest principi no s'aturi en l'àmbit estatal, sinó que s'estengui als àmbits regional i local.

En l'àmbit de la Justícia

- Establir una fiscalia europea, especialment per als afers de corrupció, tràfic d'influències, evasió i frau fiscal, així com altres problemàtiques de dimensió internacional.
- Cal que el Parlament Europeu aprovi mesures perquè l'accés a la Justícia sigui per a tothom, sense deixar-la a criteris o consideracions econòmiques i de les regles del mercat.
- El Parlament Europeu ha d'acollir definitivament la comunicació de la Comissió al Consell i Parlament Europeu, de l'any 2005, sobre reconeixement mutu de les resolucions judicials en l'àmbit penal.
- Impulsar mesures per posar en marxa una plataforma telemàtica judicial per a la interconnexió amb les diferents bases de dades, per a totes les jurisdiccions, entre tots els estats membres de la UE, per agilitzar l'intercanvi d'aquestes dades, registre civil, antecedents penals, reclamacions econòmiques, etc., i aconseguir una ràpida i efectiva execució de sentències dictades pels tribunals dels estats membres.

1.2. Participació política, transparència i radicalitat democràtica

Les decisions de la UE tenen un impacte enorme en les vides quotidianes dels ciutadans dels seus estats membres. La coordinació de les polítiques comunes en les matèries que són competència de la UE –agràries, pesqueres, energètiques, mediambientals, educatives, culturals, esportives, d'R+D+I, socials, d'ocupació, de consum, de salut pública i de transport– són elaborades a Brussel·les, sovint després de processos lents i percebuts com a opacs i extraordinàriament complexos per la majoria de la ciutadania.

La UE s'enfronta, doncs, a una doble paradoxa: d'una banda, la percepció de la seva ineficiència i distància de la població i, de l'altra, l'expectativa que la UE ha de liderar les respostes als problemes globals que comparteixen els països membres: desenvolupament econòmic i social, immigració, medi ambient, atur, seguretat alimentària o seguretat pública.

I als dubtes sobre l'eficiència i el model de la UE, en alguns països, s'hi afegeixen els dubtes sobre la utilitat, cosa que fa créixer l'euroescepticisme i el populisme.

El descrèdit de les institucions democràtiques també és el descrèdit dels valors democràtics. I això no només posa en crisi els sistemes democràtics dels estats membres, sinó també els principis fundacionals de la pròpia UE i la justícia social en l'àmbit global.

Aquest diagnòstic, compartit per diverses veus, ni és nou ni és conseqüència només de l'actual crisi econòmica, institucional i social. La UE fa més de 10 anys que hi treballa, però no ha desplegat fins ara les accions que permetrien assolir els seus objectius.

És per això que cal que l'eix d'aquest procés de refundació de la UE sigui la radicalitat democràtica, fonamentada en una cultura política compartida concretada en tres elements: la redistribució de la participació política, la transparència i el rendiment de comptes i la institucionalització del paper dels “nous” actors socials i cívics.

Així, la participació de la ciutadania en la UE no es pot extingir només amb el sufragi un cop cada cinc anys. És imprescindible que la ciutadania participi més àmpliament, i de manera directa, en la presa de decisions sobre les qüestions d'especial rellevància i que la UE fomenti la participació en els processos d'elaboració legislativa i deliberació parlamentària. Només d'aquesta manera es pot incrementar el sentit de pertinença dels ciutadans a la UE, i que s'hi impliquin.

Participació política: una redistribució igualitària del poder polític

La UE ha de redefinir els mecanismes i els instruments per utilitzar el poder que li atorguen els ciutadans. Ha de treballar en una proposta de redefinició del model de governança, conjuntament amb els estats membres, les autoritats locals i regionals i la societat civil.

Qualsevol democràcia ho és sempre que el poder estigui igualment distribuït entre la ciutadania. Sense igualtat i llibertat en els processos de presa col·lectiva de decisions i, per tant, en la redistribució del poder, no hi pot haver una ciutadania democràtica.

Així, la redistribució del poder polític no només depèn de donar llibertat de paraula i de vot a la ciutadania, sinó de reduir les desigualtats en l'exercici del poder, la majoria de les quals tenen a veure amb les diferències econòmiques i materials. Els que, per qualsevol motiu, ostenten més poder econòmic i material solen tenir més facilitat d'accés a les elits polítiques, més temps per dedicar a la política o més capacitat d'influència sobre els mitjans de comunicació.

La participació en els diversos àmbits socials més enllà dels tradicionals –a les empreses, les escoles o en l'àmbit local– pot contribuir a disminuir les desigualtats econòmiques, augmentar la participació i a apoderar els sectors més vulnerables. Per això defensem la descentralització de les decisions, la creació d'espais de debat comuns –com la

creació de mitjans públics de comunicació europeus-. Cal que el Parlament sigui la principal instància amb iniciativa legislativa, habilitant consultes populars vinculants o iniciatives legislatives populars, i fomentar la creació d'espais de participació ciutadana més enllà del Parlament Europeu.

Igualment, basant-se en el principi democràtic, la Unió Europea ha de fer efectiu el dret a decidir dels seus ciutadans, amb el qual ha d'impulsar la convocatòria de consultes populars en afers rellevants en què la ciutadania europea pugui participar de forma directa en les seves decisions. I en què el dret a decidir s'erigeixi com la pràctica normal i habitual en la resolució de conflictes polítics d'especial importància per sobre de cap altra instància. És la millor contribució que els catalans podem aportar al projecte europeu.

Per tot això, proposem:

- Institucionalitzar mecanismes per fer consultes vinculants en l'àmbit europeu.
- Ampliar el dret a ser electors i a ser elegits als ciutadans de la UE residents en altres estats membres, en tots els processos electorals i tots els àmbits de participació política.
- Concedir el dret a vot als estrangers no comunitaris a partir dels cinc anys de residència en un estat membre.
- Tendir cap a mètodes de vot electrònic per estalviar recursos alhora que es faciliten els mètodes de participació política.
- Garantir que la principal institució amb iniciativa política la tingui el representant directe i legítim de la ciutadania europea, és a dir, el Parlament Europeu.
- Els processos de consulta a la ciutadania que convoca la Comissió Europea s'han de dotar de qüestionaris més concrets i transparents per garantir una participació efectiva de la ciutadania europea.
- Reglamentar, en l'àmbit europeu, els sistemes de finançament dels partits polítics, tot prohibint les donacions anònimes i controlant molt estrictament (i prohibint, en el cas de persones jurídiques) les donacions de privats, alhora que es limita la despesa màxima en campanyes electorals. Cal també regular i controlar les entitats (com les fundacions) que tinguin relacions orgàniques o directes amb els partits polítics.
- Reglamentar en l'àmbit europeu, però també dins els mateixos estats, mesures de control i publicitat dels lobbys de pressió, especialment els que tenen ànim de lucre.
- La inscripció dels lobbys al Registre de Transparència de la UE hauria de ser obligatòria. Dins aquest registre, hi haurien de tenir un estatus diferenciat les organitzacions de drets humans i de cooperació internacional que actuen davant les institucions europees.
- Totes les institucions comunitàries, inclosos el Parlament Europeu, el Consell de Ministres de la UE i la Comissió Europea (i les seves agències) estaran sotmeses al Registre de Transparència de la UE.
- Assegurar la participació de la ciutadania i la societat civil al llarg de tot el procés polític –des del disseny fins a la implementació– mitjançant la creació d'instruments participatius comuns i deslocalitzats per a tota la Unió. Per fer-ho, caldrà fixar mínims consensuats que hauran de complir tant les institucions comunitàries com els estats membres i les seves administracions internes, encara que ho puguin desenvolupar com creguin convenient.
- Potenciar la rellevància de la participació en l'àmbit local. Cal tendir a territorialitzar i descentralitzar la presa de decisions, alhora que ha de ser participativa, inclusiva i deliberativa, inspirant-se en experiències com els pressupostos participatius, els plans de revitalització de barris, les experiències de cogestió policial i urbanística o els poders locals participatius-deliberatius. Cal, doncs, que la UE i els seus estats membres tendeixin a innovar i implementar progressivament aquest tipus de models que van més enllà de la democràcia purament representativa.

- Fomentar els instruments de participació dels diferents actors de la governança europea –especialment de governs estatals, regionals i locals i de la societat civil– en totes les iniciatives de la UE. Qualsevol decisió que es debati des de la UE i que afecti les altres administracions ha de garantir-los la plena participació en el procés de presa de decisions i que sigui vinculant.
- Reforçar la democràcia paritària. En aquest sentit, calen accions més decidides per incrementar la participació social i política de les dones, així com la seva presència en les institucions de la Unió Europea.
- Redissenyar la Iniciativa ciutadana europea partint d'un nombre de signatures mínim equivalent al diputat del Parlament Europeu que hagi entrat amb menys vots de cada estat membre, en almenys 7 estats membres. Si s'aconsegueixen les signatures, els principals òrgans legislatius de la Unió tindran l'obligació de discutir i votar la ILP. En el cas que sigui rebutjada, qualsevol grup parlamentari del Parlament Europeu podrà demanar una consulta vinculant arreu de la Unió, que s'haurà de dur a terme en un termini no superior a un any després de la petició.
- Fomentar que les empreses introdueixin en la seva gestió la creació d'espais de decisió democràtica, alhora que s'impulsa la innovació i recerca acadèmica en l'àmbit del foment de la democràcia econòmica en el món del treball i l'empresa.

Transparència i rendiment de comptes

El segon dels elements que han de formar part de la radicalitat democràtica és la transparència i el rendiment de comptes de les administracions públiques en general i de la UE en particular. La transformació del model de l'administració i de la gestió pública de les darreres dècades ha desplaçat el focus de les administracions dels procediments als resultats. I, més enllà, ha generat models col·laboratius de prestació de serveis públics conjuntament amb el tercer sector, però també amb el mercat privat.

Aquest desplaçament posa els ciutadans en el centre de les polítiques públiques i obliga les administracions a utilitzar sistemes de control de gestió i a situar, en primer terme, la transparència en l'ús del poder públic.

La UE ha de liderar respostes globals a fenòmens locals com a elements clau d'enfortiment, avançant en la supervisió i el control de les institucions, adoptant fermament mesures de transparència i rendiment de comptes –en les dues dimensions: *answerability*, la responsabilitat de proporcionar informació sobre totes les activitats públiques en qualsevol moment; i *enforcement*, la capacitat d'observar la llei. La UE ha de ser referent en la informació de les seves accions, la justificació de la presa de decisions i la sanció dels casos d'abús o incompliments.

Propostes per a la transparència:

- Crear un registre obligatori dels lobbys que actuen a la UE. Transformar l'actual registre de lobbys, de caràcter voluntari, en un registre obligatori amb informació clara i suficient sobre la naturalesa de les organitzacions, les fonts de finançament i les activitats.
- Reorientar els instruments de participació cap als principis del rendiment de comptes, garantint la traçabilitat de les decisions públiques i de l'evolució dels posicionaments i les modificacions dels informes i textos legals, des de la gènesi fins a l'avaluació –empremta legislativa. És una prioritat aconseguir que la tasca del Consell de Ministres sigui més transparent.
- Ampliar les accions de comunicació pública sobre totes institucions de la UE i les seves accions, especialment de les legislatives.

- Ampliar les accions de comunicació de la justificació de la presa de decisions en les polítiques comunitàries.
- Simplificar els procediments legislatius, orientant l'administració pública europea al servei dels ciutadans.
- Obligatorietat de fer públiques les agendes dels parlamentaris.

Propostes per al rendiment de comptes:

- Crear mecanismes de control de l'execució de les polítiques comunitàries per sancionar els casos d'abús o incompliments.
- Avaluar l'impacte de les polítiques comunitàries.
- Crear un òrgan independent d'avaluació de les polítiques públiques que està duent a terme la Unió (i tancaria el cicle de qualsevol política pública: disseny, implementació, avaluació, etc.)
- Fer ús de les seus de les institucions europees als estats membres per organitzar jornades d'explicació de les polítiques públiques europees, tant perquè la ciutadania hi pugui accedir com pels efectes generals de l'acció pública comunitària.

El paper dels “nous” actors de la UE: societat civil, tercer sector i moviments socials

El darrer element que configura la radicalitat democràtica és la institucionalització del paper dels “nous” actors de la UE. Les darreres dècades han generat una nova relació entre les institucions de la UE i la societat civil en què, sovint, la segona construeix agendes comunes que després assumeixen les institucions. Així, la societat civil actua com a nucli de pressió per adoptar determinades polítiques públiques i per supervisar-ne el desplegament.

En aquest sentit, el tercer sector se situa com l'espai entre la iniciativa pública i la privada, com a membres actius de la societat civil i com a prestadors de la xarxa serveis públics –amb un enorme coneixement de la realitat sobre la qual actua i amb la capacitat de crear teixit social. En el mateix sentit, els moviments socials, en veure abandonades les polítiques públiques en favor dels més desfavorits, han actuat per garantir els drets de les persones.

En una UE que aposta per la cohesió social, la redistribució de la participació política i la transparència, la societat civil i el tercer sector han de ser els actors clau amb què la Unió ha d'interactuar de manera preferent per sumar els agents més actius de la societat europea a la legitimitat del Parlament Europeu.

Per tot això, proposem:

- Fomentar la participació més activament i de manera preferent de la societat civil i el tercer sector en tot el cicle de les polítiques públiques. La UE ha de ser proactiva perquè els actors de la governança europea hi participin més activament i cal que els distingeixi dels lobbys tradicionals que simplement defensen els seus interessos per augmentar el seu lucre i no tant per aconseguir avenços d'interès general.
- Reforçar el pes de la governança social en els processos de decisió europeus i aprofundir en el reconeixement de la importància de les organitzacions civils i del tercer sector en el foment de la democràcia ciutadana i participativa.
- Impulsar les recomanacions de l'Agenda Política per al Voluntariat (PAVE) aprovada l'any 2011 amb motiu de l'Any Europeu del Voluntariat.

- Facilitar tècnicament i econòmicament la creació d'espais de trobada, debat i decisió entre organitzacions de la societat civil organitzades en l'àmbit europeu per assolir interessos compartits entre la ciutadania membre de la Unió.
- Habilitar espais on la veu de la societat civil sigui escoltada, al Parlament Europeu, al Consell de Ministres o a la Comissió Europea, amb l'objectiu de canalitzar els interessos de la ciutadania europea per assolir béns d'interès comú.
- Facilitar econòmicament fons per a serveis d'interès general europeu que prestin entitats del tercer sector en part dels seus estats membres.
- Fer partícips els moviments socials en la presa de decisions polítiques i en la implementació de les polítiques públiques, creant espais de decisió on aquests puguin participar i fer un seguiment de les decisions polítiques.
- Possibilitat i necessitat d'aprofitar la disponibilitat de les persones jubilades per cobrir necessitats socials diverses que les administracions públiques no poden atendre, mitjançant un model de voluntariat, d'alguna manera estimulat i premiat.
- Accions per a l'apoderament de les persones grans, mitjançant el seu associacionisme per gestionar directament molts temes propis.

1.3. Una UE referent en l'exercici dels drets i llibertats civils

Des del Tractat de Roma, la UE ha estat referent al món en la creació d'un espai d'estabilitat, pau i prosperitat, els fonaments del creixement econòmic i del progrés social de milions de ciutadans del continent.

La fortalesa i cohesió de la UE ha quedat en entredit amb la crisi i cal un canvi radical per tornar a il·lusionar la ciutadania europea sobre el projecte comú. Les desigualtats socials, econòmiques i en l'accés a determinats drets i llibertats han augmentat i son un obstacle per a la construcció d'una societat inclusiva en què es garanteixin la igualtat d'oportunitats i la cohesió social.

Europa no es pot sentir justificada en la defensa dels drets humans si els vulneren contínuament les seves fronteres. De la mateixa manera, Europa no pot justificar una política internacional de respecte al medi ambient ni pot liderar la lluita contra el canvi climàtic si no aplica mesures contundents que promoguin un canvi de consciència global.

El procés de refundació que proposa Esquerra passa per la recuperació del paper de referència de la UE en la protecció i la promoció dels drets humans, especialment en els drets i les llibertats dels col·lectius que han estat tradicionalment exclosos dels processos de decisió. La UE ha de poder predicar amb l'exemple i convertir-se en un referent mundial en defensa dels drets civils i socials.

Una UE que acull la immigració i aposta per la construcció d'una societat diversa

Diversos motius –econòmics, laborals, familiars, conflictes bèl·lics o desastres naturals– fan que la UE hagi estat, sigui i continuï sent lloc de destí de població de tercers països.

Perquè la UE pugui gestionar els fluxos migratoris, s'assegurin els mitjans per facilitar la integració de la població immigrada i l'arribada d'aquesta població no comporti la pèrdua de drets o l'exclusió és indispensable que s'aposti decididament per adoptar polítiques comunes i harmonitzades de gestió del fet migratori, respectant, però, els models d'àmbit local o regional d'èxit contrastat. Frontex no pot esdevenir mai el cap visible de les polítiques d'immigració de la Unió Europea ni pot substituir altres mesures d'estrangeria.

Urgeix una política comuna a la UE en matèria d'immigració, de forma que els països fronterers amb tercers països no hagin de fer front al fenomen per si mateixos. I, en aquest sentit, som partidaris d'exportar el model d'acollida de la immigració a Catalunya, recollida en la Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades, de forma que pugui ser establerta a escala europea.

Per això, proposem:

- Creació de l'Agència Europea de les Migracions, amb l'objectiu d'elaborar polítiques comunes i harmonitzades per a la gestió integral de les migracions.
- Elaborar una directiva per a l'acollida de persones immigrades, garantint els drets d'accés als serveis i programes establerts a tal efecte, afavorint-ne la integració i participació en les societats d'acollida.
- La política de "l'Europa Fortalesa" provoca un efecte crida. El fet que sigui tan difícil travessar les fronteres obliga la persona que ho ha aconseguit a quedar-s'hi, tot i que no trobi el que buscava. Sovint, la immigració transmet una imatge distorsionada de la seva vida a Europa, i la mateixa Europa també reforça aquest imatge amb la seva autopromoció sovint autocomplaent.
- Per eradicar el tràfic de persones i aturar el drama fronterer, ara per ara la gran majoria de ciutadans africans o asiàtics no pot obtenir un visat legal de turista per visitar Europa, ja que màfies, corrupció local i exigències econòmiques desorbitades li barren el camí. En comptes de crear barreres cada dia més altes i de destinar sumes excessives de diners i esforços gairebé inútils a vigilar violentament les fronteres, enriquint les màfies, convertint la Mediterrània en un cementiri humà d'oportunitats perdudes, s'han d'impulsar iniciatives positives.
- No basar el model dels fluxos migratoris en la captació del talent internacional, ja que aquest model descapitalitza els països emissors privant-los de la inversió en coneixement al seu país, la qual cosa acaba repercutint negativament en el marc global de les migracions. El model migratori europeu ha de cercar l'equilibri entre les necessitats de mà d'obra i la llibertat de circulació i de residència tal com s'esmenta en l'article núm. 13 de la Declaració Universal dels Drets Humans.
- Afavorir l'establiment de directives comunes pel que fa al reagrupament i reassentament familiar.
- Assegurar la universalització dels drets bàsics (sanitat, educació, serveis socials i justícia) per a totes les persones que conviuen a la UE, independentment de la seva situació administrativa.
- La UE ha de reconèixer i defensar les bones pràctiques en polítiques d'acollida i d'integració dels governs de les regions i dels ens locals. La llengua d'acollida ha de ser la pròpia de la regió, tenint en compte també les altres llengües oficials.
- Ampliar el suport de la UE al desenvolupament de polítiques de gestió de la immigració, especialment per als estats amb un nombre més alt de població d'origen estranger. En aquest sentit, dissenyar polítiques que facilitin la mobilitat i la redistribució de persones que aconsegueixen entrar a la UE per vies no regulars, facilitant l'absorció de la càrrega migratòria entre els diversos estats membres.
- Promoure xarxes transfrontereres de les diverses comunitats d'origen perquè tinguin veu a Europa, puguin defensar els seus drets conjuntament i s'asseguri l'accés als drets polítics (sufragi actiu i passiu) en les eleccions europees.
- Reorientar les polítiques de refugi i dret d'asil. La UE ha d'establir una quota mínima obligatòria per als estats membres. Les polítiques de refugi i asil no poden quedar a discreció del govern regional de torn, sinó que hi ha d'haver un mínim infranquejable de places anuals, de manera que tots i cadascun dels estats assumeixi la seva part de coresponsabilitat de les polítiques i aliances de la UE amb països tercers i de les conseqüències que se'n derivin.

- Impulsar un estricte control europeu sobre les exportacions d'armament. Cap arma de producció europea no ha de poder ser exportada a països que no respectin els drets humans o que estiguin involucrats en conflictes bèl·lics. La defensa dels ingressos de la indústria armamentista no pot prevaldre sobre el dret a la vida.

Polítiques humanitàries dels fluxos migratoris

La UE ha d'agilitzar fórmules que permetin als ciutadans dels països emissors d'immigració conèixer de primera mà la realitat europea, una informació que pot ajudar a mesurar els fluxos migratoris de desesperació que, sovint, es basen en percepcions distorsionades.

Per això, proposem:

- Beques per a estudiants, programes d'intercanvi entre la comunitat immigrada i el país d'origen que promoguin l'estada a Europa per participar en projectes de voluntariat i aprenentatge. Projectes que ajudin a educar l'opinió pública dels països sobre la realitat no sempre atractiva d'Europa, que permetin fer una comparació objectiva amb els seus països d'origen (ex. Programa Ciència sense Fronteres del Brasil).
- Reforçar les polítiques comunitàries de persecució del tràfic de persones amb finalitats d'explotació sexual o laboral, amb la imposició de sancions fins i tot més enllà de les fronteres de la UE.
- Sancionar l'adopció de mesures legislatives o d'accions directes que incrementin el risc per a la vida de les persones en trànsit en qualsevol dels estats membres de la UE.
- Reforçar les polítiques humanitàries que es veuen obligats a prestar els estats que, per raons geogràfiques, esdevenen portes d'entrada no regulars, amb el benentès que no és una qüestió estrictament d'aquella administració sinó que és una responsabilitat comuna.

Una UE que treballa per la igualtat d'oportunitats entre homes i dones i la incorporació de la perspectiva de gènere

Malgrat la profunda transformació dels rols i el reconeixement dels sabers i experiències de les dones de les darreres dècades, la persistència de les desigualtats en la gestió del temps, de les relacions familiars, en la salut, en l'accés a l'ocupació i a determinats llocs de treball –especialment, els directius– i de decisió institucional i política, entre d'altres, continua sent una realitat que genera desigualtats i que requereix de polítiques actives que, incorporant-hi la perspectiva de gènere de manera transversal, permetin assolir la igualtat efectiva d'oportunitats entre homes i dones en els àmbits educatiu, laboral, econòmic, social i polític.

Propostes:

- Reforçar les mesures de visualització i reconeixement del paper de les dones i la seva aportació a la UE en els àmbits cultural, social, històric i econòmic.
- Valorar en positiu la feminització de la societat, el saber fer de les dones, les seves capacitats de mediació, socialització i multitasca, possibilitant l'articulació de mecanismes que traslladin aquestes capacitats a la societat.
- Vetllar per l'assoliment d'una igualtat retributiva efectiva i per l'accés als llocs directius i de comandament de les empreses.
- Vetllar pel compliment dels acords signats a la UE pel que fa a les polítiques de salut sexual i reproductiva, adaptar-les als nous models de relació tenint en compte el dret de la dona a decidir sobre el propi cos.

- Evitar la involució en les polítiques de salut sexual i reproductiva i adaptar-les als nous models de relació. Cal una atenció especial a les dones migrants i els infants en situacions de vulnerabilitat en l'accés a les polítiques socials.
- Fomentar l'apoderament de les dones en els òrgans d'estructura i gestió de la UE.
- Impulsar l'adopció de mesures de foment de participació de les dones en les estructures i les candidatures dels partits polítics.
- Instar a l'adopció de plans d'igualtat a les empreses col·laboradores de les institucions comunitàries.
- Impulsar polítiques actives d'ocupació que contribueixin a incorporar les dones al mercat de treball.
- Aprovar l'adopció de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral.
- Impulsar polítiques d'atenció, reparació i prevenció de la violència masclista.
- Lluitar contra totes les formes de violència masclista i vetllar pel compliment exhaustiu de les lleis pel que fa a la prevenció, atenció i reparació de les víctimes.
- Denunciar i reparar qualsevol discriminació, de manera que les dones puguin viure amb dignitat i lliures de qualsevol tipus d'explotació i maltractament.
- Combatre les màfies internacionals dedicades a l'explotació i tràfic de persones, especialment dones, tot i que tinguin el seu origen fora de la UE.
- Compromís amb les propostes de la Unió Europea orientades a eradicar la segregació vertical i potenciar l'accés de les dones als llocs de decisió de les empreses. Aquest compromís es concreta avui en el suport a la proposta de la Comissió Europea d'imposar una quota del 35 % de dones directives als consells d'administració de les empreses per a l'any 2015 i d'un 40 % per a l'any 2020.
- Impulsar l'adopció de mesures de foment de participació de les dones de manera igualitària en tots els àmbits amb representació social.

Una UE referent per a les persones LGTB

Durant els darrers 10 anys, els Països Catalans han assolit fites importants pel que fa al reconeixement dels drets de les persones LGTB, fins a situar-se com un dels països més avançats de la UE en aquest àmbit. En tot aquest procés, sovint s'han pres com a referència les polítiques impulsades en altres països europeus, però la imatge d'aquella Europa capdavantera en l'assoliment de drets i llibertats es troba avui seriosament qüestionada i amb símptomes de regressió.

I és que molts països de la UE encara no garanteixen el dret de les persones LGTB al matrimoni i l'adopció, i ni tan sols disposen de lleis que protegeixin les persones LGTB davant de qualsevol discriminació o agressió. A Croàcia, un referèndum popular va prohibir per la via constitucional el matrimoni entre persones del mateix sexe. A França, l'aprovació de la llei del matrimoni igualitari del govern ha estat durament contestada per la drete catòlica amb grans mobilitzacions arreu del país. I a Rússia, l'homofòbia d'estat perpetrada pel Govern rus amenaça d'estendre's a molts països del seu entorn, molts dels quals membres de la UE. Són casos que exemplifiquen l'homofòbia social cada cop més present en molts indrets de la UE, paral·lelament a l'avenç de les formacions ultradretanes i xenòfobes.

El 2013, l'Agència dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (FRA) va publicar un estudi sobre les persones LGTB de la UE basat en una enquesta a 93.000 persones dels 27 estats membres. En aquest estudi, un 47 % dels enquestats declaraven haver patit alguna discriminació durant el darrer any i gairebé el 25 % afirmaven haver patit amenaces o violència durant els darrers 5 anys (un percentatge que s'elevava al 35 % en el cas de les persones transsexuals).

Però malgrat aquesta realitat preocupant, la Comissió Europea no disposa actualment de cap legislació que permeti lluitar de manera global contra la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere, un fet que el fa el

col·lectiu GLTB molt més vulnerable que altres col·lectius que sí disposen de legislacions específiques, com és el cas de les persones discapacitades.

Des del 2011, s'han presentat una desena de resolucions per reclamar aquest full de ruta contra l'homofòbia. També 11 estats de la UE van demanar, el maig del 2013, que la Comissió Europea es dotés d'aquesta política global en matèria de drets de les persones LGTB. El juny del 2013, el Consell de la Unió Europea va aprovar unes directrius per promoure i protegir els drets de les persones LGTBI en el context de l'acció exterior de la UE.

L'aprovació de l'Informe Lunacek el febrer del 2014 és, sens dubte, un pas important en aquest sentit. Malgrat que no té caràcter executiu sinó propositiu, aposta per la creació d'un full de ruta de la UE contra l'homofòbia i suposa una victòria enfront dels lobbys conservadors que pretenien fer-lo descarrilar.

L'informe condemna qualsevol discriminació per raons d'orientació sexual i identitat de gènere i posa de manifest la vulneració d'aquests drets en molts estats de la UE. També repta la Comissió Europea, les agències europees i els estats membres a treballar conjuntament en una política global que garanteixi els drets de les persones LGTBI i proposa mesures d'actuació concretes en diferents àmbits.

Així doncs, el principal repte de cara a la propera legislatura en l'àmbit LGTB és el de poder assolir aquesta eina legislativa que permeti lluitar contra la discriminació a la UE per motius d'orientació sexual i identitat de gènere, tot partint de les mesures fixades per l'Informe Lunacek i assumint les propostes de la campanya *Come Out. European Elections Pledge* de l'ILGA Europa.

Propostes:

- Elaborar una Directiva contra la LGTB-fòbia: dotar-se d'una legislació global que permeti lluitar contra la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere a la UE i que reculli les propostes d'actuació establertes en l'Informe Lunacek.
- Promoure l'intercanvi de bones pràctiques en polítiques LGTB entre els estats i les regions de la UE.
- Fer pressió internacional sobre els països que vulnerin la dignitat de les persones, els drets humans o el col·lectiu LGTB.
- Vetllar per la llibertat d'expressió del col·lectiu LGTB, tot garantint el dret a manifestar-se lliurement dins de la Comunitat Europea.
 - Elaborar directrius per garantir a les persones LGTB el dret a circular i residir en qualsevol indret de la UE, sense que això suposi un retrocés pel que fa als drets de família assolits en els seus estats d'origen.
 - La Comissió Europea ha de treballar per fer possible la supressió dels trastorns d'identitat de gènere de la llista de trastorns mentals de l'Organització Mundial de la Salut (OMS).
 - Treballar amb l'Oficina Europea de Suport a l'Asil (EASO) i les agències europees per incloure criteris vinculats a l'orientació sexual i la identitat de gènere a la legislació relativa a l'asil.
 - Modificar la Directiva del Consell Europeu 2000/78/EC, de 27 de novembre de 2000, perquè la prohibició de discriminació per orientació sexual, entre d'altres, continguda en l'esmentada Directiva no se circumscriu a l'àmbit laboral sinó que abasti també la resta d'àmbits de la vida.
 - Modificar la Directiva del Parlament Europeu i del Consell Europeu 2004/38, del 29 d'abril de 2004, reguladora del dret dels ciutadans de la Unió i del membres de les seves famílies a circular lliurement i a residir dins del territori de la Unió, perquè de forma inequívoca les referències que la Directiva fa al matrimoni, parella registrada i parelles de fet abasti també les que estan formades per persones LGTB. Al

mateix temps, cal fer minvar les facultats d'apreciació que tenen actualment els estats receptors a l'hora de valorar la concurrència de requisits per poder exercir el dret de lliure circulació i residència.

- Que de forma progressiva, els òrgans de la Unió Europea puguin assolir més competències en polítiques antidiscriminatòries i familiars i que s'hi incloguin de forma expressa les persones i famílies LGTB.

Una UE que aposta per la laïcitat i la llibertat religiosa i de consciència

La democràcia requereix una clara separació entre religió i estat perquè l'espai públic sigui plenament inclusiu i garanteixi el dret de tota la ciutadania de poder viure en llibertat, també l'expressió de la seva religiositat, sempre que es respectin les normes democràtiques i de convivència.

La laïcitat esdevé fonamental per als republicans per garantir la llibertat de consciència, de culte i d'expressió en la vida privada i en els espais públics comuns on tothom ha de poder participar. Tanmateix, no podem negar que això no ha estat suficient per garantir una plena inclusió de les minories en molts països de la UE, o fins i tot ha estat l'excusa per criminalitzar determinades religions.

- Vetllar per la laïcitat a l'espai públic comú, facilitant la pràctica religiosa de cadascú, si la té, en l'àmbit privat.
- Eliminar el tractament preferent o criminalitzador de les administracions comunitàries i estatals a qualsevol comunitat o individu per la seva orientació religiosa.
- Fomentar, des de l'administració comunitària, el diàleg entre creences i conviccions, per fomentar l'entesa i el diàleg.
- Protegir l'esfera pública respecte les ingerències dels poders religiosos, tot garantint que les institucions europees desenvoluparan la seva activitat sobre criteris d'interès general basats en raons públiques i no en creences religioses, que tenen el seu espai legítim dins la seva comunitat.

Lluita contra la intolerància: racisme, xenofòbia i feixisme

El sorgiment, al llarg de les últimes dècades, de moviments d'extrema dreta, s'ha vist agreujat des de l'inici de la crisi econòmica, amb organitzacions i moviments que van des del populisme contra els partits polítics tradicionals, passant pel racisme contra determinades minories ètniques o religioses, fins al feixisme clar i explícit. Les desigualtats socials, les polítiques d'austeritat i la incapacitat tant dels poders europeus com estatals de construir un discurs que els desactivi ha facilitat que aquest tipus de moviments estiguin convencent cada cop més.

Davant de l'amenaça que suposa el feixisme per a la democràcia, i entenent que els valors republicans són el pilar fonamental de la democràcia, promourem una aliança al Parlament europeu per tal que cal que des de la UE es treballi explícitament contra qualsevol índex de feixisme, racisme i xenofòbia.

- Cal construir l'alternativa ideològica perquè la ciutadania europea prengui consciència, primer, que vivim en societats diverses i, segon, que els prejudicis i la xenofòbia sovint tenen l'origen en una mala distribució de la renda i no en l'origen de la persona. En aquest sentit, és indispensable la unió de les esquerres europees amb una estratègia comuna.
- Articular mecanismes europeus que assegurin que els estats membres vetllen per la recuperació de la seva memòria històrica, amb criteris ètics i de rigor.
- Prevenir des de la infància els prejudicis, rumors i estereotips com a via per combatre la xenofòbia i el racisme. Promoure el coneixement des de l'àmbit educatiu de valors fonamentals com el respecte a la diferència, la tolerància i el civisme.

- Perseguir penalment la incitació a l'odi i les simbologies de tipus racista. La UE no pot permetre que persones que fan apologia del nazisme, del feixisme o del racisme, amb sentències fermes per incitació a l'odi, es presentin a llistes electorals.
- En aquest sentit, cal limitar la llibertat d'expressió dels discursos que fomentin l'odi racial i la xenofòbia. Cal que el Parlament Europeu creï una comissió d'ètica i de control dels seus membres per tractar les denúncies interposades tant pels mateixos membres com per entitats de la societat civil

1.4. Una UE que aposta per la joventut

L'actual crisi econòmica està afectant negativament al jovent dels Països Catalans, i dels països del sud europeu. Avui patim una crisi econòmica que aixafa les aspiracions del conjunt de la joventut catalana, amb unes taxes d'atur desorbitades, desnonaments continuats, augments de les taxes estudiantils, pèrdua de llibertats, etc. A més, si una mancança té la Unió vers el jovent és, entre d'altres, la insuficient acomodació de les noves pràctiques democràtiques. El jovent, cada cop més, vol participar i participa per canals diferents als tradicionals. Així doncs, ens trobem davant de diverses crisis dins la UE: una d'econòmica i de destrucció de llocs de treball, una d'augment de les desigualtats i una de democràtica. Aquestes crisis endèmiques han envellit Europa, que ha girat l'esquena a cada cop més joves que necessiten abandonar els seus països d'origen per cercar noves oportunitats.

Davant d'això, és l'obligació de qualsevol organització d'esquerres i transformadora treballar per aconseguir unes polítiques que il·lusionin la gent, fomentin l'emancipació dels joves i els permetin crear el seu projecte de vida. Cal rejuvenir la Unió, posant al centre del debat el dret a decidir sobre les societats que volem; per tant, democratitzant i incloent el jovent en l'Europa del futur, una Europa justa per a tothom. En aquesta nova UE, és imprescindible la participació de la joventut en la presa de decisions i la construcció de la ciutadania europea. Una ciutadania que volem inclusiva, participativa, formada, plural, lliure i igualitària. Cal, doncs, incorporar la perspectiva juvenil en els processos de disseny, desplegament i avaluació de les polítiques comunitàries.

Tot i que partim de la base que les polítiques de joventut han de ser transversals, perquè afecten totes les facetes de la vida del jovent, caldria remarcar, però, uns quants punts fonamentals per a tot aquest col·lectiu que creiem que són especialment rellevants.

Educació

- Potenciar el programa Erasmus Plus, entenent l'educació i l'intercanvi com una eina indispensable per crear espais de coneixença entre europeus, per millorar la qualitat dels estudis i per augmentar el sentiment de pertinença a la Unió.
- El programa Erasmus Plus hauria de recuperar el seu nom original: Erasmus per a tothom (*Erasmus for all*). La UE ha de garantir la igualtat d'oportunitats a Europa mitjançant l'educació. Augmentar el finançament europeu d'aquestes eines de cohesió social europea ha de ser una prioritat per al període 2014-2020.
- En el mateix sentit, proposem fomentar les antigues beques Comenius (per a la formació en tota l'educació obligatòria), Erasmus Mundus (per estudiar fora de la Unió), Grundtvig (formació formal i no formal de persones adultes) i Youth in Action (programa europeu per als joves voluntaris i l'educació no formal) per crear una veritable ciutadania europea inclusiva i culta. Totes aquestes beques han ajudat a formar professionals arreu d'Europa i cal garantir que el nou Erasmus Plus continuï fent aquesta tasca.

- Crear unes noves beques per als estudiants de grau superior de Formació Professional. Aquests nous ajuts podran anar des d'estudiar a un altre país de la Unió fins a cercar pràctiques o feina fora del país (en la línia de les beques Leonardo da Vinci o Eurodissea).
- Potenciar les beques Leonardo da Vinci i Eurodissea per fomentar la millora dels idiomes estrangers del jovent català, alhora que s'ofereix la possibilitat de poder treballar durant un determinat temps a un país de la Unió.
- Iniciar un procés d'homologació de la Formació Professional en l'àmbit europeu.
- Elaboració d'una directiva europea per la qual la inversió en educació a tots els estats tendeixi a ser d'un mínim d'un 6 % del PIB, tal com estableix la llei catalana d'educació per al 2017.
- Blindar el Programa Erasmus (i similars) perquè els estats no puguin retirar la dotació econòmica que ofereixen a l'alumnat inclòs al Programa.
- Garantir que els estudiants europeus que facin estades als Països Catalans coneguin la realitat social del territori, així com que es promogui l'oferta de l'aprenentatge de la llengua catalana.
- Creació d'una comissió de seguiment de la implementació de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES) per corregir les mancances que s'han detectat d'ençà de la posada en marxa i que se'n garanteixi el finançament adient.

Participació

- Ampliar el dret de vot a partir dels 16 anys.
- Reclamar que es traspassi als respectius governs dels Països Catalans la gestió del programa Youth in Action, especialment en els àmbits que són d'estricta aplicació territorial i la gestió dels quals avui depèn del Govern espanyol.
- Potenciar els fons FEDER i els programes comunitaris enfocats a cooperació transfronterera en matèria juvenil.
- Fomentar la participació del jovent com a agents actius de la societat tot potenciant espais de debat i decisió com els consells nacionals de joventut, les organitzacions de joventut nacionals i europees, i també el Youth Forum. Tanmateix, no només és rellevant aprofitar aquest tipus d'espais de debat, sinó que realment tinguin incidència en l'elaboració de les polítiques públiques arreu de la Unió. Cal, doncs, que el Parlament Europeu o la Comissió Europea el reconegui com a interlocutor principal a l'hora de dissenyar polítiques adreçades al jovent europeu.
- Crear al Parlament Europeu una comissió de joventut que canalitzi no només el debat sobre el que fa referència al jovent, sinó que també serveixi com a espai de participació del jovent, per exemple, mitjançant els consells nacionals de joventut o el Youth Forum europeu.
- Cal facilitar l'accés dels joves a la presa de decisions d'abast europeu mitjançant el foment públic d'associacions juvenils d'abast europeu. L'actuació d'aquests representants davant el Parlament, la Comissió i el Consell aprofundirà també en la construcció d'un sistema polític europeu plenament democràtic, en què es tingui en compte l'opinió del jovent.

Dona

- Impulsar programes i campanyes de prevenció de la violència masclista, destinats especialment a les persones joves.
- Establir l'obligatorietat de l'educació afectivosexual en els currículums educatius.
- Única legislació sobre avortament, que garanteixi l'accés a l'avortament lliure i gratuït a partir dels 16 anys i sense necessitat de permís parental.

Salut

- Elaboració de programes per a la prevenció de les malalties com la bulímia, l'anorèxia i el complex d'Adonis, com també sobre la prevenció del suïcidi juvenil.
- Creació d'unitats específiques d'atenció a les malalties de salut mental juvenils als centres hospitalaris i sociosanitaris.
- Legalització del cànnabis.
- Creació de programes per a la prevenció del consum i l'abús de qualsevol substància nociva.
- Creació d'una directiva europea marc que reguli les sales de consum supervisat (popularment anomenades *narcosales*) així com la instauració d'aquestes juntament amb Programes d'Intercanvi de Xeringues allà on sigui necessari.
- Garantir la gratuïtat dels tractaments i programes enfocats a la deshabituació, desintoxicació i rehabilitació de les persones amb algun tipus d'addicció.

Treball

- Implementar al més aviat possible, equitativament i eficientment, el Programa de Garantia Juvenil, amb el qual es vol aconseguir que cap jove no estigui sense formar-se o treballar 4 mesos després d'acabar els seus estudis. A més, cal aplicar el principi de subsidiarietat perquè les administracions més properes rebin els fons d'aquest pla i el puguin aplicar al més aviat possible, com seria el cas de les diverses administracions dels Països Catalans. Finalment, aplicar l'obligatorietat del compliment de la Garantia Juvenil fins als 30 anys a la UE.
- Combatre el cada cop més alarmant percentatge d'atur juvenil arreu de la UE (i especialment als països del sud), regular i eliminar totes les feines que precaritzin la vida del jovent.
- Apostar per l'emprenedoria col·lectiva, com a fórmula per posar en funcionament el talent dels joves. Cal harmonitzar i ampliar els ajuts a fons perdut per endegar projectes, accés al finançament inicial a cost zero, exempció i tarifa plana en impostos i taxes.
- Establir programes d'ocupació pública juvenil qualificada als estats membres, amb la finalitat d'afavorir un govern obert i una administració electrònica multinivell més eficient, transparent i adaptada a les necessitats de la ciutadania.

LGTB

- Les institucions europees han de fomentar les polítiques de lluita contra la discriminació i per la igualació de drets amb especial atenció al món educatiu. És en aquest àmbit on cal centrar els esforços, ja que hi ha molts joves que no mostren lliurement la seva sexualitat per por a sentir-se refusats, discriminats o vexats.

1.5. Cooperació territorial i transfronterera

La cooperació territorial i transfronterera és una eina efectiva de la qual la Unió Europea s'ha dotat per enfortir els llaços i les relacions entre ciutadans de la Unió i entre territoris fronterers superant una Europa compartimentada en estats que vetllin pels seus interessos. El foment d'aquesta cooperació enforteix el projecte europeu, fomenta la consciència europea entre els ciutadans de la Unió i afavoreix el desenvolupament econòmic, social i cultural de territoris que comparteixen projectes i interessos comuns més enllà de les fronteres dels estats.

Amb aquesta perspectiva, l'any 2004 es va crear l'Euroregió Pirineus Mediterrània, un espai de cooperació entre els Països Catalans, l'Aragó i Occitània que se situa com una de les principals àrees econòmiques d'Europa. Actualment, en formen part Catalunya i les Illes Balears conjuntament amb les regions nord-catalana i occitanes de Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus. Aquest espai de cooperació territorial dins el marc de la Unió Europea ha estat recentment premiat per l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial pel projecte euroregional Creamed, dirigit a crear un pol de creixement sostenible al sud d'Europa basat en la innovació i la integració social i econòmica.

L'Euroregió forma part del *hinterland* dels Països Catalans a l'hora de relacionar-se políticament i econòmicament amb el seu entorn. 14,1 milions de persones (2010) viuen a l'Euroregió Pirineus Mediterrània, que constitueix una àrea econòmica dinàmica i connectada a l'espai mediterrani de la Unió Europea. Els objectius de l'Euroregió passen pel foment de la cooperació interregional, l'atracció d'inversió, el disseny i l'execució d'infraestructures estratègiques, l'aposta per sectors d'activitat econòmica amb alts nivells d'innovació o per fer front a la problemàtica transfronterera.

Els governs conservadors al País Valencià i a l'Aragó els han negat l'entrada a l'Euroregió, tot i que formen part de la seva àrea natural d'actuació econòmica i de cooperació territorial.

Per altra banda, cal potenciar l'Eurodistricte com a espai transfronterer amb França després que hagi decaïgut tota la tasca d'impuls que va tenir lloc abans de 2011. El caràcter multisectorial dels projectes i potencialitats, i el gran consens institucional existent entre els diversos nivells d'administració regional europea, comarcal i local d'ambdós costats de la frontera, són una oportunitat per recuperar un espai únic al servei de l'activitat econòmica, social i cultural dels territoris implicats.

Propostes

- Impulsar la cooperació entre les regions i nacions sense estat de la Unió Europea incrementant el percentatge del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) destinat a la cooperació interregional mitjançant programes com l'INTERREG.
- Potenciar els instruments i organismes de cooperació regional transfronterera com la Comunitat de Treball dels Pirineus, l'Euroregió Pirineus Mediterrània o l'Eurodistricte, especialment pel que fa a la cooperació entre els Països Catalans i Occitània, facilitant l'articulació de projectes i programes conjunts.
- Potenciar el paper de l'Euroregió com a Agrupació Europea de Cooperació Territorial, així com la seva capacitat de liderar projectes europeus.
- Reforçar l'actuació sectorial de l'Euroregió, fent-la partícip de la futura recuperació econòmica, promovent-hi polítiques de foment de la innovació, així com de la política industrial.
- Promoure la inclusió del País Valencià dins l'Euroregió Pirineus Mediterrània.
- Reimpulsar l'Eurodistricte i potenciar la seva capacitat de gestió de projectes transfronterers amb Catalunya Nord.
- Promoure i participar d'altres projectes de cooperació transfronterera de cara a l'oferiment de serveis públics a la ciutadania, com ara l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial Hospital de la Cerdanya.
- La UE ha de promoure que dins l'Euroregió Pirineus Mediterrània s'aposti per la creació progressiva d'un espai social, cultural, educatiu i mediàtic compartit, mitjançant programes d'intercanvi transfronterer en matèria comunicativa i d'actuació social i educativa.
- Dotar-se d'instruments d'actuació efectiva que permetin a l'Euroregió actuar conjuntament amb les institucions de la UE a l'hora d'executar projectes d'infraestructures inclosos dins la Xarxa Transeuropea de Transports, com ara el corredor mediterrani o les actuacions sobre el Port de Barcelona previstes en la legislació comunitària.

- Impulsar l'elaboració d'un pla estratègic que dibuixi el rol de l'Euroregió després de la independència del Principat de Catalunya, aprofitant les noves potencialitats d'aquesta situació en els àmbits econòmic, polític i social.

1.6. El paper de la UE al món: política exterior, seguretat i cooperació

Quan fa més de quatre anys que estem immersos en la crisi política i econòmica més greu que ha patit la Unió Europea des que es va crear, una pregunta lícita que ens podem fer és si la UE ha esgotat la seva força en l'àmbit mundial. I la resposta hauria de ser de forma rotunda que no i que pot i ha de ser un actor influent al món.

La Unió Europea és una experiència única d'integració pacífica i de cooperació entre els antics rivals i competidors. El procés d'unitat va ser fonamental per al desenvolupament econòmic i la història política d'Europa en la segona meitat de l'últim segle i a dia d'avui es pot afirmar que la pau i l'estabilitat s'han consolidat, el creixement s'ha fomentat i el benestar dels ciutadans de la UE s'ha incrementat substancialment. La UE és el soci econòmic i comercial més gran del món, el més gran donant d'assistència per al desenvolupament, el màxim proveïdor d'ajuda humanitària i té un paper crucial en la projecció de l'estabilitat en tota la seva perifèria, en particular mitjançant l'aprofundiment del procés d'ampliació cap als Balcans i Turquia. La política d'ampliació ha de ser ambiciosa i generosa, però al mateix temps cal abordar les noves adhesions amb exigència i responsabilitat. Exigència en el compliment estricte dels criteris polítics de respecte a la democràcia i als drets humans, que constitueixen la pedra angular de la Unió Europea. I responsabilitat per gestionar adequadament la tensió entre l'ampliació i l'aprofundiment de la integració europea. Si no assoleix aquests reptes, Europa fracassarà en el somni de crear una Unió més àmplia, unida, eficaç, democràtica i diversa.

El valor afegit de la política exterior de la Unió Europea depèn del que representa la Unió en la política mundial i de si està disposada a actuar de manera més cohesionada, pragmàtica i eficaç per adaptar-se a un món canviant sota la "marca" Europa, focalitzada en la promoció de la democràcia, la pau, la cooperació, el creixement sostenible i la sostenibilitat. No hi ha dubte que els valors i l'experiència d'Europa continuen tenint una rellevància més enllà de les seves fronteres i haurien de constituir una plataforma per al diàleg internacional.

La pedra angular de la influència i la política exteriors de la Unió Europea són els seus valors i principis fonamentals, que el mateix Tractat de Lisboa fixa que han d'inspirar la seva acció exterior. La UE és un extraordinari catalitzador de recursos, xarxes i experiència, que aprofita les aportacions de les seves institucions i les dels estats membres, però aquesta varietat d'eines pot deixar de ser un avantatge per convertir-se en un inconvenient si no està emmarcada en una estratègia global basada en una anàlisi comuna. La fragmentació institucional i les diverses prioritats nacionals han debilitat massa vegades la coherència de l'acció exterior i la credibilitat de la UE. En aquest sentit, és imperatiu que els estats membres actualitzin la manera d'elaborar les polítiques i adoptin una estratègia comuna de tota la Unió Europea en política exterior que se centri en la definició col·lectiva dels interessos de la UE i, alhora, en l'ús de la influència dels estats membres en interès d'aquests objectius comuns. Aquesta estratègia hauria de ser, a banda d'unitària, prou flexible per poder recórrer a diversos instruments polítics en funció de les necessitats, i uns estats membres o altres podrien prendre la iniciativa en algunes qüestions segons les seves prioritats i experiències.

La política exterior de la UE s'ha d'articular sobre la base del respecte als drets humans, a la defensa de criteris de desenvolupament humà sostenible, a l'ètica i a la responsabilitat en l'ajuda deslligada dels interessos econòmics i comercials de la UE i els estats membres i a la promoció i implementació de programes de responsabilitat social corporativa per a les empreses, lligada amb els Objectius del Desenvolupament del Mil·lenni, fomentant una activitat empresarial compromesa amb els reptes globals, la transparència en la gestió i el bon govern.

Finalment, la política de seguretat i defensa comuna, tot i la complexitat, podria enfortir una UE cada vegada més federal i menys intergovernamental. Per tant, cal una política de defensa orientada a ser més influents per facilitar el desarmament i avançar cap al multilateralisme, la solució pacífica dels conflictes i la pau. En aquest sentit, la Unió Europea ha de continuar enfortint les capacitats de gestió civil i humanitària de crisis i de prevenció de conflictes.

Propostes:

- Articular una veritable política exterior i de seguretat comuna de la UE que abandoni la natura estrictament intergovernamental de la PESC, i que permeti projectar una acció exterior coherent i cohesionada de la Unió Europea al món.
- Promoure l'acció del Servei d'Acció Exterior Europea, així com altres instruments instituïts pel Tractat de Lisboa, que permetin articular i elevar el perfil internacional de l'acció de la Unió Europea i en reforcin la capacitat per actuar eficaçment en afers globals.
- Apostar per una política de veïnatge i ampliació ambiciosa, basada en una concepció d'Europa com a projecte obert a altres països del continent. Per una simple qüestió de solidaritat, cal donar suport als processos de transformació dels països que, com Turquia o Macedònia, desitgen arribar a formar part de la Unió Europea.
- Apostar perquè la universalització dels Drets Humans sigui la primera prioritat de la política exterior de la Unió Europea. En aquest sentit, la Unió Europea ha de continuar enfortint les capacitats en la gestió civil i humanitària de crisis i en la prevenció de conflictes.
- Garantir que la política de desenvolupament tingui la mateixa importància que les altres polítiques exteriors en l'articulació de l'acció exterior de la Unió Europea, tal com proclama el Tractat de Lisboa.
- Dissenyar processos més participatius, àgils, transparents i més democràtics per a l'elaboració dels documents estratègics o de planificació en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, garantint una desvinculació dels interessos estatals, evitant comitès creats ad hoc, i en què el Parlament Europeu tingui un pes de legitimació fonamental.
- Revisar i exigir que la política d'acords comercials i els tractats d'inversió que negocia la UE siguin transparents i respectin els drets econòmics, socials i comercials dels països socis de la UE. Les polítiques comercials de la UE no han de posar en risc la sobirania alimentària, el treball digne i l'accés als serveis públics dels països amb els quals s'assoleixin acords comercials.
- Sancionar les pràctiques de les multinacionals europees que no respectin els drets econòmics, socials i comercials dels tercers països i malmetin el medi ambient.
- Incrementar l'ajuda humanitària i la protecció civil arreu del món en zones de crisi i en zones que fa molts anys que estan en conflicte o en zones on impera la inestabilitat després del conflicte (Síria, Afganistan, els Territoris Palestins i molts indrets de l'Àfrica, Amèrica Central, Amèrica Llatina i sud-est asiàtic).
- Reforçar i democratitzar els organismes internacionals i el dret internacional pel que fa als organismes financers internacionals (BM, FMI) i contribuir a permetre més poder de decisió dels països en vies de desenvolupament.
- Apostar perquè la universalització dels Drets Humans sigui la primera prioritat de la política exterior de la Unió Europea. En aquest sentit, la Unió Europea ha de continuar enfortint les capacitats de gestió civil i humanitària de crisis i de prevenció de conflictes.
- Crear un sistema de defensa europeu que no depengui de les quotes dels exèrcits dels estats membres. La defensa europea ha de ser una força d'interposició i de pacificació especialitzada en la resolució efectiva dels conflictes que es produeixen en el seu àmbit d'influència, sota la tutela de l'Organització de les Nacions Unides.
- Defensar la necessitat d'ajustar qualsevol intervenció o pressió militar en què estigui establert en el Dret Internacional Públic. Respectar l'actual marc legal internacional a fi d'evitar que els estats membres de les

Nacions Unides decideixin resoldre els seus conflictes al marge de les institucions internacionals.

- Vetllar perquè el Parlament Europeu exerceixi un rigorós control sobre la despesa militar dels estats membres, tot rebutjant polítiques d'increment pressupostari en matèria de despesa militar i incentivant-ne la reducció en benefici de programes d'investigació i recerca en favor de la pau, el desarmament i la resolució no-violenta dels conflictes.
- Vetllar perquè la producció i venda d'armament de les indústries de la Unió Europea s'ajusti a les recomanacions i prohibicions dels organismes (directiva de la UE) i tractats internacionals (Tractat sobre Comerç d'Armes aprovat per les Nacions Unides), impedit que països no democràtics i que no respectin els drets humans i països amb règims autoritaris i amb intencions expansionistes puguin adquirir aquest armament.
- Impulsar des de la UE el desarmament nuclear en les diverses instàncies globals (Nacions Unides, Tractat de No Prolifерació Nuclear) i donar suport a la proposta de subscriure un Tractat de Prohibició de les Armes Nuclears.
- Incrementar la col·laboració amb les Nacions Unides i, de manera unificada, amb les tasques de pacificació, inspecció, atenció als refugiats i distribució d'ajut humanitari.

Cooperació al desenvolupament de països tercers

El valor afegit de tota l'economia europea ha de ser la garantia que les seves empreses respectin els drets bàsics de les persones i el medi ambient, dins i fora de les fronteres europees, i el segell europeu ha de ser un símbol de qualitat, sinònim d'aquest respecte.

El desenvolupament de l'economia europea també ha de vetllar per les inversions econòmiques i empresarials en països tercers i, en aquest sentit, les subvencions i ajudes al desenvolupament no poden obviar aquests aspectes.

Per això, proposem:

- Recuperar progressivament l'objectiu de destinar el 0,7% del PIB a cooperació pel desenvolupament.
- Vetllar per la protecció del medi ambient, la inversió sostenible en el temps i un control estricte de les condicions laborals en les empreses subcontractades per empreses europees al tercer món, sancionant l'eventual incompliment d'unes garanties bàsiques (drets sindicals, protecció de les dones, treball infantil, etc.).
- En aquest sentit, la UE haurà de crear instruments comunitaris de sanció a les empreses transnacionals que, instal·lades en països tercers no compleixin les garanties mínimes laborals i de dignitat en el treball. De la mateixa manera, també crearà instruments de sanció per a les empreses que contractin mà d'obra irregular.
- A mitjà termini, tots els productes que portin el segell europeu han d'estar compromesos amb unes normes bàsiques comunes de comerç just.
- Afavorir les polítiques de cooperació i desenvolupament amb tercers països impulsades pels estats membres i, fins i tot, dissenyar polítiques comunes de la UE en aquest sentit perquè la immigració deixi de ser una opció desesperada per a determinades poblacions.

2. PER UNA EUROPA SOCIAL

La Unió Europea s'ha configurat des dels seus inicis com una unió econòmica i política. Davant d'això, la UE té el repte d'abordar l'Europa social, un model social europeu que consolidi l'estat del benestar i garanteixi els drets socials recollits en la Carta de Drets Fonamentals.

El qüestionament recurrent cap a l'estat del benestar

Europa ha construït al llarg de dècades un model socioeconòmic propi, basat en un seguit de polítiques socials més o menys àmplies i una redistribució de la riquesa més o menys efectiva, que han convergit en el que es va anomenar *estat del benestar*. Aquest model, però, ha estat qüestionat si no des dels inicis des de finals dels anys setanta del segle xx en el món anglosaxó i, progressivament, des dels noranta en l'Europa continental.

Des d'aleshores, amb més o menys força, i amb més o menys impacte polític real, l'estat del benestar s'ha volgut sentenciar en múltiples ocasions. Els atacs ideològics, però, només han aconseguit reeixir en cicles de recessió econòmica, quan el finançament d'aquestes polítiques o la pressió fiscal sobre determinades capes socials l'han fet entrar en una crisi de legitimitat o de supervivència. És cert, però, que dins les successives reformes de moltes polítiques de cohesió social la voluntat d'eliminar-les o limitar-les severament no havia estat mai tant evident com en l'actualitat.

La desigualtat assoleix màxims en la història recent

És rigorosament cert que des dels anys setanta han augmentat significativament les desigualtats econòmiques en els països més desenvolupats, i especialment en els països europeus. Les rendes del treball han anat perdent pes envers les rendes del capital, situant-se en aquests moments per sota del 50 %, de manera que la concentració de riquesa en un petit percentatge de la població és cada cop més gran i evident.

Una manera de quantificar aquesta accentuació de la desigualtat (Thomas Picketty) és analitzant la relació entre els ingressos totals d'un país, o d'un conjunt de països, i el capital que els ciutadans tenen en propietat, entenent per capital la suma de tots els actius, ja siguin béns i drets immobiliaris, financers o actius productius. Als anys setanta, a Europa i als EUA, el capital era aproximadament el triple dels ingressos, mentre que avui a Europa el capital multiplica per sis els ingressos i als EUA, per quatre. Aquest increment ha estat conseqüència d'unes rendes del capital que són superiors al creixement econòmic, la qual cosa fa que la concentració de riquesa en la part de població propietària de béns de capital es vagi incrementant dia a dia, en detriment de la gran majoria, que bàsicament obté rendes del seu treball.

El sistema impositiu, en canvi, està principalment enfocat a gravar les rendes del treball, mentre les del capital tenen tota mena de desgravacions i altres mecanismes per reduir la seva contribució al finançament de les despeses socials fins a nivells inversemblants. Per tant, cal actualitzar el règim fiscal i redistributiu amb que hem construït l'estat del benestar europeu al segle xx.

Partint, doncs, del concepte bàsic que l'estat del benestar necessita de la contribució del conjunt de la societat (evidentment, contribuint més qui més té) per poder sobreviure, cal abordar de manera decidida el debat al voltant del seu finançament. Si s'accepta que la convergència en polítiques socials ha de ser un objectiu de la Unió Europea (nosaltres defensem que aquesta convergència passa per l'increment de les polítiques socials dels països que més lluny es troben dels que més recursos hi destinen i no pas a l'inrevés) en tant que model propi, també cal acceptar que la unió fiscal ha de ser un objectiu per els qui perseguim una Europa més social.

Impulsem un model redistributiu: cap a la igualtat efectiva d'oportunitats

Per fer efectiva l'Europa social, cal impulsar mesures decidides per garantir l'accés al treball i avançar en la convergència d'un model redistributiu i progressiu de la riquesa que garanteixi una vida digna a totes les persones per cobrir les seves necessitats bàsiques i assegurar l'accés universal als serveis públics de l'estat del benestar.

La crisi econòmica i les retallades pressupostàries han posat en entredit el desenvolupament de l'Europa social, especialment als països del sud, que ha comportat un increment alarmant dels índex d'atur, de pobresa i de risc de l'exclusió social. El repte dels partits d'esquerres és capgirar aquesta situació i reconvertir l'Europa dels mercats i els interessos econòmics en l'Europa de les persones, la cooperació, la solidaritat i la justícia social.

Seguint la lògica de la redistribució, avui ja no es tracta de consolidar un sistema econòmic que genera fortes desigualtats i que obliga a una acció política per assolir una redistribució de rendes a posteriori. Es tracta de consolidar un model social que es preocupi per la igualtat d'oportunitats efectiva i consolidi un sistema econòmic que proporcioni uns resultats més equitatius. En aquest sentit, actuar en favor de l'educació, la formació, el finançament públic de la salut, la fiscalitat verda, l'accés al finançament de pimes, l'emprenedoria, la fiscalitat de les grans fortunes, transaccions financeres i capitals són elements bàsics per a una redistribució de la riquesa.

2.1. Cap a un Pacte europeu de Benestar i Cohesió social

Amb la voluntat d'apuntalar l'Europa social, defensem l'establiment d'un Pacte de Benestar i Cohesió Social que se situï al mateix rang polític que el Pacte d'Estabilitat i Creixement. La influència i l'absoluta importància atorgada pels estats membres, el BCE i la CE a les directrius del Pacte d'Estabilitat es demostra amb la signatura, el 2012, del *Fiscal Compact* o Tractat d'Estabilitat, Coordinació i Governança a la UEM, mitjançant el qual els estats han d'introduir en la seva legislació la prohibició d'incórrer en un "dèficit públic estructural" superior al 0,5 % (o d'un punt si la relació deute/PIB no supera el 60 %), i prohibint que el dèficit públic corrent mai no superi el 3 %.

La preponderància del Pacte d'Estabilitat i Creixement

El Pacte d'Estabilitat i Creixement fou adoptat el 1997 com a fórmula d'harmonització de les polítiques econòmiques dels estats i per garantir una coordinació en la política fiscal i pressupostària davant el repte de l'adopció de la moneda única. Tal harmonització, sense establir una veritable unió en polítiques fiscals, era necessària per evitar turbulències en l'euro i fer més efectiva l'acció de la política monetària comuna del BCE es ressentís a causa de la disparitat de polítiques fiscals i dèficits públics.

Després d'anys d'un cert laxisme i ajornament de l'objectiu de dèficit zero (2003-2008), –sobretot quan Alemanya feia reformes i incomplia la regla del dèficit pressupostari, el 2004–, ha estat amb la crisi financera i del deute de 2008 quan s'ha reprès, amb tota l'energia institucional i la implacabilitat dels mercats, l'agenda del dèficit públic zero. Precisament quan més s'ha requerit una acció anticíclica i expansiva en l'àmbit fiscal és quan més ferotgement s'ha imposat la disciplina fiscal. El resultat ha estat el de retallar i activar l'efecte multiplicador de l'austeritat i l'empobriment general.

El Pacte d'Estabilitat i Creixement va establir els mecanismes de "supervisió multilateral i dèficit excessiu", com també un "procediment de dèficit excessiu" que estableix sancions als incompliments de les regles bàsiques (establertes ja en la definició de la UEM en el Tractat de Maastricht del 1992) d'impedir un dèficit públic superior al 3 %, un deute mai superior al 60 % del PIB i una inflació mai superior al 3 %.

Tal vegada el procediment de supervisió multilateral ha comportat l'establiment d'un "programa d'orientacions generals" o programa de competitivitat que guia la política econòmica de cada estat. Els estats han d'orientar la política econòmica segons aquestes recomanacions i la Comissió també n'elabora cada any un informe.

Un Pacte de Benestar i Cohesió Social per garantir l'Europa social

Es proposa que la UE adopti un Pacte que permeti lluitar contra la desigualtat i prendre's seriosament i fer realitat tres dels cinc objectius de l'estratègia 2020:

- Proporcionar ocupació per al 75 % de les persones entre 20 i 64 anys
- Reduir en 20 milions el nombre de persones en risc de pobresa i exclusió social
- Assolir unes taxes d'abandonament escolar per sota del 10 %. i que almenys un 40 % de joves adults (entre 30 i 34 anys) hagi completat estudis superiors.

De la mateixa manera que el 3 % d'inflació, el 3 % de dèficit públic i un deute del 60 % del PIB són llinars a evitar i despleguen mecanismes, orientacions, programes i sancions al més alt nivell europeu, els ciutadans volem que la política econòmica europea també actuï en situacions socialment insostenibles, fruit d'un atur excessiu, o d'una desigualtat de rendes que estén la pobresa i posa en perill la cohesió social.

Proposem un Pacte de Benestar i Cohesió Social que desplegui mecanismes de supervisió multilateral, que generin programes de cohesió social d'obligat compliment per als estats membres. Així mateix, es proposa l'establiment d'un procediment de desigualtat excessiva que pugui generar sancions o imposar mesures fortament redistributives en favor de la majoria de la població, i que afavoreixin les condicions per al creixement.

Seguint la lògica de la mateixa UE en l'horitzó 2020, proposem que una situació d'atur superior al 10 %, un indicador de risc de pobresa i exclusió social –taxa AROPE– superior a la mitjana de la UE 28 (24,7 % el 2012), un indicador de desigualtat de renda 80/20¹ superior a 5 i una taxa d'abandonament escolar superior al 10 % siguin considerades inacceptables. No cal dir que no es tracta tant sols de posar en risc la cohesió social i el benestar, sinó que tals indicadors representen una amenaça per a l'estabilitat, el creixement i competitivitat dels estats membres.

La finalitat del Pacte de Benestar i Cohesió Social és estendre a la Unió uns estàndards ambiciosos d'igualtat d'oportunitats i cohesió social. I també impedir a les autoritats europees la imposició de polítiques econòmiques severes i contràries en determinats contextos socials que no poden admetre ajustaments sense posar en risc l'estabilitat social. O sigui, que no es pugui obligar a prendre mesures, en nom de l'estabilitat i el creixement, que actuïn en sentit contrari a l'objectiu que diuen perseguir. Altrament dit, que la UE es proposi actuar decididament per a les veritables finalitats que mereixem els ciutadans: ocupació, més igualtat i cohesió social.

2.2. Un model social europeu: redistribució per a la cohesió, la inclusió i el desenvolupament

En aquests darrers 5 anys, la Unió Europea ha viscut la crisi més profunda de la seva història, que ha afectat de forma preocupant el teixit social, la qualitat de vida dels seus ciutadans i la cohesió social.

Els indicadors de benestar s'han alterat considerablement, molt especialment als països del sud d'Europa. D'una banda, s'han incrementat les desigualtats entre rics i pobres, les enquestes ens indiquen que les diferències dintre de la

1

Es proposa instaurar l'indicador 80/20, que mesura en quantes vegades el 20 % de població més rica, supera en renda el 20 % de població més pobre. L'evidència empírica assenyalava que el llindar de 5 separa els països més cohesionats (països nòrdics, Alemanya, Àustria, Benelux) dels més desiguals (Grècia, Espanya, Portugal, Regne Unit).

societat europea s'estan accentuant (Índex de Ginni). I d'altra banda, estan augmentant els índexs de pobresa en tots els països i sovint no s'arriben a cobrir les necessitats bàsiques de la població, com l'alimentació i l'accés a l'habitatge. A més, el risc d'exclusió social està arribant a les classes mitjanes, amb el risc que això comporta per sostenir un estat del benestar.

Dintre d'aquest context europeu i mediterrani, hem de situar-hi els Països Catalans, afectats per la crisi econòmica, per les polítiques socialment regressives implementades per l'Estat espanyol i, particularment, agreujat per l'espoli fiscal que patim, que comporta que no puguem disposar dels recursos que generem.

Per combatre aquesta realitat, la Unió Europea ha impulsat l'Estratègia 2020, amb l'objectiu de reduir com a mínim a 20 milions les persones en risc de pobresa o d'exclusió social. En el conjunt de la UE, aquests objectius s'emmarquen en el programa Viure dignament i ser actius en la societat.

La Plataforma Europea de Lluita contra la pobresa ha de ser el marc per garantir la cohesió social i territorial de manera que els beneficis del creixement i del treball arribin a totes les persones en situació de risc de pobresa o d'exclusió social perquè puguin viure dignament i participar activament en la societat.

Propostes

- Implementar gradualment en l'àmbit europeu un redistribució progressiva de la riquesa mitjançant una renda bàsica universal per garantir un renda mínima a la ciutadania en funció dels criteris de cost de la vida i el nivell de renda dels estats membres. Mentrestant, cal que la UE aprovi una directiva perquè els estats garanteixin un prestació mínima de subsistència per a persones que es trobin al llindar de la pobresa.
- Incrementar en 1 milió d'euros (de 3.500 a 4.500 MEUR) el pressupost destinat pels països membres de la UE destinat al Fons Social Europeu, en l'apartat de distribució d'aliments a les persones més desfavorides.
- Prioritzar l'Estratègia 2020 per a un creixement inclusiu en la governança econòmica europea i garantir l'aplicació efectiva del 20 % dels fons estructurals a programes de lluita contra la pobresa.
- Dur a terme una estratègia global per combatre la pobresa i les desigualtats socials, basada en l'accés a drets, recursos i serveis, i amb plans específics en àmbits com el de la infància, la gent gran i les persones amb discapacitat, la inclusió dels immigrants o el dret a l'habitatge.
- La UE, en compliment de l'Estratègia europea 2020, ha d'avaluar l'adequació i la viabilitat de la protecció social i de les pensions i vetllar perquè aquestes polítiques siguin homogènies a tota la UE per tendir a equiparar les diferències abismals entre països.
- Equiparar gradualment els salaris mínims interprofessionals, les pensions i prestacions social a la mitja dels estats de la UE, amb l'objectiu d'equiparar una cobertura digna als ciutadans.
- Impulsar un Pacte d'inclusió social i l'eradicació de la pobresa, amb les mesures i la calendarització pressupostades i que es fixi com a horitzó l'eradicació de la pobresa en l'àmbit de la UE, fent un especial impuls en els sectors més vulnerables, com el de la infància, l'adolescència i la gent gran.
- Amb l'objectiu d'avançar decididament cap a la definició d'un espai social europeu, la UE ha d'establir uns criteris mínims que garanteixin el blindatge de les polítiques socials en els diferents estats membres i que estableixin uns mínims d'inversió pública en aquesta matèria.
- Establir el principi de subsidiarietat en els Fons Socials Europeus, de manera que siguin gestionats pels governs autonòmics o regionals, com a via per a garantir més eficàcia en la gestió.

- Mesures específiques de suport a les dones en famílies monoparentals que els garanteixin l'accés a l'habitatge social, beques menjador per als fills i la cobertura de les necessitats bàsiques d'alimentació.
- Un nou Pacte Social i Intergeneracional Europeu que, preveient l'important increment del nombre de persones grans, acordi qui, quan i per què contribueix via fiscalitat i qui, quant i què rep via prestacions socials diverses, per evitar, en el futur, una bretxa social i emocional entre generacions.
- Demanar als estats la millora i l'aprofundiment de mesures legals i jurídiques més contundents i eficaces per acabar amb els maltractaments a la gent gran.
- Promoure la ratificació de tots els països de la UE de la convenció de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides i del protocol facultatiu.
- Cal establir una directiva única que fixi un mínim d'accessibilitat per a tots els ciutadans amb diversitat funcional, tot garantint-los el desplaçament arreu de l'espai social europeu.
- Establir, amb una directiva europea, uns criteris mínims de clàusules socials en la contractació pública, com a instrument per evitar una excessiva prioritització dels criteris estrictament econòmics i enfortir el teixit d'entitats socials de la UE. Promoure mesures fiscals que no les discriminin a l'hora de concursar.
- Potenciar els programes de voluntariat social i establir vies per promoure el voluntariat europeu i transfronterer. La UE pot tenir un paper actiu a l'hora de reforçar els vincles comunitaris i potenciar la participació de la ciutadania.
- En el període transitori o previ a la independència de Catalunya, el Govern de la Generalitat serà l'ens competent per estructurar i aplicar els programes socials europeus.

2.3. Relacions laborals i polítiques sindicals: cogestió, codecisió i dignitat en el treball

L'impacte brutal de la crisi en l'ocupació ha posat en qüestió els models de relacions laborals que l'Europa del benestar havia gestat al llarg dels anys. I els ha posat en qüestió fonamentalment en els països intervinguts o rescatats.

Resulta evident que la crisi econòmica i la crisi del deute no tenen relació directa amb les persones treballadores que interactuen als respectius mercats de treball, raó per la qual ens trobem que els efectes indesitjats s'han deixat notar injustament sobre la ciutadania.

Diverses anàlisis, però, posen sobre la taula dos elements que no es poden obviar en el debat sobre el treball a Europa. Hi ha dos models de mercats de treball, els que conserven el benestar i en els quals els salaris continuen garantint una vida digna, i el model de mercat empobrit dels països en què el treball es paga a un preu que no garanteix que les persones treballadores puguin superar el llindar de la pobresa.

D'altra banda, les consignes al voltant de limitar els costos laborals per fer determinades economies més competitives no s'han mostrat eficients i continuen produint efectes no esperats i qüestionats. Aquests factors tenen com a resultat que les desigualtats interiors s'hagin accentuat de forma alarmant els darrers anys de crisi, però, sobretot, que es generin en el si de la Unió Europea desigualtats extravagants entre el benestar d'uns i altres ciutadans.

En el context d'una economia única, d'una Europa dels ciutadans i ciutadanes, no només s'ha de preservar una estratègia de confluència dels interessos econòmics, sinó que també s'han de preservar els interessos socials, sobretot quan el debat que tenim a la taula ja no és només el de l'estat del benestar del segle xx, sinó el de la pobresa de les

persones que pateixen contínues retallades en drets i una pinça extraordinària sobre els seu poder adquisitiu i sobre la capacitat de garantir les necessitats vitals de la família o la persona.

A partir d'aquestes premisses, cal afavorir mecanismes de moderació de les directrius d'orientació de les polítiques interiors en el sentit que, més que tendir a segellar un model unificat de realitats, separen a partir de crear una Europa dels rics i una Europa dels pobres. Una Europa dels que el treball els garanteix una vida digna i una Europa dels que no es poden assegurar una vida digna, ni tan sols amb un treball remunerat.

En aquest context, es proposen les orientacions polítiques següents:

- Defensar marcs territorials de relacions laborals que, essent respectuosos amb les respectives normatives, permetin assegurar una vida digna a les persones treballadores; això és, accés a l'habitatge, la mobilitat, l'alimentació sana, l'assistència social i els serveis públics necessaris en un món interconnectat.
- Excloure i penalitzar els models de relacions laborals en què els baixos costos atemptin contra la vida digna de les persones.
- Homologar un salari mínim intereuropeu que, establert a partir de la fixació de determinats estàndards de qualitat de vida propis de cada país, i atenent la realitat econòmica de cada estat membre, permetin que el preu del treball garanteixi arreu del territori comunitari una vida digna per les persones treballadores. I penalitzar l'incompliment dels poders públics del deure d'inspecció i control en l'aplicació de les normes bàsiques comunes.
- Limitació de salaris tant públics com privats, establint màxims a raó d'1:12, aprofundint així en la igualtat entre els treballadors i evitant situacions i polítiques salarials injustes.
- Destinar un Fons de Cooperació especial per garantir polítiques actives d'ocupació i economia productiva, per mitjà de programes territorialitzats que garanteixin el desenvolupament de nínxols d'ocupació i la mà d'obra qualificada per garantir-ne l'arrelament.
- Posar en marxa polítiques actives d'ocupació dirigides a avançar en la igualtat de gènere al món laboral i professional que, entre d'altres, han de facilitar:
 - La igualtat retributiva, definida tal com ho fa la Unió Europea com a "igual retribució per treballs d'igual valor", i l'eliminació progressiva de la bretxa salarial.
 - Reduir la precarització laboral, amb mesures específiques d'acció positiva que afavoreixin la contractació fixa i a jornada completa.
- Fomentar programes de treball a distància i amb mobilitat reduïda per afavorir:
 - Foment de l'ús de les TIC i treball en xarxa per facilitar el treball a distància.
 - Reequilibri territorial més enllà de les grans conurbacions.
 - Treball saludable fora de les zones d'alta contaminació.
 - Polítiques de baixa mobilitat de persones que fomentin l'estalvi energètic i de temps vital en desplaçaments, alhora que l'accidentabilitat en desplaçaments laborals.
 - Programes de foment de l'espai de treball compartit (coworking).
- Avançar en polítiques per al repartiment real del treball, assegurant uns salaris dignes i limitant les hores extra. Tendir a l'aplicació de les 35 hores setmanals en l'àmbit europeu i fer-la obligatòria en cas d'ERO, per potenciar la conciliació entre la vida laboral i familiar, i per disposar del temps necessari per participar en iniciatives polítiques, socials, d'oci i culturals.

- Fomentar polítiques inclusives que millorin la conciliació en totes les seves vessants (familiar, personal, formativa i professional), i que abastin també la millora de la coresponsabilitat en les tasques domèstiques.
- Fomentar polítiques de flexibilitat laboral en els usos horaris i del temps de treball, de forma que es pugui fer realitat una conciliació horària adequada.
- Articular mecanismes de foment de la participació activa de les persones treballadores en la negociació col·lectiva i el diàleg social, mitjançant programes de formació i capacitació per a persones treballadores que participin en els òrgans de participació i representació a les empreses.
- Fomentar els espais de concertació social europea.
- Crear un fons específic de formació per a programes adreçats a persones de difícil ocupabilitat i en transició professional cap a altres sectors d'activitat per raó de la crisi econòmica.
- Desplegar programes de coordinació en el si de la UE per afavorir la col·laboració empresa-universitat entre diferents estats membres, que suposarien més qualitat de transferència de coneixement dels centres de recerca, però també més adaptabilitat dels programes curriculars a les necessitats competencials en clau comunitària.

Economia social

- Impulsar el rol de les organitzacions del tercer sector i de l'economia social com a generadores de riquesa i d'una ocupació estable i de qualitat.
- Garantir que els procediments d'externalització dels serveis socials i d'atenció a les persones dels estats membres garanteixin la qualitat d'aquests serveis per mitjà de plec de contractació que prioritzin els criteris tècnics socials per damunt dels econòmics.
- Garantir que, en la transposició als estats membres de les noves directives europees de contractació pública es permeti l'establiment de règims de concertació entre les administracions i les entitats del tercer sector per prestar, amb finançament públic, serveis socials, mitjançant instruments diferents dels contractes administratius i, en conseqüència, no sotmesos a la legislació de contractació pública.
- Aprovar una directiva que estableixi que, a fi de no discriminar les entitats del tercer sector en els procediments de contractació pública, la valoració del preu es faci sobre la totalitat de l'oferta, IVA inclòs, quan aquest impost sigui un cost per a l'entitat contractant.

Horaris laborals

- Impulsar noves maneres d'organitzar del temps de treball amb l'objectiu d'adaptar els horaris catalans als europeus, avançant l'hora de dinar i de sopar, i deixar temps lliure per a la família, el lleure i el descans.

Foment sindical

- Incentivar la participació dels treballadors als moviments sindicals i que puguin participar via mecanismes de consulta i participació en la gestió de les empreses. Cal canviar el paradigma i entendre que la participació dels treballadors en la gestió de les empreses pot millorar la qualitat de vida i de treball dels treballadors i, al mateix temps, els resultats de les empreses.

2.4. Cap a un sistema europeu de protecció social equitatiu i universal

Una de les principals conquestes de la societat europea al segle xx va ser l'establiment de l'estat del benestar, amb què es va aconseguir universalitzar uns serveis bàsics per a tothom garantint-ne l'accés a tota la ciutadania, amb independència de la seva renda. La salut és un d'aquests serveis.

Però en l'actual context de crisi econòmica i retallades pressupostàries, especialment en els països del sud d'Europa, estem veient que la qualitat del sistema de salut està minvant i l'accés universal està quedant en entredit, com queda palès en l'augment de les llistes d'espera.

D'altra banda, la mobilitat de la ciutadania europea i el fenomen migratori fan indispensable que es tendeixi cap a la convergència d'un sistema de salut europeu que garanteixi l'accés universal a totes les persones que viuen a la UE i s'avanci en sistemes d'informació i gestió compartits.

- Establir un Programa d'Emergència Social i Solidaritat que garanteixi l'accés a les necessitats bàsiques en nutrició i energia per a tots els europeus, amb instruments semblants als bons de menjar dels EUA i amb la creació d'un Programa Europeu d'Energia Mínima.
- Aquests programes poden ser finançats per la Comissió Europea utilitzant els interessos acumulats en el sistema europeu de bancs centrals, per la gestió dels desequilibris en els balanços del sistema TARGET2 i pels beneficis obtinguts pel BCE en la transacció de bons de deute públic.
- Crear un Observatori dels sistemes sanitaris públics de la Unió Europea amb la finalitat de tendir a la convergència dels models sanitaris en els principis bàsics d'accés universal, gratuïtat i finançament via impostos. Per aconseguir aquesta convergència, cal que en els països de la UE es reforcin el caràcter públic i solidari tant de la gestió com de la implementació dels serveis assistencials en els sistemes sanitaris públics. Cal afavorir que els països membres convergeixin progressivament cap a un model sanitari europeu públic i de qualitat, de finançament públic i que garanteixi l'equitat d'accés universal.
- Iniciar l'elaboració d'un mapa europeu sanitari, sociosanitari i de salut pública, identificant recursos, necessitats, serveis assistencials, docència i recerca. Igualment, és important impulsar la participació dels ciutadans en el sistema sanitari i els seus òrgans de govern, i reforçar el caràcter públic i solidari tant de la gestió com de la implementació dels serveis assistencials en el sistema sanitari públic.
- Fomentar la participació i la implicació de Catalunya en els projectes europeus que facilitin la mobilitat de pacients a través de la digitalització de la Targeta Europea de Seguretat Sanitària (EHIC). I, en aquest sentit, cal defensar l'assoliment de la competència de l'acreditació de la targeta sanitària europea de les institucions competents dels Països Catalans.
- Cal reforçar les polítiques de prevenció en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva per evitar qualsevol tipus d'involució.
- És propòsit d'Esquerra vetllar pel bon funcionament del procés europeu de protecció i d'inclusió social mitjançant els mecanismes previstos en el Mutual Information System on Social Protection in Europe (MISSOC). És important incorporar l'objectiu d'establir mecanismes de solidaritat i assistència coordinats per fer front a situacions d'inseguretat o insolvència en els sistemes de protecció social.

2.5. El dret d'accés a l'habitatge

Més d'11 milions d'habitatges estan buits a tot Europa, prou com per allotjar-hi totes les persones sense llar en el continent dues vegades. A l'Estat espanyol, hi ha més de 3,4 milions de pisos buits, més de 2 milions a França i Itàlia, 1,8 milions a Alemanya i més de 700.000 al Regne Unit. A més dels 11 milions d'habitatges buits, molts dels quals van ser adquirits com a inversió sense tenir la intenció de viure-hi, centenars de milers de cases a mig construir han estat arrasades en un intent de mantenir els preus de les propietats.

Malgrat els 11 milions d'habitatges buits, hi ha 4,1 milions de persones sense llar a Europa, segons dades de la Unió Europea. Les cases es construeixen perquè la gent hi visqui: si no és així, alguna cosa s'ha fet molt malament en el mercat de l'habitatge.

La majoria d'habitatges buits d'Europa es troben a Espanya, que va viure l'auge de la construcció a inicis del tombant de segle, alimentat en part per la compra de ciutadans europeus (britànics, alemanys, russos...) d'habitatges en un indret de bon clima. L'últim cens espanyol de 2013 ha indicat que més de 3,4 milions d'habitatges –14 % de totes les propietats– estaven deshabitats. El nombre d'habitatges buits s'ha incrementat en més d'un 10 % en l'última dècada.

El Govern espanyol estima que unes 500.000 llars construïdes han estat abandonades per les empreses de construcció a tot l'Estat. Durant l'auge de la construcció, els preus de l'habitatge van augmentar en un 44 % entre 2004 i 2008, en què es van construir nous habitatges a un ritme de més de 800.000 a l'any.

Paradoxalment, moltes dels pisos buits han estat recuperats pels bancs després que els propietaris no han pogut pagar les hipoteques.

El desenvolupament coherent de la clàusula social del Tractat de Funcionament de la Unió Europea i l'Habitatge com a Dret Fonamental a la Carta de Drets

A l'hora de desenvolupar una acció política al Parlament Europeu amb relació a la política d'habitatge, cal tenir present quins són els reptes que té plantejats la Unió Europea en aquest moment per resoldre'ls des d'un punt de vista progressista i, alhora, que aquesta acció interaccioni a efectes de bones pràctiques en la necessària evolució de molts aspectes dels plantejaments de l'acció de govern als Països Catalans.

L'article 9 del Tractat de Lisboa inclou una clàusula social transversal dirigida a assegurar que les polítiques de la UE tinguin un impacte social positiu i, d'altra banda, la Carta de Drets Fonamentals inclou els ajuts a l'Habitatge en l'article 34.

Tot i això, fins ara, la UE ha tingut un rol limitador de les polítiques més progressistes desenvolupades pels estats que garanteix el dret a l'accés a l'habitatge de manera pràcticament universal, com Dinamarca, Holanda o Suècia, pel plantejament inicial dels tractats constitutius de la Comunitat Europea, centrats en la construcció del mercat únic i en la defensa a ultrança de la llibertat de mercat. També s'ha de dir que, malgrat aquest rol, les polítiques per garantir el dret a l'habitatge dels principals països de la Unió Europea sobre els quals ha incidit el Dret Comunitari causen enveja si s'observa la realitat catalana, en què, amb dades del 2012, el parc públic de lloguer protegit no arriba al 2 % davant el 14 % de la UE 15, i en què la consideració de la provisió d'habitatge com a servei d'interès general no s'incorpora a l'ordenament jurídic fins el 2007, sense desenvolupament efectiu, encara. L'acció política hauria de conduir a superar aquest rol limitador.

Actualment, l'habitatge és un servei econòmic d'interès general en la legislació europea, tot i que el *soft law* –textos de la UE sense valor vinculant per als estats que contribueix a la reflexió– anuncia noves iniciatives legislatives o interpreta l'aplicació del dret comunitari –sovint ha anat més enllà.

Efectivament, l'article 106 del Tractat de Funcionament de la UE possibilita els ajuts públics per a la prestació de serveis d'habitatge amb determinades limitacions derivades de la Jurisprudència comunitària, sobre la base que els ajuts han de ser els necessaris per cobrir el diferencial que suposa la prestació d'obligacions de servei públic, determinats per les autoritats mitjançant normes jurídiques prèvies i amb paràmetres objectius.

Tradicionalment, la Comissió Europea havia definit els serveis d'interès general com a serveis de mercat que les autoritats públiques cataloguen com d'interès general i que resten subjectes a les obligacions específiques dels serveis públics. Aquests serveis d'interès general podien ser, entre d'altres, els serveis d'interès econòmic general mencionats en el Tractat de Creació de la Comunitat Europea (articles 16 i 86), serveis de naturalesa econòmica que els estats sotmeten a obligacions de servei públic per un criteri d'interès general.

Tot i que la Directiva 2006/123/CE de 12 de desembre del 2006 (Bolkestein) no s'aplica als serveis econòmics d'interès general, inclòs l'habitatge social, obliga als estats a ser selectius pel que fa als destinataris de les polítiques públiques subvencionades, imposant limitacions als models d'accés universal a l'habitatge protegit.

L'any 2005, la Federació Sueca de la Propietat Privada, assessorada per Ernst&Young, es va queixar a la Comissió pels ajuts del govern suec a les empreses municipals d'habitatge per fer habitatge assequible, i també el 2005 la Comissió va demanar al govern holandès que revisés el seu sistema de suport a l'habitatge social perquè era incompatible amb la legislació europea, entenent que més del 30 % del parc de propietat d'organismes públics que havien promogut amb ajuts estatals era desproporcionat amb relació a un objectiu que no podia ser generalista sinó limitat a facilitar habitatge als més vulnerables.

Aquestes limitacions haurien de ser objecte de revisió a la llum dels textos vigents que permeten una reinterpretació oberta, en el context d'un nou paradigma d'Europa social que integri i homogeneïtzi de manera coherent els aspectes que tutela la UE: competència, mercat interior, contractació pública, cohesió social, rehabilitació i eficiència energètica, envelliment de la població, etc.:

1. La clàusula social del Tractat de Lisboa abans esmentada i el dret a l'accés als serveis d'interès econòmic general com a part del foment de la cohesió social i territorial que garanteix la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea.
2. El *Soft Law* de la Comissió, que arranca amb el Llibre Blanc sobre els Serveis d'Interès General de 12 d'abril de 2004 i la Comunicació de la Comissió sobre els serveis d'Interès General de 26 d'abril de 2006, en el qual també es pot destacar la decisió de la Comissió de 20 de desembre de 2011 sobre l'article 106.2 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea.
3. El protocol sobre els serveis d'interès general annex al Tractat de Funcionament de la Unió adoptat a la reunió de caps d'Estat i de govern de 23 de juny de 2007.
4. La Carta Europea de l'Habitatge, de 4 d'abril de 2006, adoptada per l'intergrup de Política Urbana i Habitatge del Parlament Europeu, que constitueix el text més ambiciós elaborat per una institució europea.

El paradigma de regeneració urbana que arrenca de la Carta de Leipzig, de maig del 2007; l'obertura dels Fons Estructurals el 2009 a la rehabilitació energètica i, per acord del Parlament Europeu el 2010, a habitatge protegit en barris marginals; l'estratègia 2020, de març de 2008; les directives d'eficiència energètica 2010/31/UE i 2012/27/UE; l'Informe de la Comissió del 2009 sobre inclusió i protecció social.

Propostes:

- Revisar els límits actuals de la jurisprudència comunitària que limiten la consideració de l'accés a l'habitatge com un Dret Fonamental i que tenen a veure amb el retrocés que han experimentat els ajuts públics i el lloguer social des de mitjans dels anys vuitanta. Tot i que, amb perspectiva catalana, les actuals ràtios de la UE 15 del 31 % de lloguer i 14 % de lloguer social puguin semblar estratosfèrics amb relació al nostre 21 % i 2 %, respectivament, amb dades dels anys 2011-2012.
- Sota el mateix paradigma de protecció dels drets socials fonamentals, cal fer les reformes necessàries en les normatives del sector bancari per protegir i garantir el dret a l'habitatge i impedir les legislacions

hipotecàries abusives, més enllà de l'actual Directiva sobre els contractes per la compra a crèdit d'habitatges amb garantia hipotecaria del 2014 (Directiva 2014/17/UE, de 4 de febrer).

- Elaborar una directiva europea que desenvolupi el dret a l'habitatge i que reguli el mercat de l'habitatge amb l'objectiu de prohibir l'especulació immobiliària, fer aflorar l'estoc de pisos buits al mercat per reduir-ne els preus i afavorir les condicions del lloguer d'habitatges.
- Establir la dació en pagament en l'àmbit europeu, com a mètode per saldar les hipoteques que no es poden amortitzar.

3. UNA POLÍTICA ECONÒMICA AL SERVEI DE LES PERSONES

EL FRACÀS DE LA GESTIÓ DE LA CRISI I EL DRET A DECIDIR UN CANVI

No són noves, ni poques, les veus que han descrit la deriva de la construcció de la Unió Europea (UE) cap a un projecte exclusivament econòmic i financer. La integració europea ha assolit alts graus de desenvolupament en el terreny econòmic però ha patit sovint un dèficit democràtic i social amb la consolidació d'unes estructures allunyades de la ciutadania.

Avui, la UE es troba en la cruïlla (i la paradoxa) d'optar per congelar el projecte europeu o d'impulsar nous passos cap a la unió política, com a condició sine qua non per materialitzar la integració econòmica amb garanties d'èxit.

La crisi iniciada el 2008 ha esquarterat l'arquitectura de la unió monetària europea, fins a posar en dubte els beneficis que preveia el document de la Comissió Delors el 1990, *One Market, One Money*, que va servir de base del Tractat de Maastricht. Fins i tot el mateix Delors ha reconegut que el disseny original de l'Eurozona té errors fonamentals, derivats de confondre unió monetària amb integració econòmica, sense avançar decididament en els aspectes de governança i unió política. Europa s'ha fragmentat perquè les economies del centre i de la perifèria, lluny de convergir, divergeixen, i els centres de decisió europeus actuen tard i malament, sense poder o voler enfrontar-se a la naturalesa real de crisi.

La imposició ad hoc d'una unitat de decisió com la troica, formada per la CE, el BCE i l'FMI, i afavorida per Alemanya, com també el fet que els rescats financers no foren votats pel Parlament Europeu sinó pel Parlament alemany (*Bundestag*), ha generat una crisi de legitimitat a tot Europa. S'ha evidenciat una manca de relació directa i de control democràtic entre aquestes i els ciutadans, uns ciutadans que volen reivindicar el dret a decidir davant uns interessos que, malgrat que queden lluny, els condicionen les necessitats.

Davant aquesta evidència, doncs, presentem un programa polític que posa al centre d'Europa la democràcia, i capgira l'estratègia fallida de l'austeritat que ens ha empobrit econòmicament i socialment. Fer possible aquest canvi de prioritats polítiques a Europa comporta canviar radicalment el signe de la major part de les polítiques econòmiques i financeres més estructural, un deficient disseny de l'euro que ha derivat en desequilibris financers i comercials interns. Cal superar el dogma de l'austeritat i la prioritització de la consolidació fiscal a qualsevol preu, transformant-lo en un pla de xoc per a l'ocupació, el creixement i la reindustrialització europea. Cal transformar l'actual situació d'atur i fractura social en un horitzó de cohesió social i lluita contra la desigualtat.

No obstant, no hem d'oblidar que el replantejament de l'actual càrrega del deute no es pot proposar de forma aïllada, sinó que només pot tenir èxit i resultar versemblant com a part d'una acceleració del procés d'unificació política també en l'àmbit econòmic –fiscal, bancari, laboral, etc. Una nova Europa federal que eviti aquest conflicte amb el reforçament dels compromisos polítics i que impulsi un model de desenvolupament més enllà del curt termini i l'estabilitat macroeconòmica. En definitiva, una política econòmica en què la productivitat, l'eficiència i el benestar resultin objectius complementaris i no contraposats.

I és especialment rellevant i creïble liderar aquest gir des del procés de construcció d'un nou estat que en vol ser protagonista. Les vertaderes transformacions socials sempre han anat de baix a dalt. La perspectiva d'un nou estat que vol néixer del vot i decidir el seu futur és molt més sensible a la lluita per posar l'economia al servei de les persones, a la lluita contra l'especulació, l'abús dels monopolis i a la defensa dels drets del consumidor com un principi fonamental d'aquesta nova Europa que volem construir. Una Europa realment democràtica, participativa i que

garanteixi la igualtat d'oportunitats ha de poder combatre els reiterats abusos perpetrats durant les dues últimes dècades des d'institucions financeres i oligopolis diversos en sectors regulats.

Perquè aquests canvis siguin possibles, proposem cinc prioritats que van íntimament relacionades, en la mesura que no es poden concebre ni aplicar si no es plantegen de manera conjunta i s'apliquen en paral·lel:

- Substituir la política europea d'austeritat per una de desenvolupament, amb un macro-programa d'inversió pública (*New Deal*) sustentat en la reindustrialització i la sostenibilitat, amb l'objectiu de superar la dualitat centre-perifèria en la UE.
- Corregir els dèficits de la integració econòmica establint una Unió Bancària real, un nou marc financer que permeti ampliar el mandat del BCE cap al creixement econòmic, un enfortiment del Banc Europeu d'Inversions i la potenciació de fórmules d'accés al crèdit al teixit productiu.
- Resoldre mancomunadament el deute com a fórmula de coresponsabilització entre deutors i creditors. Cal establir un esquema de mutualització del deute i establiment d'eurobons.
- Una política fiscal comuna queaturi el dúmping fiscal, que avanci cap a un tresor únic i un pressupost de la UE coherent, mitjançant fórmules impositives sobre les transaccions financeres i les grans rendes de capital.
- Establir un nou pacte social. Cal aturar el dúmping social, establint salaris mínims dignes a tota la zona euro i fent de la "garantia de feina" un objectiu assolible (vegeu l'apartat del programa sobre l'Europa Social).

D'altra banda, cal vetllar per què no es materialitzin les següents amenaces:

- El risc de deflació a causa de l'austeritat, quelcom que podria allargar encara més la recessió.
- El progressiu encariment de l'euro davant del dòlar, a causa del colossal superàvit exterior alemany. Un euro menys car impulsaria la competitivitat dels nostres sectors exportadors.
- Fiscalitzar l'incipient tractat de lliure comerç entre EUA i la UE que s'està dissenyant a esquenes del Parlament europeu.

3.1. UN GIR EN LA POLÍTICA ECONÒMICA EUROPEA

En primer lloc, cal un gir decidit a la política econòmica europea que fixi com a prioritat el creixement i l'ocupació, en lloc de la consolidació fiscal i el retorn del deute.

En aquest sentit, les regnes de la política econòmica a Europa s'han de situar a l'esfera democràtica i representativa del Parlament Europeu i fonamentar-se en les necessitats urgents dels ciutadans. Cal desmantellar la troica com a unitat de decisió i legitimar el poder executiu europeu per encapçalar les noves polítiques de reactivació, amb la col·laboració del Banc Central Europeu.

El deute públic acumulat com a conseqüència de la crisi del sistema financer ens han situat en un cercle viciós que només es pot trencar amb creixement econòmic. Tanmateix, aquest creixement es veu obstaculitzat per la càrrega que suposen els interessos del deute en els pressupostos públics que, a més, forcen retallades en els serveis públics que afecten tota la població.

Avui, és evident (fins i tot l'FMI ho ha reconegut) que amb polítiques d'austeritat no es resoldran els problemes de l'Eurozona i que l'objectiu de reducció del deute públic europeu no s'assolirà si tots els països imposen polítiques d'austeritat simultànies en absència d'un entorn extern favorable, perquè l'evidència assenyalava l'efecte multiplicador

invers de l'austeritat, de forma que es redueix l'activitat econòmica, amb una caiguda conseqüent dels ingressos que fan inviable l'efectiva reducció del deute.

Així mateix, és urgent disposar d'un nou marc financer a la UE, i poder reprendre l'estratègia aparcada per l'austeritat, de creixement intel·ligent, integrador i sostenible establert en la proposta "Europa 2020" per activar la recuperació econòmica i la convergència productiva entre el centre i la perifèria europea. Proposem que la UE el reforci amb més i millors eines i recursos, amb l'objectiu d'acabar amb la recessió, reforçar la integració europea, recuperar la confiança del sector privat i de la ciutadania i ampliar els nivells de vida i cohesió social a la Unió.

3.2. LA UNIÓ BANCÀRIA, UN NOU BANC CENTRAL EUROPEU I UN SISTEMA FINANCER AL SERVEI DE L'ECONOMIA PRODUCTIVA

3.2.1. PER UNA VERITABLE UNIÓ BANCÀRIA EUROPEA

Malgrat finalment s'ha avançat en una Unió bancària plantejada el 2012, amb una regulació i una supervisió única i transeuropea, i amb un mecanisme de resolució de bancs insolvents mutualitzat, encara es mantenen insuficiències i matèries pendents que caldrà encarar com més aviat millor, com per exemple, l'anhelat Sistema europeu de garantia de dipòsits.

Cal seguir, completar i aprofundir en els 3 pilars de l'agenda de la Unió bancària:

- L'Eurocambra va aprovar el setembre passat **la creació d'un Supervisor únic**, de forma que el BCE assumirà el rol el proper mes de novembre, després de realitzar noves proves de solvència als grans bancs de l'Eurozona. Així, el 95% de la banca espanyola passarà a ser supervisada directament pel BCE. Caldrà vetllar perquè efectivament s'acabi amb la fragmentació del sistema financer europeu, i es pugui intervenir ràpidament davant qualsevol risc sistèmic.
- **Un mecanisme únic de resolució insuficient:** s'ha acordat la creació d'un fons de resolució que anirà a càrrec de les entitats financeres europees. Aquest fons disposarà de 55.000 MEUR per finançar fallides i reestructuracions bancàries (tan sols l'equivalent a l'1 % dels dipòsits garantits). El problema és que la mutualització del fons s'aplicarà per fases (el 40 % el 2015; un 20 % el 2016 i un 10 % el 2017), no es podrà utilitzar fins el 2016 i no es completarà fins el 2023. També neix compartimentat per països i no comptarà amb l'aval del Mecanisme Europeu d'estabilitat (MEDE). Com a mancança, qualsevol tancament d'un banc tan sols serà responsabilitat dels governs i no de la Comissió.
- **La Directiva de resolució i reestructuració d'entitats financeres**, que evita que el rescat d'un banc no l'hagi de pagar el contribuent. Així, seran els accionistes, els preferentistes i els propietaris de grans dipòsits els que hagin de fer front a les pèrdues detectades en les seves comptabilitats.

Però malgrat els avenços tímids, encara resta el tercer pilar de la Unió bancària, que per imposició alemanya s'ha endarrerit sine die: **el Sistema europeu de garantia de dipòsits**. Com a succedani el Parlament ha aprovat una directiva que reforça els sistemes estatals de garantia de dipòsits de fins a 100.000 euros, amb l'única novetat de reduir el termini de pagament als clients en cas de fallida, de 20 dies a una setmana. Per tant, caldrà mutualitzar correctament aquesta garantia en coherència amb els dos anteriors pilars.

3.2.2. UN NOU BANC CENTRAL EUROPEU AMB MÉS CONTROL DEMOCRÀTIC

Cal reformar el Banc Central Europeu tot donant-li un mandat ampli, amb més mecanismes de control democràtic, que no es redueixi al control de la inflació sinó que tingui també objectius de plena ocupació, creixement sostenible i estabilitat financera i que sigui prestador de darrera instància. D'aquesta manera, passaria de ser una institució de caràcter eminentment financer a ser una de les principals autoritats en matèria de política econòmica.

Sense posar en dubte la independència del BCE, cal reforçar els mecanismes de control democràtic amb un augment de la transparència en la presa de decisions, en la seva tasca de supervisor del sistema bancari. Seria desitjable la publicació dels models econòmics, dels informes interns per a les recomanacions als estats i de les actes que expliquin els motius de la seva actuació i presa de decisions.

Així mateix, és important que el control democràtic no es redueixi a les compareixences anuals davant el Parlament i la Comissió d'Afers Econòmics i Monetaris, sinó que comparegui quan li sigui requerit. Finalment, caldria modificar els mecanismes de nomenament del Consell Executiu del BCE, Presidència inclosa, en què el Parlament sigui determinant i no únicament consultiu.

3.2.3. UN SISTEMA FINANCER INCLUSIU I AL SERVEI DE L'ECONOMIA PRODUCTIVA

El Banc Europeu d'Inversions com a Banc de Bancs Públics regionals d'inversions

Cal reestructurar el Banc Europeu d'Inversions (BEI) convertint-lo en node central d'una banca pública regional d'inversions amb capacitat per regular el sistema financer (públic i privat). El BEI té el mandat d'invertir en salut, educació, renovació urbanística, tecnologia i generació energètica verda. El *Foreign Invested Enterprise* (FIE) pot participar en projectes d'inversió del BEI i finançar un Fons Europeu de Capital Risc que està entre els seus objectius fundacionals.

El principi fonamental d'aquest pla d'inversions socials i mediambientals és que no es comptabilitza com a deute públic dels estats receptors d'aquestes inversions i, per tant, no necessita garanties estatals. El pagament d'interessos prové dels beneficis que obtenen les inversions i els pot pagar cada estat membre sense necessitat de transferències fiscals.

El Fons Europeu de Capital Risc va obtenir el suport d'empresaris i sindicats del Fòrum Econòmic i Social l'any 2012 i el va reclamar en el seu informe *Reiniciem el Creixement*. Països com ara Alemanya i Àustria ja tenen bones estructures de finançament de petites i mitjanes empreses; són les economies perifèriques les que les necessiten per desenvolupar nous sectors, per promoure la cohesió i la convergència europea i per reduir els desequilibris competitiu dins la UE.

Un marc normatiu afavoridor de mecanismes de finançament alternatius a la banca

L'excessiva dependència del crèdit bancari fa aconsellable impulsar un marc regulador que protegeixi, fomenti i faciliti l'operativa de mecanismes alternatius: banca ètica, cooperatives de crèdit, micromecenatge, etc. en reconeixement de la seva funció social.

La necessitat de microcrèdits, per a col·lectius de població i emprenedors que no poden accedir al crèdit en les condicions habituals de l'operativa bancària, és una realitat que cal atendre des d'instàncies alternatives i de crèdit de proximitat.

Instruments alternatius de finançament públic

Calen mecanismes per sortir de l'atzucac que suposa la dependència dels mercats financers globals per finançar alternatives als plans d'austeritat vigents. Un d'aquests mecanismes que històricament són prou coneguts i que han tingut èxit, si es controlen adequadament, és la creació de *tax and revenue anticipation notes* que sovint han empleat els estats nord-americans per resoldre els seus problemes de liquiditat.

Aquests instruments financers s'han utilitzat per pagar als funcionaris públics, als proveïdors del sector públic i als receptors de transferències governamentals i tenen les següents característiques: no paguen cupons d'interessos; són a perpetuïtat (i per això no computen com a deute públic); són transferibles (i per això circulen com a moneda complementària), estarien comptabilitzats en euros i serien acceptats a valor nominal per l'entitat emissora en pagament de contribucions, taxes i impostos. Essencialment, suposa l'emissió de cèdules garantides pels impostos que no generen deute i que no requereixen el pagament d'interessos.

Amb aquest instrument financer, es poden fer polítiques de reactivació local sense incórrer en dèficits que violin els compromisos amb la UE i, en contribuir a la reactivació econòmica, s'amortitzen amb els impostos que genera aquesta reactivació.

3.2.4. CAP A LA UNIÓ FISCAL EUROPEA: UN TRESOR ÚNIC I UN PRESSUPOST COHERENT

Per defensar un sistema públic de benestar com l'hem conegut, i per fer estendre les polítiques socials dels països més avançats a la resta d'Europa, és imprescindible apostar per una certa homogeneïtzació fiscal que passi, necessàriament, per l'establiment d'una pressió fiscal (progressiva i justa) mínima a tota la UE. És la UE qui hauria de contribuir a l'establiment d'unes bases imposables comunes a tot el seu territori per als impostos que es considerin bàsics i necessaris per finançar les polítiques socials i garantir la redistribució de la renda. A aquestes bases comunes també caldrà afegir-hi uns paràmetres tributaris iguals per a cada impost a tots els estats membres i, per últim, garantir que hi hagi una pressió fiscal mínima idèntica per a tots els països.

Al mateix temps, aquesta unió fiscal ha d'anar acompanyada de mesures efectives de lluita contra el frau fiscal, una veritable xacra que, aquesta sí, comporta la pèrdua de recursos imprescindibles per assolir la justícia social i el manteniment de les polítiques que conformen el nostre estat del benestar. La coordinació de les agències tributàries de la UE, la transferència i compartició d'informació així com l'esmentada homogeneïtzació de les grans figures tributàries ajudaran al control de l'evasió fiscal i podran evitar comportament de dúmping tributari de les grans empreses transnacionals.

Urgeix una delegació dels estats cap a la Comissió Europea en matèria de competències fiscals. La Unió Fiscal ha de ser una prioritat fonamental en política econòmica per als ciutadans amb l'objectiu de:

- Garantir prou recursos pressupostaris en les prioritats polítiques fixades en l'apartat 1. L'objectiu és dotar el govern federal d'un pressupost coherent i suficient, passant de l'actual 1,5 % del PIB (140.000 M anuals, aproximadament) a garantir un pressupost adequat per bastir un sistema de benestar europeu i unes polítiques ambicioses de canvi de model productiu. Actualment, el pressupost federal dels EEUU representa el 25 % del PIB.
- Evitar els processos de competència fiscal a la baixa que persegueixen l'atracció de capitals, inversions i talent i que distorsionen la fiscalitat de grans corporacions i multinacionals en la majoria d'estats on efectivament haurien de tributar.
- Disposar d'un tresor únic representaria la culminació de la integració econòmica i donaria sentit a la resta de processos d'integració: la plena Unió Bancària, l'adopció d'esquemes conjunts de reestructuració i mutualització del deute dels estats.

Essent conscients que és un procés complex i de fortes resistències polítiques, es fixa com a prioritat l'acceleració de tots els processos d'harmonització fiscal en curs que impliquin l'assimilació de les bases imposables dels tributs, la fixació de tipus impositius mínims i l'assumpció de plenes competències en les bases fiscals subjectes a més mobilitat (estalvi i capital).

3.2.5. UN IMPOST SOBRE LES TRANSACCIONS FINANCERES D'ABAST EUROPEU

Cal accelerar i generalitzar pel conjunt de la zona euro la implantació de l'impost de les transaccions financeres, amb la finalitat que la UE disposi d'ingressos propis.

Segons la proposta que fou aprovada pel Parlament Europeu, clarament insuficient, podria significar un total de 30 a 35.000 M d'euros anuals.

La Comissió Europea ha adoptat una proposta que estableix les modalitats de l'impost sobre transaccions financeres, que 11 estats membres (Alemanya, Àustria, Bèlgica, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Estònia, França, Grècia, Itàlia i Portugal) preveuen aplicar a partir del proper any. L'impost vol garantir que el sector financer contribueixi equitativament a les arques públiques, ja que la seva aportació actual és inferior a la d'altres sectors i fins ara s'ha beneficiat d'operacions de rescat. S'espera que la taxa generi uns ingressos anuals d'entre 30.000 i 35.000 milions d'euros, dels quals uns 5.000 milions correspondran a l'Estat espanyol.

L'impost gravaria totes les transaccions financeres emeses o rebudes per algun dels onze Estats. Els tipus serien baixos (de 0,01% pels instruments derivats i del 0,1% per la resta de transaccions) i, per protegir l'economia real, no s'aplicarà a les activitats financeres diàries dels ciutadans i les empreses (com ara els préstecs, pagaments amb targeta de crèdit, assegurances, dipòsits...). L'ITF també exclou les activitats de refinançament, la política monetària i la gestió del deute públic, de manera que les transaccions amb els bancs centrals i el BCE, l'Instrument Europeu d'Estabilització Financera, el Mecanisme Europeu d'Estabilitat i la Unió Europea quedarien exemptes.

- Proponem que per a una millor efectivitat i no patir distorsions, l'Impost de Transaccions Financeres es generalitzi per al conjunt de la Unió.
- Que la recaptació signifiqui recursos addicionals per al pressupost de la Unió.
- Que s'augmentin els tipus impositius (el 0,05% per als instruments derivats i un tipus progressiu partint del 0,1% per a la resta de transaccions en funció del volum de la transacció, a fi i efecte de limitar l'alta volatilitat i l'especulació financera.

3.2.6. PER UN IMPOST EUROPEU SOBRE EL GRAN CAPITAL

Davant la necessitat que la UE disposi d'ingressos propis i amb el propòsit de redistribuir millor les rendes del capital es proposa l'adopció d'un impost europeu sobre la propietat de grans capitals.

En un món globalitzat i amb llibertat de moviment de capitals, no n'hi ha prou amb mesures d'àmbit estatal, ja que el capital es mobilitza per reduir-ne la seva tributació. La naturalesa global d'aquesta imposició tributària és avui gairebé impossible d'aplicar ja que requeriria un nivell de cooperació internacional que no existeix. Tanmateix, es pot començar a avançar en aquesta direcció de forma incremental i començant en l'àmbit de la Unió Europea.

La Directiva europea 2003/48/CE de Fiscalitat dels rendiments de l'estalvi és un primer pas que queda molt curt perquè només fa referència als instruments financers que paguen interessos i, a més, no s'aplica del tot perquè alguns països europeus han aconseguit exempcions. Els EUA, van aprovar el 2010 una llei que s'aplicarà al 2014-2015 i que obliga els bancs estrangers a informar el govern nord-americà de tots els comptes bancaris i totes les fons d'ingressos que els ciutadans nord-americans tinguin a l'estranger, tot i que encara deixa algunes esclletxes per evitar legalment aquesta obligació. Totes dues regulacions són insuficients perquè el seu objectiu no és que tributi el capital sinó que no hi hagi evasió en la declaració d'ingressos.

Per tot plegat, proposem implementar un impost sobre el capital en l'àmbit de la Unió Europea en dues fases:

- Un impost anual sobre tots els actius de capital que obligui als propietaris a declarar a les autoritats financeres de la UE totes les seves possessions per tal que aquestes propietats siguin reconegudes legalment. L'objectiu d'aquest impost no és recaptatori sinó de transparència fiscal.
- Un impost anual progressiu sobre la propietat de bens de capital, a partir de patrimonis superiors al milió d'euros.

Aplicada a tots els estats membres de la UE, s'estima que podria afectar al 2,5% de la població europea que hauria de suposar una recaptació equivalent al 2% del PIB de la UE.

3.3. CAP A UN ACORD EUROPEU DE REESTRUCTURACIÓ DEL DEUTE

La reducció de la càrrega del deute i la millora de les perspectives econòmiques de futur són dues cares de la mateixa moneda.

La consolidació fiscal europea s'ha d'emprendre amb prudència i amb un horitzó temporal de mitjà-llarg termini. Urgeix un Acord Europeu pel Deute que suposi un equilibri entre les necessitats de refinançament i de creixement a curt termini, i una consolidació fiscal prudent a llarg termini. Aquest acord ha de tenir en compte les situacions particulars dels països i compassar el retorn del deute al ritme de creixement de cada economia.

Com a punt de partida, és del tot necessari reduir les actuals càrregues del deute per no llastar la recuperació i poder inaugurar un cicle fiscalment expansiu, una expansió que situï la inflació en un nivell més proper al 2 % (actualment, del 0,5 %) i en què el creixement sigui la garantia per al retorn del deute.

El tractat de Maastricht permetia que cada estat pogués endeutar-se fins al 60 % del seu PIB. El Tractat d'estabilitat, coordinació i governança de la UEM ha entronitzat la regla del *fiscal compact* en què s'exigeix un dèficit fiscal estructural del 0,5 %.

La crisi actual ha fet que el deute i el dèficit de molts estats superin amb escreix aquest límit, lligant de mans i peus la política fiscal dels estats i, sobretot, anul·la la capacitat de dur a terme una política anticíclica, entesa com una base fonamental de la intervenció dels poders públics en l'estabilització de l'economia.

A Catalunya, hi ha un deute equivalent al 30 % del PIB, però tenim una obligació absolutament prioritària de satisfer les obligacions del deute (gairebé 9.000 M d'amortització i 1.760 d'interessos, el 2013) de forma que, actualment, l'import del servei del deute (2.077 M) equival a la manca d'ingressos per poder quadrar els comptes a dèficit zero. I és davant aquesta realitat, com sobretot davant l'eventualitat que Catalunya negociï amb el Regne d'Espanya (amb un deute equivalent al 100 % del PIB) el reconeixement com a estat a canvi de l'assumpció d'una part proporcional de deute, que acosti el deute català a un nivell proper al 100 % del PIB. I, evidentment, tal escenari converteix Catalunya

en un estat interessat que des d'Europa s'acordi amb els països deutors un esquema de mutualització del deute amb Eurobons, que no els llasti el creixement econòmic ni la creació d'ocupació.

Una Proposta de Pacte Europeu pel Deute

El Consell d'Experts econòmics del Govern alemany va idear el 2010 un esquema de mutualització del deute (*European Redemptions Funds*) que podria servir de base inspiradora per desllorigar la crisi de deute que patim.

El pacte suposa una mutualització temporal del deute públic dels estats que excedeixi del 60 % del PIB, que passaria a ser finançat amb una emissió de bons conjunta –Eurobons– en què cadascú aportaria a un fons comú els recursos necessaris per retornar el deute en un termini de 25 anys, de manera que cada país es pagaria la seva part de deute mutualitzat al ritme escaient per no comprometre'n el creixement.

El mecanisme podria comptar amb la intermediació del BCE que, mitjançant una *conversion servicing loan*, convertiria el deute estatal en bons del BCE. Aquest mecanisme podria tenir el suport dels Mecanisme Europeu d'Estabilitat (ESM) pel que fa al pagament dels interessos i estar cobert per una assegurança en cas de fallida de l'estat en qüestió.

Els països participants (tots menys Finlàndia –amb un deute inferior– i Grècia, Irlanda i Portugal, que ja reben assistència financera de l'European Financial Stability Facility (EFSF)) podrien traslladar el seu excés de deute actual, i el que sigui raonable contraure en els propers 3 o 5 anys per reactivar l'economia. Conseqüentment, el cost de l'endeutament baixaria, tant per la part mutualitzada, a partir de la garantia conjunta, com també per la del deute equivalent fins al 60 % del PIB, en tant que part assumible que continuaria sent responsabilitat de cada estat, com fins ara.

Aquesta mutualització de la part crítica del deute posaria a disposició dels països deficitaris recursos financers per escometre polítiques de creixement, a un interès més baix, amb un augment de la seguretat d'evitar quitances en el principal, i sense perill que els mercats tornessin a comportaments especulatius amb les primes de risc, sense que el BCE hagi d'intervenir comprant bons de països concrets.

Però per evitar que alguns estats aprofitin tal solució per endeutar-se desproporcionadament i sense que els recursos siguin efectivament dedicats al creixement, cada país hauria de presentar un pla de consolidació i creixement per reduir el deute i garantir-ne el retorn en un període de 25 anys, amortitzant-lo en funció del creixement que assoleixi en cada període.

La reducció significativa dels interessos del deute i la planificació de l'amortització a llarg termini permeten un període de gràcia de 3 a 5 anys per fer reformes i adoptar polítiques que afavoreixin el creixement i restitueixin els nivells de despesa pública d'abans de la crisi.

En paral·lel amb el calendari d'amortització del deute, el Pacte ha de concretar també una estratègia de creixement per a cada país que faci factible el retorn del deute en els períodes acordats. Aquest calendari no pot ser rígid i fixat des del primer moment, sinó que s'ha d'anar adaptant al cicles econòmics i a l'entorn econòmic global en el decurs dels propers 20-25 anys, lligant-lo a les taxes de creixement que s'assoleixin en cada període.

3.4. UN NEW DEAL: UN PROGRAMA EUROPEU D'INVERSIONS PER CREAR OCUPACIÓ

Europa necessita un impuls per a l'ocupació i un canvi del model productiu. Es proposa una estratègia de creixement que posi al servei dels estats un macroprograma europeu d'inversions que coordini els programes d'accés als Fons

Estructurals i els Fons de Cohesió i de Desenvolupament Regional i que permeti multiplicar-ne la dotació i l'impacte. És important que es tracti d'un macro-programa de gestió, avaluació i control directe per la part de la CE, per evitar arbitrietats i mal ús de recursos de determinats estats membres i autoritats regionals.

Aquests programes han de tenir una barreja de mesures d'estímul econòmic a curt termini i d'ajudes a llarg termini per finançar prioritàriament infraestructures paneuropees (corredor mediterrani, interconnexió energètica, etc.), programes de formació de capital humà i tecnològic i inversions estratègiques de caràcter industrial i relatives a l'economia verda.

L'objectiu, tal com proposa la Confederació Europea de Sindicats, consisteix a invertir 225.000 M addicionals en 10 anys per aconseguir crear un total de 10 milions de llocs de treball de qualitat.

Els camps adients per a la inversió, seguint l'estratègia 2020 de la UE, passen per:

- La transformació de l'energia: inversions en tecnologies energètiques baixes en carboni, inversió en infraestructures i xarxes energètiques europees baixes en carboni.
- L'expansió de xarxes de banda ampla i infraestructures TIC al continent.
- la Xarxa Transeuropea de Transports: accelerar i aportar més cofinançament als projectes d'interconnexió.
- Inversió en nodes logístics i infraestructures crítiques d'alt retorn econòmic.
- Inversions per a projectes clau de les especialitzacions regionals definides en l'Estratègia d'Especialització Intel·ligent en Recerca i Innovació Ris3.

La majoria d'aquests sectors es troben articulats en programes i reben finançament del pressupost europeu, amb un denominador comú: l'absoluta prioritat i, alhora, una insuficiència endèmica de recursos.

El fort component d'inversió en capital físic i infraestructures garanteix, per definició, una activació de recursos productius i creació de llocs de treball directes, així com un impacte fruit de la capacitat d'estirar la demanda de nous llocs de treball indirectes.

Al mateix temps, en tractar-se d'inversions amb alt retorn econòmic a causa del caràcter estratègic, són garantia de mobilització d'ulteriors inversions privades en l'activitat econòmica futura que fomenten. Sens dubte, les inversions en TIC, transport i energies renovables suposen un augment de la productivitat, l'abaratiment de costos i un impuls a l'economia productiva.

El finançament del macroprograma d'inversions hauria de comptar amb recursos propis de la UE, a partir de l'establiment d'un pressupost suficient i coherent. Es proposa adoptar l'Impost a les Transaccions Financeres com a font de recursos que reportaria un mínim de 30 a 35.000 M d'euros anuals, i que podria finançar amb escreix les necessitats.

3.5. UNA POLÍTICA MARC DE REINDUSTRIALITZACIÓ SOSTENIBLE EUROPEA

S'ha fet evident l'errada occidental d'haver cregut que la Xina i altres països emergents havien d'esdevenir les nostres fàbriques, mentre que "nosaltres" retindríem l'R+D+i, el desenvolupament i el disseny. Tal com fan els EUA, avui la UE ha d'impulsar polítiques de reindustrialització sustentades en sistemes de fabricació avançada, mediambientalment sostenibles, flexibles i d'alt valor afegit.

Cal prioritzar les polítiques de foment de l'economia productiva a Europa. No és positiu ni sostenible que creixi la proporció del PIB de les activitats d'intermediació financera, en detriment de les activitats productives, com tampoc no és positiu constatar que les rendes del treball no han parat de disminuir des dels anys vuitanta.

Cal implementar polítiques industrials que permetin als països reestructurar el teixit productiu dins el marc de la creixent globalització, la qual cosa implica deixar de considerar inacceptables determinades actuacions estatals en una economia de mercat. En coherència amb el marc de les estratègies d'especialització regional intel·ligents (RIS3), la política industrial i d'innovació s'ha d'implementar territorialment d'acord amb els seus avantatges competitiu.

Aquest fet no és contradictori amb fixar un marc d'incentius afavoridor de la reindustrialització i la generació de nova activitat econòmica. Potenciar els programes marc europeus (i, actualment, l'Horitzó 2020, que compta amb un pressupost de 77.000 M euros per al període 2014-2020) és clau per mantenir l'estabilitat en les polítiques de foment de la recerca i la innovació, a la vegada que han afavorit l'aparició i consolidació de lideratges locals en l'àmbit del coneixement.

Però urgeix plantejar un marc complementari a l'Horitzó 2020 –ja molt més orientat a la transferència del coneixement als sectors productius que els programes anteriors– que tingui com a objectiu la reindustrialització de la Unió Europea.

Cal una combinació de prioritats i marcs polítics fonamentals en l'àmbit supranacional que garanteixi l'estabilitat en l'assignació de recursos i presència d'incentius i el marge per a l'especialització i planificació territorial, a la vegada que l'aparició de nous sectors productius en un marc de lliure competència. A tal finalitat proposem la creació d'una Agència Industrial europea, com també activar mecanismes d'inversió pública mitjançant el Banc Europeu d'Inversions per mobilitzar capital privat.

La necessitat d'una Agència Industrial europea

Per dur a terme, en l'àmbit de la UE, una política industrial consistent i territorialment equilibrada és del tot necessària la creació d'una Agència Industrial europea que doni continuïtat i més impuls a l'actual iniciativa europea RIS, d'especialització regional intel·ligent, i que pugui comptar amb el Banc Europeu d'Inversions (BEI) com a braç inversor.

Aquesta agència hauria de tenir com a missió principal la detecció d'oportunitats industrials, amb l'impuls de *calls for projects* a les regions europees per, tot seguit, validar-les, ajudar a cercar les fonts de finançament i socis industrials adequats i fer el seguiment del projectes fins a posar-los en marxa.

Alhora, l'Agència industrial hauria de gestionar la cartera de resultats de la recerca impulsada per la UE per assegurar-ne la ràpida explotació, cosa que avui ja fa de manera sectorial l'Agència Espacial Europea (ESA) pel que fa a la recerca espacial i aeronàutica.

3.6. REFORÇAR L'AUTORITAT DE DEFENSA DE LA COMPETÈNCIA EUROPEA

Promourem una revisió de l'aplicació de les polítiques en defensa de la competència de la Unió Europea orientada a aprofundir en la integració dels mercats europeus de béns i serveis introduint, al costat dels principis d'eficiència econòmica, els d'equitat i sostenibilitat ambiental. En aquest sentit, la revisió de les polítiques de competència comprendrà:

- L'establiment de mecanismes de garantia per evitar posicions de domini de mercat, especialment en el mercats de l'energia i el financer, incloent-hi la política de competència dins dels instruments d'una política de justícia social basada en la redistribució (*predistribution*).

- L'avaluació de les institucions estatals de defensa de la competència per evitar situacions de captura del regulador, especialment en els àmbits energètic, financer, farmacèutic i de telecomunicacions.
- La introducció de noves exempcions a la prohibició general d'ajudes d'estat per fer possible una política d'inversions públiques en el marc d'un *New Deal* i que faciliti el desenvolupament d'institucions de banca pública de desenvolupament i de foment de la innovació i l'exportació.
- La introducció de criteris ambientals, socials i de diversitat cultural en els principis d'aplicació de les polítiques de competència comunitàries.

3.7. LA DEFENSA DELS DRETS DEL CONSUMIDOR, PRIORITAT COMUNITÀRIA

Els processos de concentració empresarial i globalització en el comerç de béns i serveis aporten beneficis importants en termes de guanys d'eficiència, però dificulten la protecció efectiva dels drets del consumidor, una política que ha de ser coordinada i preservada per les instàncies europees.

Aprofundirem en el desenvolupament i la millora del conjunt de directives europees relacionades amb la garantia dels drets dels consumidors. La protecció dels drets dels consumidors és un element indestruïble de la configuració d'un mercat integrat en l'àmbit de la Unió Europea. Les principals mesures en aquest àmbit seran:

- Garantir l'aplicació i la correcta transposició en el dret intern en tots els estats membres de les directives relacionades amb la defensa dels drets dels consumidors, especialment pel que fa a la Directiva 93/13/CEE, sobre clàusules abusives.
- Ampliar la presència de les organitzacions de defensa dels consumidors en els organismes consultius i grups de treball de drets dels consumidors que impulsin les institucions de la Unió.
- Avançar l'aprovació de la nova directiva sobre mercats d'instruments financers (MIFID II, que ha de substituir l'actual Directiva MIFID) per garantir una defensa dels consumidors en l'àmbit de contractes bancaris, fons d'inversió i plans de pensions.
- Aprovació d'una directiva d'àmbit comunitari sobre execució de deutes de persones consumidores, que garanteixi la protecció dels consumidors en els processos d'execució de deutes personals, especialment els vinculats als préstecs hipotecaris.
- Aprovació d'una directiva de sobreendeutament familiar i personal, per assolir una harmonització de les lleis actuals sobre segona oportunitat i reordenació de deutes en els estats membres.

4. PER UNA EUROPA SOSTENIBLE

4.1 EL SECTOR AGROALIMENTARI: CAP A LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA I LA DEFENSA DEL TERRITORI.

Una de les polítiques més importants que s'impulsa des de la Unió Europea, des dels inicis, és la Política Agrària Comuna (PAC). Aquest fet fa que el sector agrari ocupi un lloc preeminent dins les polítiques establertes des de Brussel·les.

Des de l'inici, la PAC s'ha anat adaptant per fer front en cada moment a la situació conjuntural del món i a les noves demandes de la població europea. I aquesta adaptació l'ha fet mantenint els objectius que tenia inicialment i que es van establir en el Tractat de Roma el 1957 (article 39) i també en la Constitució Europea promoguda el 2004 (article III-227), que són:

- Incrementar la productivitat agrícola, fomentant el progrés tècnic, assegurant el desenvolupament racional de la producció agrícola i l'òptima utilització dels factors de producció, en particular, la mà d'obra.
- Garantir un nivell de vida equitatiu a la població agrícola en especial, mitjançant un augment de la renda individual dels que treballen en l'agricultura.
- Estabilització dels mercats.
- Garantir la seguretat de l'abastiment.
- Assegurar al consumidor el subministrament a preus raonables.

Tot i això, la PAC s'ha d'adaptar a les noves necessitats globals sorgides dels últims anys, per la qual cosa als seus objectius s'afegeixen els reptes següents :

- El repte energètic, fruit de la necessitat d'afrontar la crisi energètica que patim al llarg dels últims anys i en què l'agricultura és un actor clau, tant en el paper de consumidor com en la funció d'aportar solucions.
- El repte demogràfic, que ha de reduir la despoblació del món rural oferint condicions de vida adequades a la població que hi viu i a la que s'hi incorpora per aconseguir una estabilització de la població rural i l'equilibri demogràfic del país.
- El repte de la sostenibilitat del sector, des del punt de vista de la viabilitat econòmica de les explotacions per assegurar-ne la continuïtat juntament amb el subministrament d'aliments al consumidor i, des del punt de vista mediambiental, a partir de la utilització de mitjans de producció i pràctiques agràries respectuosos amb el medi ambient i l'entorn.

Aquestes noves necessitats no poden deixar de banda les necessitats històriques del sector agrari que formen part dels objectius de la PAC.

Per això fa falta un pressupost adequat i una PAC ben definida i concreta en els objectius per donar consistència als ajuts directes, entesos com un ajut a la renda dels agricultors, que han de ser professionals, i als ajuts al desenvolupament rural, que estableixin mesures que incideixin directament en la modernització tècnica i humana de les explotacions per assegurar la viabilitat del sector i l'equilibri territorial.

Els Països Catalans han d'afrontar les exigències de la nova PAC. L'enorme varietat de sòls, climes i conreus hauria d'afavorir una activitat agrària de qualitat, valoritzada i amb la possibilitat de potenciar al màxim les produccions sostenibles. Catalunya i el País Valencià són contribuïdors nets al finançament de la política agrària comunitària. La intervenció del nou estat català podrà centrar-se en els 3 grans reptes que afronta la pagesia catalana arreu dels

Països Catalans, un repte energètic que afecta els costos i la competitivitat de l'activitat agrària i les seves explotacions.

Per això plantegem dos eixos per millorar la competitivitat de les explotacions :

- Un repte demogràfic que afecta la despoblació del món rural i la viabilitat de les explotacions. Emprant tot el potencial que ens permet el PDR.
- Un repte de sostenibilitat del model agroalimentari en què encara prevalen les grans explotacions multinacionals orientades a l'especulació enfront a les estructures dedicades a la producció de proximitat, de temporada sota paràmetres de qualitat. El repte de sostenibilitat del sector també es manifesta a partir de la degradació del territori i la contaminació de sòls, que amenaça el desenvolupament i futur de l'activitat agrària.

En aquest sentit, els nous instruments financers de la PAC tendeixen a premiar el respecte al medi ambient, la preservació del paisatge i la qualitat dels productes enfront de la quantitat. La qualitat de la producció agrària és la clau per incrementar la competitivitat del sector agrari davant dels nous competidors tercers, més competitius en termes de costos.

Des d'Esquerra Republicana coincidim amb els nous plantejaments de la política agrària comuna en la mesura que s'orienten cap a la protecció de la pagesia, imprescindibles per a l'equilibri i la conservació del territori, enfront dels grans especuladors. No obstant això, cal reforçar encara molt més les mesures que garanteixen la viabilitat i la competitivitat de les explotacions d'economia familiar agrària, especialment en sectors de vital importància per a la pagesia i la ramaderia catalanes.

D'altra banda, el Parlament Europeu hauria d'assegurar la integració de la Directiva Marc de l'Aigua, la Directiva de pesticides i l'estratègia de biodiversitat en la política agrària. En aquest sentit, la UE hauria d'incrementar el finançament, sota els auspicis de la PAC i Horitzó 2020 (Programa Marc d'Investigació de la UE) per a la recerca i el desenvolupament de pràctiques agroecològiques que no depenguin de productes químics i derivats del petroli i fomentar l'ús de tècniques basades en la biodiversitat i la millora dels ecosistemes agraris.

PROPOSTES

Agricultura i ramaderia

- Millorar les condicions de treball de les nostres explotacions :
 - Planificant i intervenint des de l'Administració per ordenar el territori i les produccions per assegurar mercats.
 - Intensificant i orientant la recerca de noves varietats més adaptades al consumidor, per això és fonamental la implicació de l'IRTA i que hi hagi transferència tecnològica.
 - Millorant la transferència tecnològica a les explotacions per facilitar la seva modernització, que hauria de lligar amb la línia de modernització de les explotacions del PDR, això sí, amb mesures plantejades amb sentit i criteri de rendibilitat.
 - Fomentar i impulsar de manera definitiva la implantació d'energies alternatives amb la promoció de la fiscalitat verda que permeti l'autogestió energètica de les explotacions, sobretot les tecnologies fixes que poden ajudar a reduir el consum energètic (energia solar per a calefacció i aigua calenta), energia eòlica on es pugui, aprofitament de la biomassa, plantes de biogàs a partir de dejeccions ramaderes, etc.
 - Proposem plantejar un canvi de la normativa sobre la gestió de les dejeccions ramaderes (que neix de la Directiva 61/676/CEE). Aquesta normativa està redactada amb criteris d'Europa continental i afecta molt negativament les nostres explotacions en la gestió de les dejeccions ramaderes i, a més, no serveix per recuperar els aqüífers, que era l'objectiu que es buscava.

- Defensar a Europa el nostre model d'economia familiar agrària. Els nostres productors agrícoles i ramaders no poden competir en quantitat, però sí en qualitat i en seguretat alimentària. Necessitem dotar les nostres explotacions dels recursos necessaris per poder comercialitzar les seves produccions fresques i transformades amb valor afegit, que es pot assolir amb produccions de qualitat i acostant el consumidor al productor via canals de comercialització. Per tant, cal fomentar la creació d'estructures de comercialització més grans per agrupar l'oferta per poder accedir a altres mercats. Cal treballar per la impulsó d'organitzacions de productors i també per la modernització de les cooperatives per orientar-les molt més cap a la professionalització que els ha de permetre presentar-se als mercats més amplis.
- Fomentar la formació en el sector agrari d'acord amb els requeriments (de les normatives europees de qualitat i de seguretat alimentària). La nova maquinària, les noves exigències en matèria de sanitat vegetal i animal, salut i noves pràctiques fan que la formació sigui imprescindible. Al mateix temps, cal dotar els professionals del sector d'eines per a la innovació en la producció i comercialització dels productes agroalimentaris, fent més competitius els agricultors i ramaders catalans, afavorint la connexió del sector amb les universitats i fomentant la transferència tecnològica i la recerca.
- Procurar fons europeus per abordar una modernització dels recs consolidats i per garantir una utilització eficaç dels recursos hídrics segons les necessitats. Pel que fa als nous recs, garantir les dotacions per poder-los fer viables i adaptar-los a la realitat de les explotacions tot respectant l'entorn. Fomentar la creació d'un organisme propi per poder gestionar tots els recursos hídrics de l'àmbit català.
- Reforçar el pilar del desenvolupament rural. Per fer-ho, contribuir a diversificar les activitats econòmiques del camp, reforçant el sector serveis en àmbits com l'agroturisme, l'esport, l'excursionisme i el lleure, així com altres formes de turisme rural.
- Garantir un millor aprofitament de l'excedent alimentari del sector agrícola i ramader, mitjançant programes d'ajuda alimentària que contribueixin a pal·liar situacions de fam, pobresa i desigualtat, tant dins com fora les fronteres d'Europa.

Des d'Esquerra Republicana identifiquem les assegurances agràries com una eina imprescindible per al futur del sector i les seves explotacions. Per això, creiem en un sistema d'assegurances agràries d'àmbit europeu que ha de ser un dels elements principals de la PAC. L'objectiu és el de compensar les pèrdues de producció i, per tant, d'ingressos a causa de plagues i de fenòmens meteorològics i climàtics a les explotacions, assegurant-los uns mínims ingressos que contribueixin a la viabilitat i continuïtat de les explotacions.

- Impulsar i fer de les assegurances agràries un marc de compensació a les explotacions comú, per les pèrdues a causa de fets meteorològics, per a tots els professionals de l'agricultura i les explotacions europees.

Alimentació

- Fer complir la normativa europea d'etiquetatge i pressionar per millorar-la i afavorir la producció agroalimentària pròpia dels Països Catalans. El consumidor té dret a saber d'on prové el que consumeix i els productors tenen el dret i la necessitat de diferenciar les seves produccions segures, de qualitat i respectuoses amb el medi ambient i els treballadors de les produccions d'altres països que no tenen en compte cap d'aquests elements.
- Impulsar un marc legislatiu europeu sobre el cultiu de transgènics. S'ha de fer una llei europea de coexistència i exigir l'etiquetatge adequat de tots els aliments que tenen ingredients transgènics.
- Fer una avaluació en profunditat sobre els possibles usos de la biotecnologia en la producció agrícola com a mecanisme de seguretat alimentària.
- Estimular nous procediments tecnològics transversals per produir de manera més sostenible. La política de recerca, desenvolupament i innovació s'hauria de centrar en les tecnologies més respectuoses amb el medi

ambient. En aquest sentit, considerem clau la participació d'empreses i ens públics dels Països Catalans en programes comunitaris finançats per la Unió Europea en l'àmbit del medi ambient i l'energia.

- Defensar l'adopció de mesures que estableixin estàndards de qualitat i controls que evitin possibles riscos per a la salut dels consumidors.
- Aprofundir en els controls d'entrada de productes provinents de països que no apliquen els estàndards de producció, seguretat fitosanitària i seguretat alimentària que apliquem a Catalunya.

Pesca

- Garantir que les limitacions que imposi la Comissió Europea a la costa mediterrània siguin justes, s'adeqüin als recursos pesquers disponibles i tinguin el menor impacte sobre el sector pesquer. Igualment, treballarem per garantir l'adopció de mesures pal·liatives per al sector, com ara les subvencions a les retirades d'embarcacions. La Unió Europea ha d'aportar els recursos necessaris per reconvertir el sector pesquer a les necessitats de la indústria pesquera i del mercat.
- Fomentar els ajuts per a la modernització de les flotes. Cal garantir la inversió en mecanismes de millora de la selectivitat de les arts de pesca, per evitar la captura accidental d'espècies protegides.
- Establir les mesures necessàries perquè el sector pesquer català lideri, dins la Unió Europea, el desenvolupament d'una política mediterrània de pesca enfront de la política atlàntica.

Recursos forestals

- Impulsar una gestió més bona dels recursos forestals per evitar la densificació de massa forestal i els incendis i per fer un aprofitament sostenible en el sector de la construcció i mobiliari de la fusta i l'energia de biomassa.

4.2. ENERGIA, AIGUA I SOSTENIBILITAT: UNA APOSTA PER A LA DEMOCRATITZACIÓ ENERGÈTICA I EL CARÀCTER PÚBLIC DE L'AIGUA

El caràcter públic de l'aigua

La millora de la legislació en matèria d'aigües

Catalunya, com a nou estat membre de la UE, formarà part d'un Parlament Europeu que haurà de vetllar perquè la Comissió Europea s'asseguri que els estats membres compleixen estrictament amb la Directiva Marc de l'Aigua (DMA), especialment pel que fa al principi de no deterioració de les masses d'aigua i a l'aplicació de les Directives d'Aus i d'Hàbitats, i no haurà de permetre excepcions que afectin negativament els ecosistemes aquàtics, respectant-ne en tot moment les condicions naturals i conservant-ne el valor ecològic, social i paisatgístic.

La revisió de la DMA l'any 2019 ofereix una oportunitat per enfortir i treballar en algunes de les limitacions detectades en l'aplicació, com ara la definició de cabals ecològics i l'obligatorietat dels estats membres de definir-los. Els cabals ecològics han de suposar una restricció prèvia a la resta d'usos, i hauran de garantir, almenys, el manteniment de la vida piscícola i invertebrada que, de manera natural, habita en el riu i altres masses d'aigua, amb poblacions de grandària significativa, així com la seva vegetació de ribera associada. A més, els cabals ambientals s'hauran d'establir per a tots els cursos d'aigua, amb independència de la seva entitat, en tots els plans hidrològics de demarcacions.

Coincidint amb aquesta revisió, es promouran canvis legislatius per aconseguir, entre altres qüestions:

- Que les masses d'aigua emprades per a abastament i les incloses dins la Xarxa Natura 2000 tinguin protocols de control més exhaustius i que s'estableixin perímetres de protecció lliures de pesticides i fertilitzants per evitar-ne la contaminació.
- L'ampliació de la llista de substàncies perilloses prioritàries, subjectes a terminis estrictes, per reduir-ne l'ús progressivament fins a deixar d'usar-les i prohibir-ne l'abocament. Aquesta ampliació haurà d'incorporar els contaminants emergents de més toxicitat. Els terminis per al cessament total d'abocament d'aquesta llista ampliada de substàncies perilloses prioritàries, s'hauran d'escurçar substancialment en el cas de masses d'aigua utilitzades per a proveïment, trams de riu protegits i masses d'aigua incloses en la xarxa Natura 2000.
- Que no es puguin fer intercanvis de drets d'aigua entre particulars. Els bancs públics d'aigua que es puguin crear hauran de funcionar exclusivament en períodes de sequera, de manera temporal, per adquirir aigua per al regadiu i la indústria i garantir els cabals ambientals i el proveïment a poblacions. A més, els intercanvis únicament es podran dur a terme dins de la mateixa conca hidrogràfica.
- Vetllar perquè els estats membres, en un termini no superior a cinc anys, eliminin totes les construccions de les lleres i zones d'influència directa i promoguin projectes ambientals de restauració fluvial, en especial en les zones on es puguin produir inundacions en els trams baixos
- Que els estats garanteixin l'aplicació de normatives de protecció del medi hídic vigents en la UE, en l'activitat internacional de les transnacionals europees i en els projectes que tinguin el suport o el finançament de les institucions comunitàries.

Autoritat competent

Catalunya, com a nou estat membre de la UE, haurà de comunicar a la Comissió la designació d'autoritat competent amb relació a les conques hidrogràfiques de tot el seu territori.

Noves conques hidrogràfiques transfrontereres

Que Catalunya sigui un nou estat membre de la UE comportarà un canvi de relacions amb els països fronterers pel que fa a les conques compartides. És en aquest sentit que per a la deguda coordinació i tutela, caldrà comunicar a la UE la consideració de l'Ebre, el Xènia, el Segre, el Garona i la Noguera Ribagorçana com a conques transfrontereres.

La DMA estableix que els objectius mediambientals i les línies d'actuació s'hauran de planificar i gestionar en tota la demarcació hidrogràfica, mitjançant la coordinació de tots els nivells administratius competents i entre ambdós països, la qual cosa s'haurà de materialitzar en un pla de gestió específic per a aquestes conques. Per tant, l'estat català haurà de negociar aquests aspectes amb l'Estat espanyol i l'Estat francès i establir els respectius organismes de col·laboració.

Com a primer pas, es demanarà la derogació de l'actual Pla Hidrològic de l'Ebre i l'elaboració d'un nou pla, atès el greu incompliment de la DMA i altres normatives estatals i comunitàries, entre les quals les directives d'hàbitats (Directiva 92/43/CEE) i aus (Directiva 2009/147/CE). Aquest nou Pla inclourà una nova proposta de cabals ambientals que garanteixi els nivells de conservació dels hàbitats d'interès comunitari, les espècies típiques d'aquests hàbitats, les aportacions de sediments per evitar la subsidència del Delta i l'avenç de la falca salina, com també el compliment de la resta de directives comunitàries afectades.

El dret a l'aigua pública

L'actual UE ha anat impulsant la privatització de l'aigua oblidant-ne el caràcter públic, la qual cosa dificulta la garantia d'un accés universal i equitatiu a l'aigua potable. És en aquest sentit que el Parlament Europeu ha de treballar a favor de garantir el dret humà al proveïment i sanejament de l'aigua a totes les persones en tots i cadascun dels països que la conformen.

Cal garantir a tota persona un mínim indispensable d'aigua que cobreixi el factor de la disponibilitat, sense que es pugui privar d'aquest mínim per la seva incapacitat de pagament dels costos del proveïment d'aigua i els seus serveis i instal·lacions. En considerar el proveïment d'aigua potable com un dret humà universal, en els nivells bàsics de consum dels proveïments urbans, no hauria de ser aplicable el principi de recuperació de costos, que s'haurien de recuperar mitjançant els blocs de consum superiors.

Amb la finalitat de reduir els efectes de possibles manipulacions a l'hora de recuperar els costos dels serveis relacionats amb l'aigua, els estats membres han d'establir un cost econòmic mínim de l'aigua utilitzada per a consums bàsics i un altre per als consums no bàsics. Els recursos recaptats mitjançant l'aplicació de tarifes solament es podran utilitzar per a l'explotació, el manteniment i la millora o ampliació dels serveis de distribució d'aigua i sanejament, així com per a la millora de les condicions ambientals dels recursos hídrics i els ecosistemes fluvials, i podran rebre finançament comunitari addicional complementari, per a l'abast d'aquestes finalitats.

La democratització energètica

Catalunya està mancada de recursos energètics primaris propis i, per tant, la política energètica del país sempre serà un dels pilars bàsics de qualsevol escenari de futur. En aquests escenaris, l'eficiència, l'estalvi i la reducció de la intensitat energètica de la nostra economia han de ser objectius prioritaris i permanents.

Com altres països del nostre entorn, depenem un 75 % dels combustibles fòssils, un 20 % de l'energia nuclear i un 4 % d'energies renovables. El 69 % de consum energètic final, el destinem al transport i la indústria; el 16 %, a l'àmbit domèstic; el 13 %, al sector serveis, i el 3,5 % al sector primari. L'estructura energètica, tant per la part de l'oferta com per la de la demanda, és rígida i no es pot canviar significativament en el curt termini. Per tant, s'haurà d'anar millorant en el decurs de dècades, en connivència amb les empreses del sector, per complir la Directiva del 20/20/20.

El sistema energètic troncal està operat físicament per tres entitats privades responsables del transport energètic a la Península: Red Eléctrica de España, que opera el sistema elèctric; Enagás, el gas natural, i la Compañía Logística de Hidrocarburos, per als productes petrolífers. En principi, aquestes empreses es deuen als seus clients majoristes, que són les companyies que subministren a l'usuari final (Endesa, Gas Natural, Cepsa, Repsol, etc.) i amb les quals tenen contractes que hauran de respectar en qualsevol circumstància. En tractar-se de sectors regulats per la legislació espanyola i europea, que no preveu en cap cas la negativa de subministrament, sinó que es basa en promoure l'existència d'un mercat interior que funcioni en condicions de màxima competència possible, no és de preveure que hi hagi problemes de subministrament que, d'altra banda, serien directament denunciabls a les instàncies judicials europees i, fins i tot, a l'Organització Mundial del Comerç, a la qual el nou estat s'hauria d'adherir. En aquest sentit, cal tenir presents els interessos de les multinacionals establertes a Catalunya que de cap manera tolerarien estratègies polítiques que derivessin en un mal servei.

Com a primeres actuacions en el procés d'independència, l'estat català haurà de crear les institucions reguladores corresponents (comissió nacional de l'energia o similar) per fixar una normativa pròpia que reguli el sector energètic, i per negociar la propietat i la gestió dels actius de transport en territori català. En un primer moment, es pot assumir la continuïtat de la normativa espanyola, en tant que no fem la translació del marc de regulació europeu a la legislació catalana. En aquest sentit, i com a primera mesura de control, el nou Govern català haurà de negociar la presència de personal tècnic qualificat en els centres operatius de gestió de les xarxes energètiques i haurà de negociar també els convenis d'interconnexió amb les xarxes de França, Andorra i Espanya. Molt possiblement ens convingui continuar formant part del MIBEL, que és el regulador del sistema elèctric de la Península Ibèrica.

Cal destacar que Catalunya disposa dins el seu territori de prou capacitat de generació elèctrica i de terminals marítims de recepció d'hidrocarburs per assegurar el subministrament general. També tenim capacitat d'interconnexió de xarxes per complir amb escreix els requisits de la UE.

Caldrà prendre el control de la seguretat de les centrals nuclears d'Ascó i Vandellòs, crear el germen d'un organisme nacional de seguretat nuclear i reclamar a l'Estat espanyol la part corresponent del fons per al desmantellament i l'emmagatzematge de residus que ara mateix controla Enresa. A mig termini, haurem de decidir la política nuclear catalana, atès que les centrals en territori català compliran els 40 anys de funcionament a mitjan de la pròxima dècada.

Les

perspectives nuclears globals aconsellen seguir els passos d'Alemanya o Japó i apostar per l'escenari d'un tancament controlat del parc nuclear català amb la corresponent substitució d'aquesta font energètica per d'altres amb més futur i menys inconvenients mediambientals. En tot cas, haurem de fer-nos càrrec del residu radioactiu generats per aquestes centrals, bé negociant-ne el trasllat, bé triant la ubicació d'un dipòsit geològic permanent, com també elaborar plans de reconversió econòmica de les zones afectades.

També s'haurà de negociar amb el Govern espanyol l'assumpció de part del dèficit de tarifa, a canvi de recuperar també aquella part de les primes a les energies renovables que hem pagat els catalans però que s'han invertit en territoris espanyols.

A les empreses subministradores d'electricitat, gas i benzina, caldrà exigir-los la creació de subsidiàries catalanes amb un CIF del nou estat, amb el qual hauran de liquidar els seus impostos i altres gravàmens del nou estat. Cal destacar l'impost especial sobre els hidrocarburs, que pot suposar fins a un 40 % del preu final. S'ha de procurar que en el curt termini, i en tant que no hi hagi una normativa pròpia, es mantinguin preus equiparables als anteriors perquè els consumidors no puguin atribuir un increment de preus al procés d'independència.

Propostes:

- Promoure els estudis tècnics elaborats per la Comissió Europea en matèria d'avaluació de riscos en noves tecnologies energètiques. D'aquesta manera, la dependència informativa de les institucions europees dels detallats informes dels lobbys energètics serà menor i contribuirà a una avaluació de riscos independent i efectiva.
- Prohibició de la fracturació hidràulica (*fracking*) en l'àmbit europeu per evitar els greus riscos d'una pràctica que no reuneix les garanties de sostenibilitat bàsiques i que contravé la normativa europea en matèria de protecció d'espais naturals i de les aus, així com la Directiva Marc de l'Aigua.

La gestió sostenible del medi ambient. Aturar la pèrdua de la biodiversitat

Catalunya, com a nou estat de la UE i un dels territoris pioners en la preservació d'hàbitats i espècies, no pot permetre un nou fracàs en l'objectiu d'aturar la pèrdua de biodiversitat, raó per la qual s'ha d'implicar en la promoció de canvis substancials en totes les polítiques europees. És necessari adoptar mesures concretes per actuar sobre les causes subjacents a la pèrdua de diversitat biològica. Una política de biodiversitat reeixida passa per condicionar la resta de polítiques comunitàries a aquest objectiu.

El Parlament Europeu ha de garantir l'aplicació estricta de l'Estratègia de Biodiversitat, enfortir l'aplicació de la normativa referida a la Xarxa Natura 2000 (la xarxa europea d'àrees protegides) i assegurar l'aplicació de les reformes de les normatives de pesca i d'agricultura perquè contribueixin a la protecció dels hàbitats, la flora, la fauna, les aigües, els rius i els sòls.

El Parlament ha d'assegurar que la revisió intermèdia de l'Estratègia de Biodiversitat situï la UE en el camí d'acomplir els seus objectius i que la Iniciativa No Pèrdua Neta que està preparant la Comissió Europea no derivi en un sistema de compensacions de biodiversitat que condueixi a especular amb la naturalesa. El Parlament ha d'assegurar que la Comissió Europea cofinança de manera efectiva la gestió de la Xarxa Natura 2000. Així mateix, ha de vetllar per l'aplicació de la nova legislació per fer front als impactes de les espècies exòtiques invasores sobre la biodiversitat i les

persones en tota la UE. I, en el proper mandat, el Parlament Europeu ha d'afavorir l'aprovació d'una Directiva de sòls que en garanteixi la protecció i recuperació.

Els mars estan entre els nostres millors actius naturals i la recent reforma de la Política Pesquera Comuna (PPC) ens ha portat una mica d'esperança després de dècades de nefasta gestió pesquera de la UE, especialment en una mar, la Mediterrània, on la sobreexplotació ha estat propiciada per ajuts europeus a increments de potència que s'han demostrat insostenibles. Catalunya ha de vetllar perquè la gestió pesquera es dugui a terme aplicant el nou Reglament de la Política Pesquera Comuna i les directrius de l'Organització Comuna de Mercat.

El Parlament Europeu s'ha de focalitzar a complir el calendari establert, fomentant la recuperació dels estocs pesquers, establint criteris per a l'accés als recursos que prioritzin la pesca sostenible i fomentant la transparència de la informació pesquera. Ha d'assegurar-se que els plans plurianuals per a les pesqueres adoptin un enfocament basat en els ecosistemes i l'objectiu d'aconseguir el rendiment màxim sostenible abans de 2015 o, a tot tardar el 2020. A més, els acords pesquers han de ser transparents i econòmicament, socialment i ambientalment viables. Des del Parlament Europeu, s'ha d'instar amb urgència els estats membres a declarar els espais de la Xarxa Natura 2000 al mar i a desenvolupar el Pla d'Acció d'Aus Marines de la UE.

Així mateix les institucions europees han de reduir l'amenaça que les plataformes petrolíferes i els petroliers suposen per al medi ambient marí.

Sobre la contaminació de l'aire

L'Organització Mundial de la Salut va classificar recentment la contaminació de l'aire com un agent cancerigen. El Parlament Europeu hauria d'implantar sòstres d'emissió atmosfèrica ambiciosos i vinculants per al 2020 i el 2025. De la mateixa manera, hauria de limitar la contaminació atmosfèrica procedent de grans emissors com les plantes de generació elèctrica, l'agricultura, la navegació, la construcció, la calefacció domèstica i el transport. Això milloraria la qualitat de l'aire que respirem i reduiria les taxes de càncer i malalties respiratòries lligades a aquest aspecte ambiental.

Eliminar subvencions nocives per al medi ambient i avançar cap a una fiscalitat més sostenible

Les millors polítiques ambientals no serveixen de res si no van acompanyades de polítiques econòmiques alineades amb els seus objectius. L'orientació dels ingressos, despeses i préstecs de la UE és fonamental per a la transició cap a economies baixes en carboni i equitatives, concordes amb un planeta finit.

D'una banda, s'han d'emprar els instruments fiscals, desplaçant el pes dels impostos del treball al consum de recursos naturals; de l'altra, s'han d'eliminar les subvencions, les inversions i els préstecs públics nocius per al medi ambient.

Per a això, el Parlament ha d'instar amb urgència la Comissió Europea a analitzar detalladament que els estats membres no utilitzin els fons comunitaris per a plans o projectes que tinguin efectes negatius sobre el medi ambient, especialment els que dificultin la lluita contra el canvi climàtic o la conservació de la biodiversitat. Suposaria un avenç important que el Parlament Europeu creés una Comissió de Sostenibilitat que analitzés el bon ús dels fons europeus, particularment dels Programes Operatius i els Plans de Desenvolupament Rural dels estats membres, i que en publiqués un informe anual.

Garantir el dret a la informació i la participació ambiental per a la ciutadania europea

Catalunya té una llarga tradició mediambiental i, per tant, ha de treballar en el marc de la UE per garantir el dret de la societat civil a la informació i participació en la presa de decisions en matèria ambiental en l'àmbit europeu. El Parlament Europeu ha d'exercir pressió perquè en el proper mandat s'aprovi una Directiva d'Accés a la Justícia, que ha

de perseguir que les entitats que defensen l'interès general de la Unió Europea tinguin la possibilitat de recórrer directament davant el Tribunal de Justícia UE

També s'ha d'apostar per més transparència en les decisions de la UE i unes fortes restriccions sobre les activitats de lobby –particularment, el que exerceixen la indústria i les associacions empresarials–; això reforçaria la legitimitat europea, garantiria un repartiment equilibrat dels grups assessors de la UE i evitaria conflictes d'interès dels responsables polítics. El Parlament Europeu ha d'adoptar noves polítiques per assegurar aquests drets i bones pràctiques.

4.3. LES INFRAESTRUCTURES, UNA XARXA EFICIENT AL SERVEI DE L'ECONOMIA PRODUCTIVA I LA MOBILITAT DE LES PERSONES

Les xarxes transeuropees del transport, de l'energia i de les telecomunicacions es troben en clara sintonia amb el concepte de mercat únic: un gran mercat interior europeu format per tots els estats i regions (inclosos els estats de recent o propera incorporació) i la seva àrea d'influència.

Aquestes xarxes esdevindran una part molt important de l'arquitectura d'aquest mercat únic, ja que la lliure circulació de persones i mercaderies no estaria totalment garantida ni tindria sentit si les regions i els estats no estiguessin correctament interconnectats mitjançant unes infraestructures modernes i eficaces.

Si analitzem quin és l'estat actual de desenvolupament de les xarxes de transport, observarem que es tracta d'una realitat palpable, tot i trobar-se en procés de construcció i consolidació segons el tipus d'infraestructures.

Així doncs, avui les xarxes de transport representen més de 75.000 km de carreteres (el 27 % de les quals està encara per construir), quasi 80.000 km de línies ferroviàries (un 29 % de les quals està per fer), 381 aeroports, 273 ports marítims i 210 ports interiors; a més, la xarxa inclou elements com sistemes de navegació i informació per als usuaris i també sistemes de gestió del trànsit.

Pel que fa a la incidència de les xarxes transeuropees sobre els Països Catalans, és una realitat que el caràcter de corredor mediterrani, regió marítima i lloc de pas implica un esforç inversor important a fi de dotar el territori d'infraestructures modernes i eficients. I no només és la realitat geogràfica del país que implicaria un gran esforç inversor, sinó també la realitat social i econòmica dels Països Catalans; un teixit econòmic enfocat a l'exportació i la importància del sector serveis i, més concretament, del turisme fan que el desenvolupament econòmic del territori estigui íntimament relacionat amb la implantació d'un conjunt de xarxes de transport i energia modernes i plenament integrades a Europa. L'escenari futur dels Països Catalans hauria de garantir una adequada i moderna integració d'aquests territoris en les xarxes transeuropees de transport.

Aquest objectiu implicarà un esforç inversor considerable, però alhora és necessari per garantir un alt grau de desenvolupament econòmic. La UE ja n'ha establert la prioritat, amb el compromís de cofinançament.

Cal no oblidar que aquesta àrea abasta gran part del corredor mediterrani i esdevé un dels corredors bàsics del sud d'Europa, amb volums de trànsit potencial comparables al d'altres territoris europeus. Aquesta inversió necessària en transports hauria d'anar encaminada a maximitzar la vertebració territorial dels Països Catalans i a garantir el creixement econòmic i la protecció del medi.

Així mateix, s'hauria de garantir l'impuls a la creació d'infraestructures de telecomunicacions amb inversió de les administracions públiques, que permeti desenvolupar una xarxa paneuropea per facilitar el comerç electrònic entre el sector públic i el privat i incentivar l'ús del comerç electrònic a les PIME i dotar-les de capacitat d'accés al mercat europeu (projecte PEPPOL).

PROPOSTES

- Impulsar totes les mesures que permetin afavorir la mobilitat dins l'àmbit de la Unió Europea (i, en particular, dels Països Catalans amb la Unió Europea) en un entorn social, competitiu i sostenible.
- Impulsar la construcció de noves infraestructures ferroviàries, com l'eix ferroviari mediterrani (per a mercaderies i per a passatgers en alta velocitat), i adoptar mesures que permetin fer un ús racional i sostenible de les infraestructures, alhora que se'n fomenta la competitivitat amb l'impuls d'una política europea portuària i de transport marítim i l'homogeneïtzació de les condicions d'accés a les autopistes, a partir de la substitució dels peatges per mesures fiscals dirigides a fomentar la sostenibilitat ambiental.
- Impulsar com a projecte prioritari europeu la construcció d'una línia específica de Tren d'Alta Velocitat que enllaci Elx amb Perpinyà, passant per Alacant, València, Castelló, Tarragona, Barcelona i Girona.
- El transport ferroviari de mercaderies representa un percentatge molt baix del volum total de mercaderies tant en l'àmbit europeu com en l'estatal. Modificar aquesta tendència és un element indispensable per reequilibrar els mitjans de transport i, alhora, serviria per pal·liar la saturació del transport de mercaderies per carreteres. En aquest sentit, és prioritari potenciar la creació d'una línia específica per a trens de mercaderies, amb ample de via europeu, que vertebrï tot el corredor mediterrani. Aquesta línia faria especialment competitiu, com a porta sud europea de tot el comerç amb orient, tots el ports dels Països Catalans (bàsicament, els ports de Barcelona, Tarragona i València).
- Concloure l'homologació i estandardització ferroviària europea per garantir un bon funcionament en xarxa del transport ferroviari.
- El transport per carretera esdevé el transport predilecte tant pel que fa a passatgers com pel que fa a mercaderies. En el transport de mercaderies, el desequilibri és considerable i fins i tot en alguns sectors es parla de monopoli del transport de mercaderies per carreteres. Aquest escenari provoca que aquest mitjà no tingui la necessitat imperiosa de construcció de grans infraestructures, com sí passa amb la resta de mitjans vistos fins ara, sinó que les accions anirien més encaminades a millorar i optimitzar les infraestructures actuals. Per tant, als Països Catalans són nombroses les mesures que es podrien prendre a fi de millorar les carreteres i autopistes. El caràcter de corredor mediterrani i lloc de pas dels Països Catalans queda clarament exemplificat per l'autopista AP-7, que va paral·lela a la línia de costa i esdevé una via força saturada tant pel trànsit de passatgers com de mercaderies, es tracta d'una via d'accés al sud d'Europa per a molts transportistes europeus i també la via principal de sortida cap al centre i nord d'Europa de transportistes catalans, espanyols i portuguesos.
- Fer de l'Aeroport de Barcelona una plataforma de caràcter transoceànic, que enllaci amb la resta del món. A més, s'ha de tenir en compte que en el rànquing d'aeroports de l'Estat espanyol, pel que fa a trànsit de passatgers, entre els nou primers hi ha 4 aeroports dels Països Catalans: Barcelona, Palma (que ocupen el segon i tercer lloc després de Barajas), Alacant i Eivissa. D'altra banda, són diversos els estats europeus que tenen més d'un aeroport transoceànic; així, per exemple, Alemanya té, a part de l'aeroport de Berlín, l'aeroport de Frankfurt. I Itàlia, a més de l'aeroport de Roma, disposa de l'aeroport de Milà, també transoceànic, que respon al pes social, demogràfic i econòmic de la Llombardia.
- També es fa necessari que els aeroports esmentats estiguin plenament integrats en el projecte de «cel únic» europeu, sobretot pel que fa a temes de regulació i de gestió. A fi d'aconseguir això, s'hauria de millorar la coordinació política i l'adequació dels aeroports amb tecnologia moderna.
- Potenciar el transport marítim i les autopistes del mar, un transport més econòmic que el terrestre, i que comportarà l'increment d'inversió als ports de Barcelona, Tarragona i València, amb l'objectiu d'aconseguir doblar el seu trànsit.
- Afavorir el transport intermodal que enllaci els aeroports i els ports amb els ferrocarrils, la qual cosa permetrà disminuir el transport per carretera i descongestionar els enllaços que hi condueixen.

- Consolidar l'Euro-control com a regulador únic de l'espai aeri europeu.
- Impulsar la xarxa sud-europea de conducció de gas i, en concret, l'enllaç entre Hostalric i França per garantir les fonts de subministrament de gas europeu.

4.4. TURISME SOSTENIBLE

No es pot concebre una Europa sense turisme. Com estableix la Comunicació de la CE de 2010 “Europa, primera destinació del món” es preveu una arribada massiva de turistes fins a 2020 procedent del continent asiàtic i de Xina en particular. El turisme europeu serà sostenible o no serà, d'acord amb el concepte que emana de la pròpia Organització Mundial del Turisme, segons la qual, el respecte a la identitat i la cultura de les comunitats d'acollida, el plantejament de models de negoci oberts que disseminin els beneficis en tots els subsectors productius, i la pròpia sostenibilitat del patrimoni natural i dels recursos ambientals.

De fet, encara no s'ha tingut en compte el cost ecològic d'aquesta vertiginosa expansió i aviat s'hauran de prendre mesures per assumir els costos de la pol·lució que se'n deriva i cercar combustibles més respectuosos amb el medi ambient.

Catalunya és un país atractiu, i a l'igual que Europa, ple de recursos territorials i amb un dels més preuats patrimonis; la nostra condició històrica i el moment que vivim fan del turisme la nostra targeta de visita i no podem perdre l'oportunitat de fer de cada turista un ambaixador dels nostres valors, cultura, patrimoni i ideals.

El manteniment d'aquesta condició, de l'enriquiment i del seu efecte multiplicador, a dia d'avui passa tant per la integració de les dinàmiques pròpies de les empreses i els sectors més innovadors com per la formulació de plantejaments que permetin aplicar els principis de la sostenibilitat i per la unitat a l'hora de dissenyar polítiques turístiques d'àmbit europeu.

Davant la intensificació de la competència turística mundial, l'eclosió de noves destinacions emergents, el canvi d'hàbits de consum turístic, la incorporació de grans nous mercats emissors en el mercat mundial i l'absorció de les tecnologies de la informació i la comunicació en la cadena de valors de l'activitat turística, la política turística que hem desenvolupat com a partit en bona part de l'última dècada va preparar Catalunya per posicionar-se, donar resposta i anticipar-se als canvis que la crisi actual accelera.

El nostre país és segona destinació europea i està en posició d'aconseguir ser capdavanter en el sector turístic, desenvolupant nous productes, millorant la qualitat del servei i donant a conèixer noves destinacions tenint en compte criteris imprescindibles com innovació i sostenibilitat.

Europa compta amb destinacions consolidades, acumula gairebé la meitat del patrimoni reconegut per la UNESCO, i compta també destinacions emergents. Tal diversitat de tipologies requereix d'estratègies diferents. Malgrat aquesta complexitat, fem les següents

PROPOSTES

El foment d'aquest desenvolupament s'ha de basar per unes polítiques que centrin els seus recursos en:

- Consolidar un model de promoció turística públic i privat, basat en la marca Catalunya, amb visió internacional i capacitat de resposta, adaptació i orientació vers la demanda.

- Fomentar el desenvolupament territorial de productes turístics diferenciats i competitius, vinculats a la identitat i al patrimoni cultural tangible i intangible tant de Catalunya com de la resta d'estats d'Europa.
- Crear un Sistema de Qualitat Turística a Europa, que modernitzi el sistema de categories de les tipologies d'allotjament, estandarditzant la qualitat dels productes i serveis.
- Millorar el servei al turista invertint en polítiques de formació amb programes tant nacionals com internacionals, millorant la formació i l'especialització dels treballadors del sector, teòrica i pràctica, en tots els nivells, per disposar de professionals qualificats, fent especial incidència en l'extensió, el prestigi i l'accés públic als estudis universitaris a tots els estats d'Europa en els quals el turisme té un pes econòmic rellevant i propiciant la mobilitat d'aquests estudiants creant un nou Programa d'Intercanvi Sectorial a Europa.
- Aconseguir homologar la taxa turística a tot Europa i que els ingressos s'inverteixin a fomentar polítiques turístiques responsables i sostenibles a tots els estats membres.
- Participar activament com a estat en la definició de les estratègies i polítiques turístiques a la Comissió Europea, en la mesura que el Tractat de Lisboa reconeix per primera vegada el turisme com a política europea.
- Completar les 21 accions en matèria turística que estableix la Comunicació "Europa, primera destinació del món".
- Implantar un observatori europeu del turisme, vinculat a les millors universitats europees en turisme, que aportï intel·ligència de mercat i base per al disseny d'estratègies diverses turístiques.
- Creació d'un fòrum europeu especialitzat en polítiques, empreses, serveis i productes turístics, en què participin tant països emergents com madurs, es posin en comú les diverses realitats i es treballi en polítiques europees per salvaguardar les destinacions amb un turisme responsable i sostenible i els drets dels turistes. Intentarem que la seu d'aquest fòrum se situï a Catalunya.
- Impulsar un model turístic sostenible compromès amb el territori i amb un baix impacte sobre el medi ambient, i avançar en la implementació de la Carta Europea del Turisme Sostenible en els espais protegits de Catalunya.
- Desenvolupar un model de planificació turística per a la conservació del patrimoni cultural i natural, que fomenti un turisme responsable i de qualitat que en permeti la preservació.
- Potenciar les Xarxes europees de turisme sostenible (Necstour, BITS i ENAT) i de les Rutes del patrimoni cultural tangible i intangible.
- Fomentar el turisme social per a la gent gran, famílies i joves amb pocs recursos.

5. PER UNA EUROPA DE LA DIVERSITAT

La cultura és el fonament d'Europa. Però més enllà d'aquest fet, la Unió Europea s'ha constituït com una unió política d'estats deixant al marge l'Europa dels pobles, en què l'existència de l'estat acaba esdevenint el requisit bàsic per al reconeixement cultural de les nacions que en formen part. En aquesta tessitura, la constitució de la República catalana en el marc de la Unió Europea serà la via més efectiva per garantir els drets de la nació catalana en peu d'igualtat amb els altres pobles i nacions d'Europa.

La diversitat cultural i lingüística és el bé més preuat de la Unió Europea, el sentit mateix de la seva identitat, amb les diferents maneres de veure i entendre el món. El projecte europeu té el repte de preservar i fomentar aquesta diversitat com a patrimoni propi que, alhora, és una de les seves principals potencialitats.

Però més enllà de considerar el fet cultural com a tret d'identitat, la cultura és un factor de desenvolupament humà i ciutadà en el qual l'aprenentatge de coneixements, l'assumpció de valors, la creació cultural i l'expressivitat artística són fonamentals per adquirir pensament crític, expressar-se lliurement i esdevenir ciutadans compromesos i coresponsables en la societat que vivim.

En aquest marc, una educació universal, equitativa, inclusiva i de qualitat és la millor eina per garantir l'accés a la cultura, la igualtat d'oportunitats a tothom i assentar les bases per construir una ciutadania moderna i avançada en el segle XXI basada en els drets humans i la fraternitat universal.

5.1. EUROPA ÉS CULTURA

El fet cultural s'ha constituït al llarg de la història per la unió de voluntats pròpies, que ha suposat la suma de les identitats col·lectives dels pobles i de les nacions. No es pot explicar Europa sense fer referència a la cultura dels seus ciutadans. És des d'una manera de concebre la cultura que Europa s'ha construït, i és això el que li dona una idiosincràsia determinada, formada per un mosaic de cultures nacionals europees variades.

Actualment, la cultura, a Europa, no és només una font de legitimitat històrica sinó que ha esdevingut un actiu de desenvolupament i de progrés social, econòmic i d'innovació molt important. Malgrat això, cal reconèixer que, tradicionalment, les competències en matèria de cultura a la UE no han estat a l'alçada de la importància que té. És així que la cultura no està essent reconeguda com a tal per l'agenda prioritària d'acció i de disseny de les polítiques actives de la Unió Europea.

Europa ha potenciat en els darrers anys el seu desenvolupament a partir de les polítiques agràries, econòmiques, financeres o industrials, essent aquestes qüestions les que més percentatge del pressupost europeu representen, però les polítiques culturals a l'Europa dels vint-i-set són pràcticament inexistents, relegades a iniciatives purament anecdòtiques. Es pot afirmar de forma taxativa que la Unió Europea no ha desenvolupat encara cap política activa de foment de la cultura, més enllà de petites iniciatives destinades, sobretot, al foment de la competitivitat de les indústries culturals, la captació d'audiències i els models de negoci.

El programa Europa Creativa seria un exemple de com la cultura esdevé una mercaderia més sense cap valor més que l'econòmic. En realitat, però, en un entorn globalitzat, la cultura europea esdevé un producte individualitzat que cal explotar i impulsar. Cal, doncs, que Europa vegi en la creació, la difusió i les pràctiques culturals una de les vies per assolir nous espais de ciutadania, de llibertat i també de creixement econòmic i d'innovació.

Per tot això, Esquerra defensa la creació d'un pla general de suport a la creació i difusió cultural per a tota la Unió Europea en totes les seves vessants: creació, distribució i consum; que sigui dut a terme mitjançant la creació d'un

Consell Europeu de la Cultura, des del qual totes les cultures europees tinguin veu i vot i participin d'una política comuna cultural. I és en aquest context que nacions com els Països Catalans han d'estar degudament considerades i potenciades, i cal que la Unió Europea doni suport de manera específica a les cultures que tenen més dificultats per difondre la seva creació.

També aquí cal recordar que la llengua és cultura i, com a tal, s'ha de potenciar en el marc europeu la diversitat lingüística dels pobles i nacions com un element d'identitat que enriqueix i ajuda al desenvolupament d'Europa.

PROPOSTES

Desenvolupament de polítiques culturals actives

- Crear un Consell Europeu de la Cultura amb facultats per dur a terme projectes de desenvolupament cultural.
- Crear un fons econòmic per fomentar la difusió i la salvaguarda del patrimoni de la cultura tradicional, promovent i finançant programes de difusió, col·laboració i intercanvi entre els pobles d'Europa.
- Impulsar un circuit europeu per a la difusió dels productes artesanals europeus, i crear un segell de qualitat europeu per a aquests productes.
- Establir un programa d'ajuts a la traducció d'obres culturals (subtitulat de pel·lícules, traduccions d'obres literàries, entre d'altres).
- Defensar la diversitat cultural a la Unió Europea mitjançant polítiques de suport a la creació, la difusió i l'intercanvi transfronterer. Elaborar la carta dels drets culturals i d'accés a la informació dels ciutadans i ciutadanes de la Unió.
- Donar suport als instituts culturals —especialment als no estatals— que difonen les cultures pròpies dels pobles d'Europa.
- Implementar l'IVA superreduït per a tots els productes culturals.
- Equiparar la fiscalitat dels productes culturals electrònics a la dels productes culturals en altres suports.

Difusió del patrimoni cultural europeu

- Dotar de finançament les institucions culturals perquè puguin contribuir al projecte de biblioteca digital Europeana.
- Desenvolupar polítiques actives per a la conservació del patrimoni històric i cultural, mitjançant actuacions decidides i comunes per a la conservació del patrimoni arquitectònic, documental i museístic, i la informatització dels seus arxius històrics.
- Fomentar la difusió i la salvaguarda del patrimoni de la cultura tradicional —especialment les no estatals— mitjançant la promoció i el finançament de programes de difusió, col·laboració i intercanvi entre les cultures d'Europa. Adaptar les directives europees de manera que no posin en perill la subsistència i la vitalitat de les nostres festes populars.

Propietat intel·lectual

- Garantir una remuneració justa per a l'autor, al mateix temps que es preserva el dret d'accés a les obres culturals.

- Introduir mesures correctores en les directives actuals, per afavorir la difusió de les obres culturals en les activitats sense afany de lucre, especialment pel que fa a l'educació, la difusió cultural i les tradicions populars.
- Desenvolupar la legislació corresponent que permeti explotar les obres orfes.
- Regular l'activitat de les entitats de gestió i promoure un espai únic de gestió dels drets d'autor.
- Impulsar l'accés lliure a la informació i el patrimoni digital cultural.

5.2. MITJANS AUDIOVISUALS SENSE FRONTERES

En l'àmbit de la comunicació, la Unió Europea té un problema de base fonamental: no hi ha una opinió pública europea, fet que comporta no tan sols un desconeixement de les polítiques que impulsa sinó també una manca de presa de consciència com a ciutadania europea i poca implicació ciutadana en la presa de decisions, amb tot el que significa no sentir-se partícip d'aquesta decisió.

Altre cop, la composició de la Unió Europea com una unió d'estats fa que cadascú tingui el seu propi sistema comunicatiu i interpreti els afers europeus des de la seva òptica. Aquest fet és positiu, però hauria de ser compatible i complementari amb uns mitjans de comunicació capaços d'interpretar la realitat amb una visió europea global i amb sensibilitat per la diversitat cultural i lingüística.

Per aconseguir un enfortiment de l'espai de comunicació europeu, aquest ha de ser de dues direccions: no només s'ha d'aconseguir bastir uns mitjans de comunicació d'abast europeu sinó també facilitar l'intercanvi comunicatiu dels territoris més enllà de les fronteres administratives, especialment per als territoris que comparteixen una llengua pròpia.

En l'article 11 de la Carta de les Llengües Regionals i Minoritàries, s'hi recull el compromís de garantir la llibertat de recepció directa de les emissions de ràdio i televisió dels països veïns en una llengua pròpia o pròxima. Un compromís que l'Estat espanyol incompleix sistemàticament en la reciprocitat de les emissions de ràdio i televisió entre els territoris dels Països Catalans. La Unió Europea hauria de vetllar i garantir el compliment dels seus tractats.

Propostes

Espai europeu de comunicació

- Crear uns mitjans públics de comunicació europeus.
- Elaborar una directiva per afavorir la reciprocitat de mitjans de comunicació entre els estats membres, especialment per als que comparteixen una llengua o sigui pròxima.
- Legislar contra els monopolis dels mitjans de comunicació, garantint-ne la independència respecte dels governs i dels poders econòmics i financers i la pluralitat. Els mitjans, tant públics com privats, són un servei públic i, com a tals, requereixen d'un control exhaustiu a tota la UE, exercit pels respectius col·legis professionals, que en garanteixi la independència respecte als interessos privats.
- Impulsar la creació d'un canal digital de temàtica cultural europea on tinguin representació les cultures del món.

Televisió sense fronteres

- Fer realitat la llibertat de prestació de serveis en matèria d'emissions de televisió mitjançant la reforma de la normativa europea sobre «televisió sense fronteres», de forma que obligui els estats membres a reservar i atribuir, sense necessitat de concurs públic previ, prou freqüències radioelèctriques per a les emissions transfrontereres de televisió de les emissores que vulguin emetre sobre territoris veïns i compleixin amb els criteris de la Directiva.
- Garantir la recepció directa de les emissions de ràdio i televisió autonòmiques majoritàriament en les llengües incloses i, en l'àmbit de protecció de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, a les altres comunitats autònomes amb les quals comparteixen llengua utilitzada en una forma idèntica o semblant, a fi d'afavorir el desenvolupament dels espais de comunicació de les dites llengües.
- Potenciar la presència de productes i d'informacions en català a les xarxes telemàtiques i als productes audiovisuals, per garantir el futur de la llengua catalana en el món audiovisual i en la societat de la informació.
- Garantir que les lleis dels estats membres facilitin la reciprocitat de les emissions de ràdio i televisió entre territoris del mateix idioma.

5.3. LLENGUA. IDENTITAT, DIVERSITAT I PLURILINGÜISME

La Unió Europea s'ha constituït com una unió d'estats, de manera que les llengües que s'hi reconeixen són les oficials de cada estat membre, fet que sovint deixa de banda les llengües i cultures que no tenen un estat propi que les defensi. Això queda ben palès en l'Estat espanyol que, lluny de reconèixer la plurinacionalitat i el plurilingüisme, s'expressa únicament en castellà, l'única de l'Estat que és reconeguda com a llengua oficial de la Unió Europea. Segons els Tractats de la Unió, això no hauria de ser un problema, ja que qualsevol estat pot demanar l'oficialitat d'una o més llengües que l'integren, però la negativa de l'Estat espanyol a reconèixer les llengües distintes al castellà ha impossibilitat l'oficialitat del català i l'occità a la Unió Europea.

L'any 1992, el Consell d'Europa va aprovar com a tractat europeu la Carta de les Llengües Regionals o Minoritàries per promoure les llengües pròpies d'Europa a les quals no se'ls reconeixia l'oficialitat, un tractat que ha estat ratificat per la majoria d'estats, també l'Estat espanyol i, recentment, el francès. Però, en tot cas, la ratificació de la Carta no ha comportat que les llengües regionals i minoritàries siguin considerades en peu d'igualtat amb les oficials de la Unió ni que se les hagi promocionat en l'àmbit europeu, fet que altra vegada depèn de la decisió dels estats.

La llengua catalana és un element fonamental per a la vertebració i la identitat dels Països Catalans, així com l'occità ho és per a la Val d'Aran i Occitània. La diversitat lingüística és una de les principals riqueses de què gaudeix la Unió Europea, unes llengües que haurien de ser objecte d'especial protecció i promoció. Sobretot perquè les llengües, més enllà de ser instruments de comunicació, esdevenen elements de cohesió i identitat dels seus territoris, així com una riquesa de diferents formes de veure el món.

La conclusió lògica de l'actual situació comporta que, per tal que el català i l'occità siguin reconegudes com a llengües oficials de la Unió, calgui disposar d'un estat. La constitució de la República catalana en el si de la Unió és l'única via raonable perquè el català i l'occità esdevinguin oficials de la Unió Europea.

Paral·lelament, la societat europea immersa en una realitat global ha esdevingut una societat plurilingüe, en què el fenomen de la immigració, la mobilitat dels ciutadans europeus i la interconnexió mundial fan que, en un mateix territori, es parlin moltes més llengües que les pròpies i oficials, amb tot el que això comporta. Aquest fet ha de ser vist

com un repte i una oportunitat alhora: d'una banda, s'han de garantir els drets de ciutadania i l'accés als serveis públics amb independència del grau de coneixement d'una determinada llengua; de l'altra, és un potencial per a l'enriquiment cultural i per obrir-se al món.

PROPOSTES

- Instar les institucions europees perquè el català i l'occità esdevinguin llengües oficials i de treball de la Unió Europea.
- Facilitar que qualsevol ciutadà europeu pugui adreçar-se amb la seva llengua a les institucions europees, mitjançant les traduccions i les oficines que té la UE. En el cas català, mitjançant l'Oficina de Barcelona.
- Traslladar al Parlament Europeu un informe global sobre les agressions lingüístiques que pateixen els catalanoparlants arreu dels Països Catalans.
- Defensar el model educatiu català com un exemple d'integració davant les institucions europees, com a resposta als atacs que rep de l'Estat espanyol i com a exemple de bones pràctiques en el tractament de la diversitat lingüística.
- Promoure el respecte de les empreses als drets lingüístics dels consumidors, mitjançant el desenvolupament d'una norma de qualitat en la gestió lingüística empresarial.
- Afavorir la inclusió de les llengües europees no oficials en els programes europeus que tenen com a objectiu l'aprenentatge i la difusió de les llengües.
- Promoure la concessió d'ajuts econòmics i l'establiment de mesures d'acció positiva a favor de les llengües minoritàries europees, entesos com ajuts i mesures comunitàries no contraris als principis comunitaris.
- Promoure una nova Carta Europea de les Llengües a Europa per superar l'estigma de les "llengües minoritàries", i que permeti orientar els valors del plurilingüisme i la diversitat lingüística que promouen les institucions europees cap a polítiques concretes.

5.4. EDUCACIÓ I FORMACIÓ

El model social europeu ha de permetre l'accés a tota la ciutadania, des de les edats més primerenques fins a l'edat adulta, a uns itineraris educatius que puguin contribuir a promoure una ciutadania activa en una societat democràtica europea. En un context internacional extremadament competitiu, les polítiques d'inversió en educació esdevenen una exigència de la societat del coneixement.

Esquerra Republicana ha de lluitar per aconseguir una política europea que apropi els recursos als centres de decisió propers a la ciutadania (principi de subsidiarietat) i que combati intensament i persistentment les altes taxes de fracàs escolar, la deserció precoç en l'escolarització postobligatòria, la desocupació dels titulats i els baixos nivells de coneixements.

L'educació és un element central de la mateixa rellevància que l'euro o que la construcció d'un genuí sistema federal per a les institucions de govern i representació europees. Es tracta d'una qüestió que reclama estratègia compartida i compromís real, amb capacitat d'afegir-hi objectius immediats i continguts europeus, tot respectant els models i les realitats vigents.

El més important serà l'obertura de vies efectives d'adaptació per a cadascú, atorgant als sistemes educatius els instruments i els recursos adequats per avançar en aquesta direcció europea. Això inclou el tractament comú d'alguns continguts curriculars, com els de la història d'Europa, però molt especialment demana alguns acords sobre la definició de capacitats i competències personals que voldrem que s'assoleixin en cada etapa educativa.

L'educació és un element central en la progressiva consolidació política i cohesió social de la Unió Europea. Europa serà el que la seva educació li deixi ser, el que li afegeixi per sobre d'estats i nacions, com l'alliberi dels fantasmes del passat, com la blindi front als nous riscos de divisió i enfrontament.

PROPOSTES

- Els programes d'aprenentatge al llarg de la vida han de tenir més suport i difusió per garantir que tots els països se'n puguin beneficiar al màxim possible. Resulta imprescindible donar compliment a dos dels grans objectius identificats pel Consell d'Europa: que el 85 % del jovent pugui finalitzar l'educació postobligatòria i que el 12,5 % de la població adulta participi en l'aprenentatge permanent.
- Cal fer els sistemes de formació professional més atractius i cal facilitar la transició cap als estudis superiors. La demanda d'uns professionals cada cop més qualificats és una conseqüència de l'evolució del mercat laboral. Incrementar el nombre d'alumnat que accedeix a aquests ensenyaments és una mesura necessària però no suficient; cal implementar plans d'estudis flexibles que condueixin a l'aprofundiment de l'aprenentatge i la millora de l'ocupació. És necessari flexibilitzar els plans d'estudis per fer-los universalment assequibles.
- Transició formació-treball com a concepte d'aplicació general i plena de nous continguts. Impulsar, en l'àmbit europeu, les condicions necessàries per afavorir la cooperació i la col·laboració entre l'administració educativa i el teixit empresarial per facilitar la transició de la formació professional al món de l'empresa amb estàndards de qualitat professional i remuneració adequada.
- Intercanvi dels sistemes educatius. Convé potenciar els projectes europeus que incrementin el nombre i la qualitat dels intercanvis escolars i de formació professional. També és necessari reforçar la dimensió europea de la formació del professorat.
- Descentralització de la política educativa comunitària. Cal que els països sense estat, amb competències educatives plenes, puguin ser també interlocutors directes amb els òrgans de decisió de polítiques europees.
- Les institucions europees han d'assumir les polítiques de lluita contra la discriminació i per la igualtat de drets, amb especial atenció al món educatiu.
- Convertir el model PISA en un instrument d'avaluació competencial europeu per conèixer qualitats i evolucions de cada sistema educatiu. Aquesta nova eina hauria d'allunyar-se dels models estrictament memorístics o de continguts anecdòtics i considerar la formació integral com el principal criteri de mesura de l'èxit educatiu.
- La creació d'un Institut Europeu d'Educació, sense competències executives, però amb l'encàrrec de donar impuls, coordinació i resultats concrets al debat general i a les seves concrecions formals i operatives.
- La definició i aplicació gradual del Batxillerat Europeu com a primer nivell de convergència real de sistemes i com a experiència d'equiparació efectiva de currículums i objectius competencials dels estudiants europeus.
- La dotació econòmica suficient dels programes d'afavoriment de la mobilitat i la llibertat de matriculació a qualsevol centre europeu per a tots els ensenyaments de Batxillerat i Formació Professional en tots els seus vessants i nivells.

6. PER UNA EUROPA DEL CONEIXEMENT

Lluny dels patrons del segle xx, l'economia mundial s'ha internacionalitzat desplaçant els sectors industrials cap als països emergents en bona part pels baixos costos de producció. En aquest marc, Europa malda per seguir sent un pol industrial i empresarial en el món global del segle xxi. Però, aquesta vocació manufacturera, Europa no la pot mantenir basant-se en la reducció de costos i la precarietat laboral, entre altres coses perquè amb aquest esquema mai no podrà competir amb països com la Xina, l'Índia o el Brasil.

Per tant, queda molt clar que l'impuls econòmic europeu ha de venir per l'economia del coneixement mitjançant l'impuls de la recerca, l'aposta per innovar, la transferència tecnològica a les empreses, el risc d'emprendre o l'economia de la creativitat. Però, perquè tot això passi, cal crear un ecosistema emprendedor i innovador que creï les condicions favorables de col·laboració i cooperació entre el mateix teixit empresarial i entre el sector públic i privat.

És en aquest context que el sector públic té un paper fonamental en qualitat d'estat emprendedor, per impulsar i garantir la qualitat dels centres de recerca, disposar de les infraestructures necessàries per a l'activitat econòmica i dibuixar un marc legal i empresarial que afavoreixi la col·laboració, el risc i l'emprenedoria.

Amb aquestes premisses, la Unió Europea té la responsabilitat d'impulsar i disposar les condicions adequades per relançar la nova economia del coneixement i afavorir l'accés al crèdit de les empreses.

6.1. LES UNIVERSITATS EUROPEES COM A AVANTGUARDA DEL PENSAMENT I EL CONEIXEMENT

La universitat és una institució indispensable al nostre país i a escala europea, tant per l'acció formativa que desenvolupa com per ser un motor de l'economia i la generació de coneixement. És bàsic i prioritari garantir-ne un bon funcionament i afermar la repercussió social de la seva tasca. La universitat ha de ser participativa, inclusiva socialment i territorialment, i basada en criteris d'excel·lència en les tasques docent i investigadora.

El sistema universitari públic ha d'apostar per la transparència i el retiment de comptes a la societat a qui serveix i el seu bon funcionament ha de ser una peça fonamental per aconseguir igualtat d'oportunitats de tots els ciutadans.

PROPOSTES

- Impuls, en el marc del programa Erasmus Plus, de la mobilitat de tota la comunitat universitària i consolidació d'un veritable espai europeu, d'una millora en l'aprenentatge i de la cooperació entre institucions per innovar i detectar bones pràctiques.
- Seguiment de la implantació de les polítiques de l'EEES, en pro de la igualtat dels titulats europeus per facilitar la mobilitat d'estudiants i equiparar titulacions.
- Promoure l'homologació europea dels títols universitaris entre els estats de la Unió Europea.

6.2. LES TIC AL SERVEI DE LA INNOVACIÓ, LA TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENT I LA INDÚSTRIA

En l'era global, les tecnologies de la informació i la comunicació són fonamentals per a l'aplicació del coneixement i l'impuls d'una nova economia basada en la immediatesa, la innovació i el valor afegit. Tanmateix, l'impuls econòmic en

el sector tic es troba en una situació de dependència vers les grans corporacions i empreses reguladores de les comunicacions que dificulten les condicions del mercat al seu favor i en limiten la competència. Una situació a la qual la Unió Europea ha de fer front.

D'altra banda, com ja s'ha posat de manifest, l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació posen en entredit la protecció de dades personals, amb què els ciutadans estan subjectes a certa vulnerabilitat. Perquè això no passi, la Unió Europea s'ha de fer càrrec i vetllar perquè en una economia internacionalitzada els drets dels consumidors estiguin protegits.

Actualment, els Països Catalans es troben en una situació de dependència vers la nova Llei de Telecomunicacions de l'Estat espanyol. Primer, perquè condiona la capacitat normativa de la Generalitat de Catalunya i de les administracions locals amb competències pròpies (ordenació del territori, consumidors i gestió del domini públic local). Segon, perquè limita, i fins i tot en algun aspecte prohibeix, les polítiques de la Generalitat pel creixement econòmic i la cohesió territorial i social. I tercer, ignora les competències de les comunitats autònomes en els àmbits de cohesió territorial, social, cultural i d'impuls econòmic pel que fa a l'administració del domini públic radioelèctric d'àmbit territorial.

Un cop més, es posa de manifest la necessitat de disposar d'un estat per poder desenvolupar polítiques d'innovació per a l'impuls econòmic, organitzar l'espai radioelèctric i adquirir capacitat d'actuació i legislació des de la Generalitat i els governs locals en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les comunicacions.

PROPOSTES

- Fons estructurals per dedicar al **desplegament de fibra òptica** en les zones blanques definides pels reguladors.
- Crear una directiva europea per potenciar les administracions públiques regionals i locals, per **desplegar i posar a disposició del mercat l'excedent de xarxes de telecomunicacions i comunicacions electròniques en règim d'autoprestació** de les administracions públiques.
- Impulsar el bon funcionament de la **BEREC** (Body of European Regulators for Electronic Communications), perquè coordini i estableixi els criteris i les recomanacions vinculants del desplegament d'infraestructures de telecomunicacions i comunicacions electròniques amb regions i organismes locals europeus, amb criteris de prioritats destinats al desenvolupament social i econòmic als diversos territoris de la UE.
- Impuls de mesures legislatives per crear un organisme que actuï com a regulador europeu del mercat de les comunicacions electròniques i que abasti les telecomunicacions i l'audiovisual. En aquest organisme, caldria crear-hi l'Agència Europea de l'Espectre i presentar candidatura de Barcelona com a futura seu d'aquest organisme europeu.
- Establir un posicionament conjunt a Europa liderat des de la Comissió respecte al "dividend digital", que permeti garantir l'oferta audiovisual de l'espai comunicatiu català alhora que l'espectre necessari per impulsar la banda ampla en mobilitat.
- Impuls normatiu per revisar l'obligació de Servei Universal de Telecomunicacions, que permeti incorporar els serveis de telefonia mòbil i els de banda ampla (proposant un mínim de 2 Mbps). En aquest punt, caldria incorporar-hi també una mesura legislativa que garanteixi que la connexió que presten els operadors tingui un cabal garantit de més del **90 %** respecte del nominal establert en el contracte.
- Incorporar, al paquet de mesures legislatives, una iniciativa legal que obligui a establir un "**roaming a l'ombra**", sense cost addicional per als usuaris, entre operadors de telefonia mòbil que operen en un mateix estat amb l'obligació d'oferir **servei d'alta disponibilitat de veu i dades**. L'usuari no s'ha de veure afectat per la falta d'infraestructures de l'operador en el territori. El cost de falta de cobertura ha de ser assumit per l'operador que no la tingui.

- Impulsar una mesura legislativa per incorporar les llengües no oficials d'Europa, però que són cooficials en algun dels estats membres, a qualsevol de les tecnologies i aparells de comunicacions electròniques que es distribueixin a Europa.
- Reforma de la directiva de serveis de la societat de la informació amb relació a la llengua catalana (cal establir un règim realment protector).
- Regular les facultats dels empresaris per supervisar electrònicament els treballadors (cas Llei Nokia - Finlàndia).
- Regular la signatura electrònica i la identitat interoperable tenint en compte les lleis de protecció de dades.
- Potenciar la implantació del **vot electrònic** en tota la UE. Desenvolupar propostes de regulació de participació democràtica per Internet mitjançant la **regulació de la identitat digital certificada europea**.
- Directiva sobre l'ús del programari lliure (requisits mínims, paràmetres de qualitat i seguretat, defensa de la competència...) i de les dades obertes.
- Directiva de seguretat en el programari, per establir la responsabilitat dels desenvolupadors pels defectes que puguin tenir (reduir vulnerabilitats), sempre que no reportin o aportin pegats sense cost.
- Potenciar l'**ENISA** (European Union Agency for Network and Information Security) entre els estats membres i les regions europees, perquè permeti el desenvolupament d'una cultura en xarxa i de seguretat de la informació que beneficiï els ciutadans, consumidors, empreses i organitzacions del sector públic de la Unió Europea.
- Discutir les propostes de sanció administrativa d'expulsió de la xarxa per intercanvi de continguts il·lícits, ja que implica que l'administració coneix els continguts a què accedeixen o que intercanvien els ciutadans.
- Potenciar i crear directiva europea per potenciar el desplegament i la utilització de **xarxes sense fils públiques** o **Peer to Peer Obertes** d'àmbit regional o municipal, oferint servei d'accés a Internet de fins a 20 Mbps.
- Discutir les propostes de regulació sobre la responsabilitat dels ciutadans amb punts d'accés a la xarxes sense fils (típicament, Wi-Fi obertes) per infraccions i delictes comesos per tercers.
- Potenciar l'**EURES** (European Employment Service) per estimular les polítiques comunes de **contractació de professionals TIC** a la UE.
- Foment del programa de recerca **Future Internet**, obrint-lo a la participació d'SME, emprenedors i entitats locals. Coordinar la recerca en TIC de l'Horizon 2020 amb els Fons Estructurals i de Cohesió dirigits a fomentar la innovació en els àmbits regional i local.
- Impuls de la xarxa europea de **Líving Labs** per al foment de la innovació oberta (*open innovation*) basada en els usuaris. Foment de la innovació social digital. Transformació dels **telecentres** i punts d'accés TIC en centres promotores d'aquest nou model d'innovació.
- Obrir la xarxa de recerca europea (**GEANT**) al sistema d'innovació europeu, convertint-la en una xarxa avançada per a la recerca i la innovació.
- Impuls de les **Open Smart and Creative Cities**. Convertir les ciutats europees en laboratoris oberts d'innovació. Foment del **City Protocol Society**, iniciat a la ciutat de Barcelona, com a iniciativa europea per a l'estandardització de protocols de les Open Smart and Creative Cities.
- Potenciar les **indústries creatives digitals** europees amb la seva diversitat com a font de competitivitat econòmica i com a element d'identitat pròpia en un món globalitzat, plural i divers.

6.3. R+D+I I L'ESTRATÈGIA 2020. CAP A UN MODEL EUROPEU DE COMPETITIVITAT

La recerca és una inversió en el present per al futur que hem de posar al servei de la ciutadania des de totes les institucions, especialment des del Parlament Europeu. Per assolir un entorn europeu pròsper, on l'economia basada en el coneixement sigui preeminent, necessitem tenir una visió i una acció estratègiques sòlides a llarg termini, amb esforços múltiples i continuats.

Cal comptar amb la implicació de tots els actors, públics i privats, i fer que les universitats, els centres de recerca i les empreses empenyin conjuntament per desplegar el potencial d'R+D+I amb criteris d'excel·lència, avaluació, transparència i retiment de comptes. El programa Horizon 2020 és una eina potent per aconseguir-ho i l'hem d'utilitzar per obtenir el màxim impuls, optimització i aprofitament per al nostre país i per al conjunt d'Europa.

- Impulsar les polítiques d'accés obert a les dades (*Open Access*) obtingudes amb fons públics per rendibilitzar la inversió pública tot facilitant l'accés lliure al coneixement que s'hi genera.
- Fomentar la inversió en polítiques d'R+D+i a escala europea a nivells del 3,5 %, com ja fan alguns dels països capdavaners europeus.
- Incidir en el disseny de les temàtiques dels programes de treball d'Horizon 2020 (H2020) davant l'absència d'un alt representant de les institucions dels Països Catalans per temes H2020 i la reduïda capacitat dels grups Connect-EU per influir-hi de manera decisiva.
- Potenciar el coneixement i estendre la participació de les PIME als programes d'H2020. Cal aprofitar la gran oportunitat que suposen per a les PIME els nous mecanismes d'H2020 del subprograma SME (*Small and Medium-sized Enterprises*) Instrument, que facilita la presentació de projectes en solitari sense necessitat de grans consorcis d'àmbit europeu.
- Potenciar la captació de fons per a ciència aplicada i innovació, posant com a objectiu igualar el retorn de fons europeus a l'obtingut en programes de ciència d'excel·lència com les convocatòries ERC (*European Research Council*).
- Treballar perquè el Parlament Europeu defineixi prioritàriament les polítiques d'R+D+i que depenen de les institucions de la Unió Europea.
- Vetllar perquè tots els estats membres desenvolupin la Carta Europea de l'Investigador, i promoure'n la implementació a les institucions de recerca dels Països Catalans.
- Promoure la col·laboració entre institucions de diferents estats com un valor en els projectes de recerca.
- Aconseguir la desagregació territorial de les estadístiques d'R+D que actualment l'Oficina Estadística de les Comunitats Europees (Eurostat) només facilita en l'àmbit estatal.